

Załącznik
do Uchwały Nr/2019
Rady Miejskiej w Łęcznej
z dnia roku

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019 - 2027

Łęczna 2019

Spis treści

WSTĘP.....	4
I. UWARUNKOWANIA PRAWNO–SYSTEMOWE.....	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ GMINY ŁĘCZNA WRAZ Z PROGNOZĄ ZMIAN.....	11
1. Umiejscowienie i ogólna charakterystyka gminy.....	11
2. Położenie administracyjno-geograficzne i sieć osadnicza.....	13
3. Zasoby kulturowe - zabytki kultury materialnej.....	20
4. Turystyka.....	23
5. Demografia	27
6. Przedsiębiorczość.....	33
7. Rolnictwo.....	37
8. Infrastruktura, transport i komunikacja.....	39
9. Rynek pracy.....	43
10. Bezrobocie.....	45
11. Edukacja i wychowanie.....	45
12. Kultura.....	52
13. Sport i rekreacja.....	56
14. Ochrona zdrowia.....	59
15. Bezpieczeństwo publiczne.....	63
16. Pomoc społeczna.....	65
17. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęcznej.....	80
18. Kapitał społeczny.....	87
III. ANALIZA SWOT	96
IV. ANALIZA PROBLEMÓW	103
V. MISJA I CELE GŁÓWNE ROZWOJU SPOŁECZNEGO GMINY ŁĘCZNA.....	107
VI. CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	108
VII. MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA STRATEGII.....	111
VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	115
IX. KONSULTACJE SPOŁECZNE.....	116
Załącznik 1.....	117
Lista osób biorących udział w warsztatach dotyczących opracowania Strategii.....	117
Załącznik 2.....	119
Raport z badań ankietowych związanych z pracami nad projektem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027.....	119

WSTĘP

W literaturze przedmiotu napotykamy na wiele definicji strategii. Dość często strategia jest rozumiana jako pewien plan działania podmiotu związany z jej pozycją w otoczeniu (obecną i przyszłą) oraz pewien względnie trwały i konkretny sposób działania¹. Strategię można ująć także, jako zbiór reguł, które metodycznie stosowane pozwalają na efektywne działanie, uprawdopodobniając jednocześnie sukces podejmowanych przedsięwzięć. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027 jest dokumentem definiującym najbardziej istotne kierunki interwencji w odniesieniu do problemów społecznych występujących na terenie Gminy Łęczna. Strategia nie tylko wskazuje obszary problemowe, ale także wyznacza priorytetowe kierunki działań oraz określa wytyczne dla wdrażania planowanych zadań. Stanowi szansę na skuteczne budowanie i wykorzystanie potencjału w sferze instytucjonalnej i społecznej na rzecz kształtowania ładu społecznego.

Niniejsza strategia składa się z części diagnostycznej oraz strategicznej. Diagnoza problemów społecznych gminy Łęczna opracowana została na podstawie zgromadzonych baz danych z ostatnich siedmiu lat., tj. 2012-2018. Niektóre dane za rok 2018 nie są w chwili obecnej dostępne, z tego też względu w części przypadków uwzględniono jedynie okres od 2012 do 2017 roku.

Dane zawarte w diagnozie pochodzą z takich instytucji, jak:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej,
- Urząd Gminy w Łęcznej,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej,
- Powiatowa Komenda Policji w Łęcznej,
- Główny Urząd Statystyczny.

Przedział czasowy strategii został wyznaczony na okres niespełna ośmiu lat. Strategia jest dokumentem wieloletnim, o charakterze autonomicznym, który jednak posiada ścisły związek z kluczowymi dokumentami planistycznymi na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim. W procesie opracowywania strategii dla gminy Łęczna zastosowano podejście partycypacyjno-eksperckie.

Zarządzeniem Nr 69/2019 Burmistrza Łęcznej z dnia 16 maja 2019r². powołano Zespół do spraw opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łęczna na lata 2019-2027 w składzie:

1. Ewa Studzińska – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej
2. Agnieszka Węclawik – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej,
3. Monika Bańka – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej,

¹ Obój K., Zarządzanie strategiczne (w:) Zarządzanie (red.) Koźmiński A., Piotrowski W., Warszawa 1996, s. 163

² Źródło: <https://umleczna.bip.lubelskie.pl/index.php?id=140&p1=szczegoly&p2=1396439> [06.06.2019r.]

4. Wioleta Dowierciał – Zespół Interdyscyplinarny w Łęcznej,
5. Halina Mazurkiewicz – Rada Miejska w Łęcznej,
6. Anna Irla-Walenciuk – Urząd Miejski w Łęcznej,
7. Barbara Tryk – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej,
8. Marta Wawrzyszak-Tarka – Środowiskowy Dom Samopomocy w Łęcznej,
9. Marcin Malec – Straż Miejska w Łęcznej,
10. Ewelina Grzegorzczuk – Powiatowy Urząd Pracy w Łęcznej,
11. Bożena Kędra – Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Łęcznej,
12. Anna Biziorek – Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej,
13. Marzena Winiarska – Szkoła Podstawowa Nr 4 w Łęcznej,
14. Katarzyna Kuzioła – Łęczyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych,
15. Jacenty Kłoda – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
16. Gabriela Miszczak – Centrum Kultury w Łęcznej,
17. Jolanta Gacyk – NZOZ LEK-MED 3 w Łęcznej.

Do zdań Zespołu wynikających z opracowania strategii należało:

1. uczestniczenie w pracach dotyczących opracowania Strategii,
2. analizowanie i zdefiniowanie poszczególnych obszarów poszczególnych obszarów problemowych,
3. określenie misji, celów strategicznych i operacyjnych, kierunków działań oraz wskaźników realizacji celów.

22 maja 2019 roku odbyło się pierwsze zajęcia warsztatowe Zespołu ds. opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027. W spotkaniu aktywnie uczestniczyli członkowie powołanego Zespołu. Warsztaty zostały przeprowadzone przez eksperta zewnętrznego koordynującego proces tworzenia strategii. W celu dokonania analizy zastosowano m. in. takie narzędzie, jak analiza SWOT. W trakcie dyskusji uczestnicy wytypowali oraz poddali analizie problemy społeczne, z jakimi boryka się lokalna społeczność. Dnia 5 czerwca 2019 roku zorganizowano drugie spotkanie. Zaproszenie do udziału w drugiej części warsztatów zostało skierowane zarówno do lokalnych organizacji, przedsiębiorców, jak i studentów oraz mieszkańców gminy. Informacja o terminie i miejscu odbywania się spotkania warsztatowego została zamieszczona m.in. na łamach witryny internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęcznej.

Rozwiązując problemy społeczne powinno się dążyć do wykorzystania dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym, aktywizującym, w tym z zakresu ekonomii społecznej. Angażując członków społeczności lokalnej w proces strategicznego rozwiązywania problemów społecznych należy uwzględnić ich udział na każdym etapie planowania strategicznego – począwszy od diagnozy, poprzez wybór celów i kierunków działań, a skończywszy na opracowaniu planu wdrażania i monitorowania Strategii. W witrynie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęcznej zamieszczono kwestionariusz ankiety skierowany do mieszkańców gminy Łęczna, a uzyskane dzięki badaniu wyniki zostały poddane analizie i wykorzystane w procesie tworzenia niniejszego dokumentu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łęczna konstruowana jest zgodnie z logiką kaskadowego układu Strategii i programów. Celem takiej konstrukcji jest uzyskanie spójnego podejścia do procesu programowania, zarówno w odniesieniu do relacji Strategii z programami szerszego zasięgu jak i konstruowanymi w jej ramach programami. W praktyce oznacza to, że długo i średniookresowe programy operacyjne i strategiczne na poziomie krajowym są planami wykonawczymi dla polityk formułowanych na poziomie Unii Europejskiej. Z kolei na poziomie lokalnym programy operacyjne i strategie rozwoju stanowią głównie długo i średniookresowe plany wykonawcze dla polityk formułowanych na poziomie krajowym. Zachowanie spójności niesie ze sobą również korzyści związane z możliwością aplikowania o środki pomocowe z funduszy UE.

Zapisy w projekcie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027” podlegają konsultacji. Celem konsultacji społecznych jest włączenie zainteresowanych mieszkańców gminy Łęczna w debatę nad sposobem realizacji polityki rozwiązywania problemów społecznych oraz zebranie ich opinii i uwag. Następnie strategia po ewentualnych poprawkach zostaje przyjęta przez organ stanowiący samorządu gminy Łęczna.

I. UWARUNKOWANIA PRAWNO–SYSTEMOWE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027 wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Obowiązkowo należy sporządzić ocenę w zakresie pomocy społecznej. Ocenę zasobów pomocy dokonuje się w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Zasoby te obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący.

Na treść i realizację strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ inne akty prawne, m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2019 poz. 506),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2018. poz. 2137),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2018 poz. 998),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2018 poz. 2220),

- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2019 poz. 670),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2015 poz. 1390),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2018 poz. 1030 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.2018 poz. 1265),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. 2019 poz. 217),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U.2018 poz. 511),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U.2017 poz. 180),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2019 poz. 688),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.2018 poz. 1457)
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. 2019 poz. 409),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2018 poz. 1878),
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 2019 poz. 755),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. 2017 poz. 2092),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. 2018 poz. 2134 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019, poz. 473).

Opracowanie, jak i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych należy do zadań własnych o charakterze obowiązkowym gminy, jak i powiatu, zaś samorząd województwa jest zobowiązany na mocy istniejącego prawa do sporządzenia i wdrożenia strategii w zakresie polityki społecznej. **Ustawodawca określił elementy, które bezwzględnie muszą zawierać obie wspomniane strategie³, są to:**

1. diagnoza sytuacji społecznej,
2. prognoza zmian w zakresie objętym strategią,
3. określenie:
 - celów strategicznych projektowanych zmian,
 - kierunków niezbędnych działań,
 - sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - wskaźników realizacji działań.

³ art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508).

Ponadto strategia rozwiązywania problemów społecznych w szczególności powinna uwzględniać programy pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka⁴. Oceny zasobów pomocy społecznej dokonuje się w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Ocena ta powinna uwzględniać osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów, jak i rozkład ilościowy. Zasoby te obejmują przede wszystkim infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący⁵.

Wspomnieć należy, że z gminną strategią rozwiązywania problemów społecznych i innymi dokumentami strategicznymi gminy powiązany jest m.in. gminny program rewitalizacji, który musi zawierać opis tychże powiązań. Pozwala to na zachowanie spójności podejmowanych działań w różnych obszarach i nadanie im określonego kierunku⁶.

W proces tworzenia włączono lokalne instytucje i organizacje oraz miejscową społeczność. **Partycypacja społeczna w postaci konsultacji** wpłynęła na uspołecznienie opracowanej strategii, która dzięki niej stała się odpowiedzią na rzeczywiste potrzeby mieszkańców gminy. Podstawy prawne instytucji konsultacji społecznych zawarte zostały zarówno w polskim prawie samorządowym, jak i w prawie miejscowym. Wskazanie tej normatywnej podstawy umożliwi określenie roli, jaką pełnią władze przy wykorzystaniu konsultacji społecznych do kontaktu i komunikacji z mieszkańcami. Konsultacje polegają na wypowiedzeniu pewnej opinii przez członków danej społeczności w sprawach o znaczeniu publicznym, przy czym nie posiadają one charakteru wiążącego dla władz w procesie podejmowania ostatecznej decyzji. Konsultacje stanowią jeden z wymiarów partycypacji obywatelskiej, w którym angażowane są, co najmniej dwie strony do udziału w procesie decyzyjnym (podmiot władzy oraz społeczeństwo). Mieszczą w sobie zarówno informowanie, badanie opinii, jak i debatę. Polegają zaś na przekazaniu wiadomości, wskazaniu możliwości działania oraz identyfikacji preferencji różnych grup. Uwieńczeniem podjętych czynności staje się wypracowanie rozwiązania optymalnego dla różnych stron. Prawodawstwo określa stopień sformalizowania konsultacji, który może pozostawać ogólny na poziomie krajowym lub szczegółowy na poziomie aktów prawa miejscowego. W praktyce konsultacje społeczne są jeszcze dość rzadko wykorzystywane. Często w prawie miejscowym procedury przeprowadzania konsultacji mają prosty charakter i przewidują ustalenie podmiotu odpowiedzialnego za organizację konsultacji, sposób dotarcia do ludności, opracowanie wyników konsultacji i ich publiczną prezentację⁷.

⁴ art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

⁵ art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

⁶ art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz.U.2018 poz. 1398 z dnia 23.07.2018r.).

⁷ Kubas S., Konsultacje społeczne jako przejaw obywatelskiej partycypacji w lokalnym życiu publicznym na przykładzie miasta Katowice, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*, Vol. XXI (2), Uniwersytet Śląski 2014r., s. 174-176.

Prawo do konsultacji społecznych na poziomie samorządowym wynika z kilku aktów prawnych m.in. z przepisów zawartych w Europejskiej Karcie Samorządu Lokalnego⁸. Istotne znaczenie posiada w tym zakresie art. 4 ust. 6, który określa, że „społeczności lokalne powinny być konsultowane o tyle, o ile jest to możliwe, we właściwym czasie i w odpowiednim trybie, w trakcie opracowywania planów oraz podejmowania decyzji we wszystkich sprawach bezpośrednio ich dotyczących”, a także art. 5, w którym możemy przeczytać, iż „każda zmiana granic społeczności lokalnej wymaga uprzedniego przeprowadzenia konsultacji z zainteresowaną społecznością, możliwie w drodze referendum, jeśli ustawa na to zezwala”. W polskim prawodawstwie m.in. w ustawie o samorządzie gminnym⁹ stwierdzono, że obligatoryjne konsultacje z mieszkańcami gminy są przeprowadzane w przypadkach przewidzianych ustawami (art. 5a)¹⁰.

Bezpośrednia podstawa prawna do przeprowadzania konsultacji społecznych:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym¹¹.
2. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym¹².
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r., o samorządzie województwa¹³.
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (konsultacje społeczne z organizacjami pozarządowymi)¹⁴.

W realiach samorządów najczęstszymi konsultacjami posiadającymi charakter obowiązkowy (obligatoryjny) są te wynikające z przepisów prawa zawartych w takich ustawach, jak:

1. Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹⁵.
2. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju¹⁶.
3. Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁷.

Zasady oraz tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami, określają uchwały rad odpowiednich jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast, powiatów, województw). Zasady konsultowania projektów aktów prawa lokalnego z organizacjami pozarządowymi muszą być obligatoryjnie zawarte w stosownej uchwale organu stanowiącego jednostki

⁸ Dz.U.1994 Nr 124 poz. 607 z dnia 25.11.1994r.

⁹ Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2019 poz. 506 z dnia 15.03.2019r.).

¹⁰ Kubas S., Konsultacje społeczne jako przejaw obywatelskiej partycypacji w lokalnym życiu publicznym na przykładzie miasta Katowice, *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Vol. XXI (2), Uniwersytet Śląski 2014r.*, s. 177-178.

¹¹ Dz.U.2019 poz. 506 z dnia 15.03.2019r.

¹² Dz.U.2019 poz. 511 z dnia 18.03.2019r.

¹³ Dz.U.2019 poz. 5112 z dnia 18.03.2019r.

¹⁴ Dz.U.2019 poz. 688 z dnia 12.04.2019r.

¹⁵ Dz.U.2018 poz. 1945 z dnia 10.10.2018r.

¹⁶ Dz.U.2018 poz. 1307 z dnia 6.07.2018r.

¹⁷ Dz.U.2018 poz. 2081 z dnia 31.10.2018r.

samorządu terytorialnego (ustawa o działalności pożytku, art. 5 ust. 5). Mogą zostać one zawarte w rocznym lub wieloletnim programie współpracy. Odnośnie obowiązków dotyczących konsultacji publicznych spoczywających na organach administracji publicznej szczebla centralnego (na szczeblu rządowym) wynikają przede wszystkim z Regulaminu pracy Rady Ministrów z dnia 29 października 2013r¹⁸.

Uchwałą Nr XLII/357/2010 z dnia 8 września 2010r. Rady Miejskiej w Łęcznej w sprawie określenia konsultowania projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego ustalono szczegółowy sposób konsultowania z organizacjami pozarządowym, w tym spółdzielniami socjalnymi projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tychże podmiotów trzeciego sektora. Zasadami, na których opierają się przeprowadzone konsultacje jest zasada pomocniczości, partnerstwa, suwerenności stron, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. Liczba uczestniczących w niej organizacji nie ma wpływu na ich ważność. Konsultacje przeprowadza komórka organizacyjna zajmująca się opracowaniem aktu prawnego. W uchwale określono formy, w jakich mogą się odbywać konsultacje, tj.:

1. zgłaszania uwag i opinii na piśmie, za pośrednictwem poczty elektronicznej lub przy użyciu formularza na stronie internetowej,
2. bezpośrednich spotkań lub narad,
3. w innej formie dostosowanej do przedmiotu konsultowanego aktu oraz przewidywanej liczby organizacji uczestniczących.

Zawiadomienie o podejmowanych konsultacjach publikowane jest na stronie internetowej miasta (www.leczna.pl). Informacja powinna zawierać takie elementy, jak dane o przedmiocie, formie, terminach przeprowadzenia konsultacji oraz właściwej komórce organizacyjnej odpowiedzialnej za ich przeprowadzenie. Od dnia zamieszczenia tej informacji konsultacje muszą się odbyć w terminie 14 dni. Rezultaty konsultacji oraz ich wpływ na treść projektu aktu prawa miejscowego przedstawiane są w uzasadnieniu tego projektu przedkładanego Radzie Miejskiej w Łęcznej¹⁹.

Zaś uchwałą Nr XLVI/336/3006 z dnia 11 października 2006r. Rady Miejskiej w Łęcznej w sprawie ustalenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Łęczna ustalono nie tylko zasady czy tryb przeprowadzania konsultacji, ale również nałożono obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych w sprawach dotyczących, przede wszystkim:

1. Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Łęczna,
2. Zamiaru realizacji zadań inwestycyjnych o wartości powyżej 3 milionów złotych,

¹⁸ Uchwałą Nr 190 z dnia 29 października 2013r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P.2016 poz. 1006 z dnia 27.10.2016r.).

¹⁹ Uchwała Nr XLII/357/2010 z dnia 8 września 2010r. Rady Miejskiej w Łęcznej w sprawie określenia konsultowania projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego. Źródło: <https://umleczna.bip.lubelskie.pl/index.php?id=243&p1=szczegoly&p2=466891> [dostęp dnia 20.05.2019r.]

3. Zmian planu sieci publicznych szkół prowadzonych przez gminę.

Określono także następujące formy przeprowadzania konsultacji:

1. spotkania z mieszkańcami i sporządzenie protokołu z wnioskami,
2. spotkania z organami jednostek pomocniczych gminy i sporządzenie protokołu z wnioskami,
3. wnioski organów jednostek pomocniczych gminy przekazane do Urzędu Miejskiego w Łęcznej, w terminie określonym w zarządzeniu Burmistrza Łęcznej.

Wśród fakultatywnych form konsultacji wymieniono: ankiety i wnioski przedłożone do Urzędu Miejskiego w Łęcznej oraz sondę internetową na stronie Urzędu Miejskiego w Łęcznej.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ GMINY ŁĘCZNA WRAZ Z PROGNOZĄ ZMIAN

1. Umiejscowienie i ogólna charakterystyka gminy

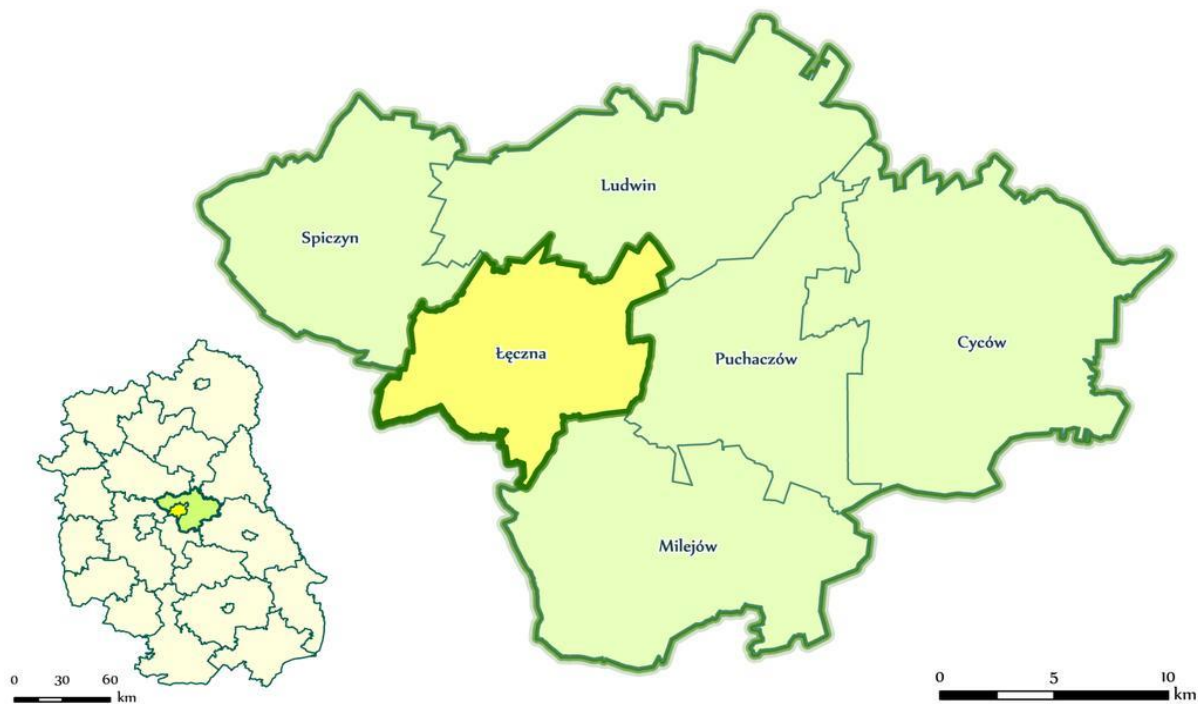
Gmina Łęczna położona jest na obszarze Wyżyny Lubelskiej w centrum województwa lubelskiego, przy drodze krajowej Lublin-Włodawa. Krzyżują się tu również drogi o znaczeniu lokalnym: Biskupice-Lubartów i Łęczna-Sosnowica, a najbliższa stacja kolejowa jest zlokalizowana w Minkowicach (linia relacji Lublin-Chełm). Do przejścia granicznego w Dorohusku dzieli Łęczną odległość 70 km. To gmina miejsko-wiejska z siedzibą w miejscowości Łęczna. Gmina Łęczna jest jedną z 6 gmin powiatu łużyńskiego. Sąsiaduje z gminami: Cyców, Ludwin, Milejów, Puchaczów i Spiczyn. Powierzchnia wynosi 75,1 km². Połowa obszaru gminy Łęczna jest objęta ochroną przyrody – 20% powierzchni gminy leży w strefie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego, a dalsze 30% znajdują się w strefie ochronnej Parku. Północno-zachodnia część Parku, która obejmuje przełomowy odcinek doliny, tzw. Łęczyński Przełom Wieprza zlokalizowana jest w granicach administracyjnych gminy. To jeden z najbardziej malowniczych fragmentów tego obszaru będącego pod ochroną.²⁰

Na terenie gminy Łęczna znajduje się czwarta część Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego oraz rozciągającej się rozległym pasem wzdłuż Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego i Parku Krajobrazowego Pojezierze Łęczyńskie – Otuliny Parków

²⁰ Źródło: <http://um.leczna.pl/pl> [dostęp dnia 08.05.2019r.]

Krajobrazowych. Poza tym Gmina Łęczna wchodzi w skład Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery Polesie Zachodnie, którego terytorium niemal w całości objęte zostało specjalną ochroną przyrody²¹.

Rysunek nr 1. Gmina Łęczna na tle powiatu łęczyńskiego.

Źródło: Załącznik do Uchwały Nr XXXV/185/2017 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 31 maja 2017r.

²¹ O przynależności gminy Łęczna do Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery Polesie Zachodnie świadczy m.in. wydany w formie książkowej dokument: „Strategia zrównoważonego rozwoju Polesia Zachodniego 2004-2013”, Lublin 2003, w którego wstępie czytamy: „Międzynarodowy Rezerwat Biosfery Polesie Zachodnie o łącznej powierzchni prawie 200 tys.km² utworzono po trwających wiele lat staraniach w roku 2002; polska strefa Rezerwatu ma łączną powierzchnię niemal 140.000ha. W sensie geograficznym i administracyjnym Polesie Zachodnie jest zatem tworem sztucznym, i jako taki nie znajduje terytorialnego odpowiednika w żadnej polskiej krainie geograficznej ani w strukturach administracyjnych Państwa Polskiego (...) *Polesie Zachodnie* to przylegająca do granicy z Białorusią i Ukraina wschodnią część Województwa Lubelskiego obejmująca 25 jednostek administracyjnych [22 gminy i 3 miasta], których samorządy – z uwagi na jedność społeczną i przyrodniczą – postanowiły podjąć wspólne działania na rzecz zrównoważonego rozwoju tego nieformalnego subregionu”.

2. Położenie administracyjno-geograficzne i sieć osadnicza

Gmina Łęczna w układzie administracyjnym jest jedną z 213 gmin województwa lubelskiego, wśród których jest łącznie 28 gmin wiejsko-miejskich, do których należy także analizowana jednostka terytorialna. Razem z 5 innymi gminami tworzy powiat łęczyński²², który należy do podregionu lubelskiego wraz z pięcioma innymi powiatami (lubartowski, lubelski, świdnicki, m. Lublin, puławski). Gmina Łęczna położona jest w obszarze aglomeracji lubelskiej, w bezpośrednim zasięgu miasta Lublina, co nadaje jej charakter położenia w strefie podmiejskiej. Jest to gmina w centralnej części powiatu nad rzeką Wieprz oraz Świnką. Miasto Łęczna jest siedzibą władz miejskich i powiatowych²³. Na terenie miasta zamieszkuje około 19 tys. osób. Jest to obszar o powierzchni blisko 19 km² i gęstości zaludnienia wynoszącej 1 008,8 osób/km². Łęczna leży na styku trzech różnych jednostek fizycznogeograficznych, których naturalne granice wyznaczają rzeki Wieprz i Świnka. Tereny po wschodniej stronie Wieprza należą do makroregionu Polesia Lubelskiego, na północ od rzeczki Świnki jest to obszar Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego, na południe jest to Kotlina Dorohucka. Na zachód od doliny Wieprza rozpościera się Równina Łuszczowska należąca do makroregionu Wyżyny Lubelskiej. Miasto Łęczna stanowi węzłowy ośrodek urbanizacji w kierunku północno-wschodnim związany z takimi funkcjami, jak: rozwojem zaplecza mieszkaniowo-usługowego górnictwa w Lubelskim Zagłębiu Węglowym, rozwojem obsługi powiatu, czy rozwojem funkcji turystyczno-wypoczynkowych środkowej doliny Wieprza i południowo-zachodniej części Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego, które wchodzi w skład krainy geograficznej zwanej Polesiem Lubelskim. Polesie Lubelskie zwane także Polesiem Podlaskim lub Zachodnim²⁴ leży na południowy wschód od Niziny Mazowieckiej. Jest to niewielki skrawek rozległej krainy, której przeważająca część leży na terytorium Ukrainy i Białorusi²⁵.

Gmina Łęczna znajduje się w lubelskim regionie klimatycznym. Klimat województwa lubelskiego tworzą ścierające się masy powietrza kontynentalnego i oceanicznego. Charakteryzują go znaczne wahania temperatur rocznych, gorące lata i mroźne zimy oraz umiarkowane opady – roczna suma opadów wynosi 550-650 mm, okres wegetacji trwa 205-210 dni²⁶.

Powierzchnia gminy wynosi ok. 7 518 ha (ok. 75,1 km²), z czego ok. 5 618 ha (ok. 56,1 km²) zajmuje obszar wiejski, a miejski 1 899 ha (ok. 19 km²). Cały obszar gminy jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego²⁷.

²² Źródło: <http://eteryt.stat.gov.pl/> [dostęp dnia 08.05.2019r.]

²³ Źródło: <http://leczna.powiatleczynski.pl/> [dostęp dnia 08.05.2019r.]

²⁴ Słownika geograficzno-krajoznawczym Polski, PWN, 1994.

²⁵ Źródło: https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Polesie_Lubelskie [dostęp dnia 09.05.2019r.]

²⁶ Źródło: <http://www.archiwalne.lubelskie.pl/index.php?pid=394> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

²⁷ Według danych GUS.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego podlegają modyfikacjom, aby w jak najwyższym stopniu dostosować je do zachodzących przemian, jak i potrzeb, które powstają.

W skład gminy Łęczna wchodzi 16 sołectw (Ciechanki Krzesimowskie, Ciechanki Łęczyńskie, Karolin²⁸, Leopoldów, Łuszczów-Kolonia, Nowogród, Piotrówek Drugi, Podzamcze, Rossosz²⁹, Stara Wieś, Stara Wieś – Kolonia, Stara Wieś – Stasin, Trębaczów, Zakrzów, Zofiówka, Witaniów) oraz **6 osiedli** (Bobrowniki, Kolonia Trębaczów, Niepodległości, Samsonowicza, Słoneczne, Stare Miasto)³⁰.

Tabela 1. Powierzchnia poszczególnych miejscowości (w ha) oraz liczba ludności wg stanu na dzień 31.12.2018r.

L.p.	Miejscowości	Powierzchnia	Liczba ludności
1	Łęczna	1 899,80	18708
2	Ciechanki Krzesimowskie	336,20	352
3	Ciechanki Łęczyńskie	184,29	105
4	Karolin	247,86	121
5	Leopoldów	91,31	63
6	Łuszczów Kolonia	437,94	300
7	Nowogród	633,60	387
8	Piotrówek II	239,83	89
9	Podzamcze	323,62	735
10	Rossosz	130,36	90
11	Stara Wieś	541,68	361
12	Stara Wieś Kolonia	623,26	180
13	Stara Wieś – Stasin	-	285
14	Trębaczów	339,77	288
15	Witaniów	707,92	410
16	Zakrzów	374,29	196
17	Zofiówka	406,34	414
	Łącznie	7 518,07	23 084

Źródło: Urząd Miejski w Łęcznej³¹.

Osadnictwo wiejskie na terenie gminy rozwinęło się wzdłuż rzek Wieprza i jego dopływów, a także wzdłuż ciągów komunikacyjnych (Lublin-Włodawa/Chełm oraz Lubartów-Piaski). Na tym terenie wyraźnie dominuje skupiona, jednorodzinna zabudowa

²⁸ W powiecie lubelskim w skład gminy Grabów, jak i na obszarze gminy Zakrzew znajduje się wieś o tej samej nazwie.

²⁹ Na obszarze naszego kraju znajduje się również gmina wiejska o tej nazwie. Leży ona w powiecie bialskim w województwie lubelskim.

³⁰ Źródło: http://www.leczna.pl/pl/urzadz_wladze/solectwa_osiedla/ [dostęp dnia 10.05.2019r.]

³¹ Źródło: Dane dotyczące zajmowanej powierzchni pochodzą z witryny internetowej Urzędu Miejskiego w Łęcznej.

zagrodowa. Taki typ zabudowy występuje licznie również w mieście Łęczna, poza centrum, gdzie wzrasta udział zabudowy wielorodzinnej, która jest charakterystyczna dla nowych osiedli mieszkaniowych „górnicyj” Łęcznej.

Tabele nr 2 oraz 3 przedstawiają strukturę mieszkaniową i wyposażenie techniczno-sanitarne mieszkań w gminie Łęczna w latach 2012-2017, z uwzględnieniem podziału na obszar miejski i wiejski. Zaś tabela nr 4 zawiera wskaźniki dotyczące zasobów mieszkaniowych.

Tabela 2. Struktura mieszkaniowa w gminie Łęczna w latach 2012-2017.

Wyszczególnienie	Jedn. miary	Struktura mieszkaniowa					
		2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cały obszar gminy							
Liczba mieszkań	ob.	7 789	7 854	7 893	7 931	8 039	8 093
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	m ²	69,7	70,3	70,6	70,9	71,2	71,4
powierzchnia na jednego mieszkańca	m ²	22,3	23,0	23,4	23,8	24,3	24,6
Obszar miejski							
Liczba mieszkań	ob.	6 586	6 610	6 622	6 641	6 728	6 751
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	m ²	64,5	64,8	64,9	65,1	65,2	65,2
powierzchnia na jednego mieszkańca	m ²	20,9	21,5	21,8	22,2	22,7	23,0
Obszar wiejski							
Liczba mieszkań	ob.	1 203	1 244	1 271	1 290	1 311	1 342
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	m ²	98,1	99,4	100,1	101,1	102,0	102,5
powierzchnia na jednego mieszkańca	m ²	29,5	30,1	30,7	31,2	31,5	32,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS³².

W roku 2017 powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca zarówno na obszarze miejskim, jak i wiejskim w stosunku do roku 2012 zwiększyła się. Dla obszaru miejskiego był to wzrost o 10,05%, a dla wiejskiego o 8,47%, zaś dla całego obszaru gminy o 7,89%. Odnośnie liczby mieszkań nastąpił wzrost na obszarze miejskich o 2,50%, a dla obszaru wiejskiego o 11,55%. Biorąc pod uwagę dane dla całego obszaru gminy wzrost wyniesie 3,9% .

Tabela 3. Wyposażenie techniczno-sanitarne mieszkań w gminie Łęczna w latach 2012-2017.

Wyszczególnienie	Wyposażenie techniczno-sanitarne mieszkań					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cały obszar gminy						
mieszkania	7 789	7 854	7 893	7 931	8 039	8 093
izby	29744	30124	30336	30551	30947	31185

³² Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl/Dashboards/Portret%20terytorium.aspx> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

Wyszczególnienie	Wyposażenie techniczno-sanitarne mieszkań					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
wodociąg	7 567	7 632	7 671	7 671	7 709	7818
ustęp spłukiwany	7 429	7 494	7 533	7 571	7 680	7 734
łazienka	7 371	7 436	7 475	7 513	7 623	7 677
centralne ogrzewanie	7 203	7 268	7 307	7 345	7 455	7 509
gaz z sieci	7 009	7 053	7 071	7 099	7 195	7 247
Obszar miejski						
mieszkania	6 586	6 610	6 622	6 641	6 728	6 751
izby	24678	24819	24882	24991	25272	25359
wodociąg	6 535	6 559	6 571	6 590	6 677	6 700
ustęp spłukiwany	6 499	6 523	6 535	6 554	6 641	6 664
łazienka	6 475	6 499	6 511	6 530	6 618	6 641
centralne ogrzewanie	6 377	6 401	6 413	6 432	6 520	6 543
gaz z sieci	6 411	6 431	6 440	6 456	6 541	6 577
Obszar wiejski						
mieszkania	1 203	1 244	1 271	1 290	1 311	1 342
izby	5066	5305	5454	5560	5675	5826
wodociąg	1 032	1 073	1 100	1 119	1 141	1 172
ustęp spłukiwany	930	971	998	1 017	1 039	1 070
łazienka	896	937	964	983	1 005	1 036
centralne ogrzewanie	826	867	894	913	935	966
gaz z sieci	598	622	631	643	654	670

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS³³.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe gminy Łęczna w latach 2012-2017 – wskaźniki.

Wyszczególnienie	Zasoby mieszkaniowe					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu	3,82	3,84	3,84	3,85	3,85	3,85
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,12	3,06	3,02	2,98	2,93	2,90
Przeciętna liczba osób na 1 izbę	0,82	0,80	0,79	0,77	0,76	0,75

Źródło: Dane GUS³⁴.

³³ Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl/Dashboards/Portret%20terytorium.aspx> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

³⁴ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica> [dostęp dnia 05.06.2019r.]

Na przestrzeni lat 2012-2017 gminny zasób mieszkaniowy zwiększył się o 8 lokali socjalnych. W 2016 roku odnotowano większy wzrost zadłużenia powstałego na skutek zaległości w opłatach czynszowych. W roku poprzednim zadłużenie wynosiło około 88 700,00 zł, zaś w 2016 była to już kwota około 292 600,00 zł. Zadłużenie wzrosło o 203 900,00 zł (69,68% zadłużenia odnotowanego na koniec 2016 roku), co oznacza, że nastąpił ponad dwukrotny wzrost zadłużenia (o 229,87%) w stosunku do roku 2015. W roku 2015 również odnotowano największą liczbę orzeczonych eksmisji. Bardziej szczegółowe dane zawiera tabela nr 5.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe gminy (komunalne) w latach 2012-2017 – stan i zadłużenia najemców.

Zasoby mieszkaniowe – komunalne						
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
lokale socjalne	26	26	28	28	28	34
Powierzchnia użytkowa lokali socjalnych	651	651	696	696	696	900
Mieszkania	-	95	-	97	98	-
Powierzchnia użytkowa mieszkań	-	3757	-	3801	3754	-
Zaległości w opłatach za mieszkania						
Liczba mieszkań	-	30	-	47	51	-
Wysokość zaległości (tys. zł)	-	63,00	-	88,7	292,6	-
Liczba mieszkań z zaległością ponad 3 miesiące	-	20	-	20	-	-
Wysokość zaległości ponad 3 miesiące (tys. zł)	-	52,0	-	79,1	-	-
Postępowanie eksmisyjne i eksmisje z lokali mieszkalnych						
Toczące się w sądzie postępowania eksmisyjne	-	1	-	4	2	-
Orzeczone przez sąd eksmisje	-	0	-	6	1	-
Wykonane eksmisje	-	0	-	3	3	-

Źródło: Dane GUS³⁵.

Wydatki, jakie zostały poniesione przez gminę Łęczna w latach 2012-2017 zostały zamieszczone w tabeli nr 6.

³⁵ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica> [dostęp dnia 05.06.2019r.]

Tabela 6. Wydatki poniesione przez gminę Łęczna w latach 2012-2017 według rodzaju oraz działów.

Wydatki gminy						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Rodzaj wydatków						
ogółem	56.142.597,96	57.553.829,15	61.066.559,41	65.253.419,81	73.596.322,28	99 484 014,97
majątkowe – ogółem	7517392,30	6273989,17	8003192,50	11673720,51	8522341,99	14701939,34
majątkowe – inwestycyjne	7517028,11	6273989,17	8003192,50	11672720,51	8510341,99	14628039,34
bieżące – ogółem	48625205,66	51279839,98	53063366,91	53579699,30	65073980,29	71336504,63
bieżące na wynagrodzenia	25104186,50	25571874,33	25409193,48	25675913,68	25913729,99	26943768,58
ogółem na 1 mieszkańca	2303,95	2378,65	2554,66	2752,61	3127,63	3666,52
Wydatki gminy ogółem wg działów						
rolnictwo i łowiectwo	1477272,15	188431,87	898577,80	224752,11	250449,03	264456,50
transport i łączność	5233521,73	5504731,33	310555,00	6206059,58	6167027,11	10209410,74
gospodarka mieszkaniowa	1004544,18	1050577,62	1005416,23	1347050,63	1370312,67	1310824,32
działalność usługowa	446669,74	680657,32	453573,83	385719,65	355112,69	366720,28
informatyka	122491,03	36711,31	64972,09	49777,64	50404,00	86372,59
administracja publiczna	5514562,05	5559905,91	5732929,71	5693950,09	5983568,58	7440576,81
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2961,40	2948,54	166479,76	169522,28	16610,05	3365,33

Wydatki gminy						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
obrona narodowa	500,00	1000,00	1100,00	1189,63	1554,63	900,00
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	877956,63	523027,81	720102,20	603574,27	662306,79	666879,28
obsługa długu publicznego	570898,77	651130,77	543781,81	241028,07	280544,00	280128,31
różne rozliczenia	0,00	70575,46	0,00	0,00	4211,00	0,00
oświata i wychowanie	28055360,71	28928026,59	29902964,61	31887118,73	30539027,94	31555509,92
ochrona zdrowia	264974,11	348659,77	347832,35	401775,07	421665,95	435194,31
pomoc społeczna	8.235.079,57	8.235.950,26	8.547.433,79	8.348.910,85	18.829.941,33	17.291.772,00
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	44.767,16	0,00	0,00	0,00	37.210,00	0,00
edukacyjna opieka wychowawcza	921.568,71	1.024.046,85	1.122.421,48	1.121.460,28	1.233.531,20	1.322.624,97
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1.793.620,81	2579368,39	3773981,70	5419876,95	5259220,25	7073963,37
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1.526.116,21	1.585.725,29	1.863.016,13	1.641.747,99	1.746.410,13	2.024.190,28
kultura fizyczna	49.733,00	582.354,06	461.602,31	1.509.905,99	1.746.410,13	173.743,00

Źródło: Dane GUS.

3. Zasoby kulturowe - zabytki kultury materialnej

Pierwsze wzmianki o stolicy powiatu łączyńskiego pochodzą z 1252 roku – z pisownią Łaczna. Miasto było wówczas własnością opactwa sieciechowskiego. Od 1428 roku przeszło na własność Stefana z Łęcznej. Na skraju ujścia Świnki do Wieprza wzniesiono zamek obronny. Prawdopodobną przyczyną był fakt, iż ziemie łączyńskie leżały na granicy wpływów Małopolan, pomiędzy województwem chełmskim i Księstwem Halicko-Wołyńskim. Dochodziło wówczas do konfliktów. Prawa miejskie miastu Łęczna nadał dnia 7 stycznia 1467 roku Kazimierz Jagiellończyk. Pierwsza połowa XVII wieku to okres największego rozkwitu miasta i organizacji słynnych łączyńskich jarmarków. Jarmarki te uwieczniali tacy wybitni malarze, jak Jan Piotr Norblin, czy Józef Chełmoński. Było to miejsce handlu bydłem i końmi. Najdłuższej trwały jarmarki odbywające się na Boże Ciało (8 dni) i na św. Idziego (10 dni). W tamtych czasach istniał browar, warzelnia miodu i cegielnia. Na przestrzeni wieków miasto Klucz Łęczna był własnością rodów magnackich: Tęczyńskich, Firlejów, Potockich, Noskowskich, Rzewuskich, Szeptyckich, Branickich i Sapiehów. Miasto przechodziło we własność wielu nabywców. Jednym z gości w majątku Łęczna był Ignacy Jan Paderewski – pianista, premier i minister spraw zagranicznych, który za czasów, gdy właścicielem miasta był Henryk Bloch chciał dokonać kupna tej nieruchomości. Jednak w kupnie ubiegł go Józef Bogusławski (1911 rok)³⁶.

O Łęcznej Henryk Zwolakiewicz pisał tak:

„Wjeżdżając do miasta traktem od strony Lublina, widzimy piękny park, położony na wysokiej górze, nad brzegiem Wieprza i Świnki – to Podzamcze. Dwór połączony jest z miastem wygodnym, trwale zbudowanym mostem, przerzuconym przez Świnkę. Na przeciwległej górze rozsiadło się miasteczko, o niskich murowanych i drewnianych domach, zamieszkałych przeważnie przez Żydów. Wygląd miasteczka niezwykle. Szereg placów, rynków, targowisk, otoczonych małymi domkami z podcieniami, na słupach drewnianych³⁷”.

Na terenie gminy Łęczna znajduje się wiele cennych obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

³⁶ Dudkiewicz M., Dąbski M., Durlak W., Zarys historyczny zespołu dworskiego w Łęcznej (w:) *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*, vol. XIII Nr 1, Lublin 2015, s. 90.

³⁷ Zwolakiewicz H., Łęczna, „Ziemia” 1929, nr 17, s. 289-293.

Tabela 7. Wykaz zabytków z terenu gminy Łęczna wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego wg. stanu na dzień 31.12.2018 r.

Wykaz zabytków (wyciąg z rejestru zabytków nieruchomych i archeologicznych woj. lubelskiego)		
Miejscowość	Numer rejestru	Obiekt
Łęczna	A/637	zespół urbanistyczny miasta Łęczna z trzema rynkami, siecią ulic, skalą zabudowy miejskiej, pozostałościami zamku, ogólną sylwetką miasta z dominantą kościoła i bożnicy, w gran. wg zał. planu
Łęczna	A/637	obszar dawnego zespołu dworskiego Podzamcze, w gran. wg zał. planu
Łęczna	A/864	dolina rzeki Wieprz na odcinku „Przełomu” od Ciechanek do Witaniowa, wraz ze skarpami i zboczami okalającymi oraz fragmentem płaskowyżu wsi Trębaczów, w gran. wg zał. planu
Łęczna	A/444	dawna bożnica z wystrojem architektonicznym (w tym bima i szafa na rodąły), otaczający budynek niezabudowany teren
Łęczna	A/944	część północna cmentarza parafialnego rzymskokatolickiego, położona na działce wskazanej w dec. (wg zał. mapy), wraz z jej ogrodzeniem oraz 41 nagrobkami (zgodnie z zał. wykazem)
Łęczna	A/406	budynek dawnego ratusza
Łęczna	A/94	kościół paraf. pw. św. Marii Magdaleny z wyposażeniem w zabytki ruchome, dzwonnica, ogrodzenie, drzewostan w gran. cmentarza kościelnego, dawna plebania z klombem, pompą żeliwną, pozostałością ogrodzenia od strony placu kościelnego i drzewostanem przed budynkiem oraz działką wskazaną w dec., w gran. wg zał. planu, dawna mansjonaria, w granicach murów zewnętrznych, na działce wskazanej w dec., wg zał. planu
Krynka	A/1174	zespół dworsko-leśny: dwór, A/1174 Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego – 51 – Poz. 305 budynek gospodarczy, stajnie – ob. magazyn, dwie stodoły, leśniczówka, pozostałości parku i sadu owocowego, na działkach wskazanych w dec., w gran. wg opisu w dec. i zał. mapy

Źródło: Dane Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie³⁸.

Zespoły parkowe stanowią cenny zabytkowy element dziedzictwa kulturowego Lubelszczyzny. Przemiany polityczne, które nastąpiły po drugiej wojnie światowej sprawiły, iż dotychczasowi właściciele zostali pozbawieni praw własnościowych do dworów i pałaców. Budynki przestały również służyć za siedziby szkół i instytucji państwowych, gdyż następowała stopniowa degradacja substancji zabytkowej budynków i parków. Przeważnie ochrona prawna zespołów parkowych i nadzór nad nimi sprowadzały się do sporządzania spisów inwentaryzacyjnych oraz metryczek konserwatorskich. Jednak zaniedbania wartości przyrodniczych i historycznych dawnych założeń rezydencjonalnych

³⁸ www.wkz.lublin.pl [dostęp dnia 09.05.2019r.]

nie pozbawiły miejsca uroku. Zespół dworski w Łęcznej znajduje się na wysokim wzgórzu, nad rzeką Wieprz, po lewej stronie wjazdu do miasta od strony Lublina. Obiekt ten jest najstarszym w okolicy kompleksem zieleni komponowanej. Na terenie zespołu można podziwiać takie elementy kompozycji parkowej, jak szpalery ponad stuletnich lip³⁹.

Kościół p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej zbudowano po pożarze drewnianego kościoła, który miał miejsce w 1615 roku. Kościół został zbudowany w latach 1618–1631 z fundacji Adama Noskowskiego. W 1631 r. był konsekrowany p.w. św. Marii Magdaleny przez bp. Tomasza Oborskiego. Niejednokrotnie w swojej historii budynek był dewastowany i niszczone przez pożary. Z tego też powodu dokonywano remontów i odbudowy zniszczeń. Budynek został uszkodzony również w czasie działań wojennych w 1915r., co skutkowało późniejszym remontem po zakończeniu wojny (w 1924r.). Na stronie Parafii p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej zamieszczono wspaniale sporządzony opis historii prac remontowych budynku:

„W 1996 r. rozpoczęto prace zabezpieczające konstrukcję kościoła. W latach 1997-1998 wyremontowano wieżyczkę-sygnaturkę. Kościół murowany z kamienia i cegły, jednonawowy, w stylu renesansu lubelskiego (na skutek kilkakrotnych zniszczeń i renowacji stracił w większości dekoracje sztukateryjne sklepień i ścian; obecnie wewnątrz posiada wystrój barokowy). Obok prezbiterium zakrystia. Przy wschodniej części nawy znajdują się 2 prostokątne kaplice wybudowane razem z kościołem, na świątyni 3 wieżyczki, sklepienie kolebkowe z lunetami. Pięć drewnianych ołtarzy barokowych pochodzi z XVIII w. W ołtarzu głównym znajduje się obraz Ukrzyżowania Pana Jezusa, ze św. Marią Magdaleną u stóp krzyża (1772 r.). W ołtarzu bocznym, po prawej stronie nawy, obraz z XVIII w. przedstawiający wizję św. Jana Nepomucena oraz drugi - również z XVIII w. - przedstawiający komunię św. Onufrego. W ołtarzu lewym umieszczono obraz św. Hieronima (XVIII w.). Pozostałe 2 ołtarze znajdują się w kaplicach: w jednym - obraz MB z Dzieciątkiem z XVII w. (przemalowany w XVIII w., został odkryty przy konserwacji 2 V 1983 r.), w drugim – Ustanowienia Najświętszego Sakramentu. Ambona i chrzcielnica są barokowe (XVIII w.). Na chórze muzycznym 10-głosowe organy wykonane w firmie Szymańskiego (odnawiane m.in. w 1967 r.). Ponadto w kościele jest kilka zabytkowych obrazów i portretów, w zakrystii zaś zabytkowe szaty i naczynia liturgiczne. Obok kościoła znajduje się dzwonnica wzniesiona w 1827r. (remontowana 1991 r.), murowana z cegły, 3 dzwony zakupione w 1959 r. i 1 ofiarowany przez ks. Szczepanika w 1967 r. Cmentarz przykościelny został otoczony murem około 1828 r. (remontowany latach 1994-1995). Niedaleko kościoła usytuowana jest nowa plebania (dom parafialny oddany do użytku w 1982 r.), natomiast stara, jest dawnym budynkiem mieszkalnym wzniesionym dla mansjonarzy. Został on wymurowany w 1647 r. z fundacji Adama Noskowskiego (fundator kościoła). Kilkakrotnie odnawiany. Pod koniec XVIII w. zamieniono go w plebanię. Przebudowany w 1930 r., obecnie wyremontowany pełni funkcję plebanii. W Łęcznej, obok

³⁹ Dudkiewicz M., Dąbski M., Durlak W., Zarys historyczny zespołu dworskiego w Łęcznej (w:) *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*, vol. XIII Nr 1, Lublin 2015, s. 91-92.

cmentarza, stoi zabytkowa kapliczka przydrożna z połowy XIX w. z ludową rzeźbą św. Marii Magdaleny”⁴⁰.

Synagoga w Łęcznej znajduje się na **Szlaku Pamiątek Kultury Żydowskiej**, który obejmuje Kazimierz Dolny, Lublin, Łęczną, Włodawę, Izbicę, Zamość, Szczepleszyn i Biłgoraj. Synagoga Duża została wniesiona w połowie XVII wieku. W XVI i XVII w. tutejsza gmina żydowska była drugą gminą w województwie lubelskim pod względem wielkości. W XIX w. działał tu cadyk chasydzki Szlomo Jehuda Leib zwany Łęczynierem. Obok synagogi zgromadzono macewy z kirkutu, który kiedyś znajdował się w Łęcznej. Obecnie synagoga stanowi własność Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego z siedzibą w Warszawie (<http://www.fodz.pl>)⁴¹. W Łęcznej znajduje się również synagoga Mała. Zwana jest również Domem Modlitwy lub szkołą żydowską. Ta budowla wykonana z kamienia i cegły powstała na początku XIX wieku. Nieprzerwalnie od 1993 roku mieści się tu Miejsko–Gminna Biblioteka Publiczna. Do dziś zachowała się kamienna umywalnia do rytualnego obmywania rąk w konchowej niszy, na ścianie zachodniej⁴². Informacje na temat dawnych mieszkańców Łęcznej pochodzenia żydowskiego posiadają:

- Archiwum Państwowe w Lublinie
ul. Jezuicka 13, 20-950 Lublin, skrytka pocztowa 113
tel: 81/ 532 80 71, 81/ 532 80 72, 81/ 528 61 40
e-mail: kancelaria@lublin.ap.gov.pl
<http://www.lublin.ap.gov.pl>
- Ośrodek "Brama Grodzka" - Teatr NN
ul. Grodzka 21, 20-112 Lublin
tel. 81/ 532 58 67
e-mail: teatrnn@tnn.lublin.pl
<http://www.teatrnn.pl>
- Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma
ul. Tłomackie 3/5, 00-090 Warszawa
tel.: (22) 827 92 21
<http://www.jhi.pl>

4. Turystyka

Rozwój turystyki wspiera rozwój gospodarczy obszaru, a także wzrost poziomu życia mieszkańców. Wraz z zwiększającą się liczbą turystów przyczynia się do wzrostu zapotrzebowania na różne rodzaje usług, czy powoduje konieczność rozbudowy lub modernizacji infrastruktury turystycznej (m.in. motele, pensjonaty, parki turystyczne)

⁴⁰ Źródło: <http://www.magdalena.leczna.pl> [dostęp dnia 1.06.2019r.]

⁴¹ Źródło: <https://www.polskieszlaki.pl/synagoga-w-lecznej.htm> [dostęp dnia 1.06.2019r.]

⁴² Źródło: <https://sztetl.org.pl/pl/miejscowosci/1/654-leczna/112-synagogi-domy-modlitwy-i-inne/86771-mala-synagoga-w-lecznej> [dostęp dnia 1.06.2019r.]

i pozaturystycznej (restauracje, sklepy, poczta, telekomunikacja, bankowość, sieć komunikacyjna, uzbrojenie terenu, sieć wodno-kanalizacyjna, energetyczna itp.). Najważniejszym skutkiem pobudzenia rozwoju turystyki są zmiany zachodzące na rynku pracy (następuje aktywizacja zawodowa lokalnej społeczności, powstają nowe miejsca pracy) w systemie infrastruktury (np. tworzenie nowych elementów zagospodarowania przestrzennego) i lokalnym budżecie (wpływy pochodzące z szeroko rozumianych wydatków turystów).

Należy dodać, że jedną ze składowych miar wskaźników funkcji turystycznej jest liczba miejsc noclegowych, a dane do obliczeń składowej, uzyskane z urzędów statystycznych, nie są jednak w pełni wiarygodne, gdyż nie uwzględniają one wszystkich elementów bazy noclegowej np. bazy agroturystycznej. Urząd Statystyczny nie podaje dokładnych danych jej wielkości⁴³. Pojawia się również problem związany z wiarygodnością samych danych. Mogą być one obciążone znacznym marginesem błędów, gdyż podmioty gospodarcze mogą nie wywiązywać się z obowiązku statystycznego⁴⁴. W przypadku gminy Łęczna niemożność dokonania obliczeń z powodu braku danych obrazuje zamieszczona poniżej tabela.

Tabela 8. Turyści korzystający z noclegów w obiektach zlokalizowanych na terenie gminy Łęczna w latach 2012-2018.

Turyści korzystający z noclegów							
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Turyści krajowi	153	0	471	-	-	-	-
Turyści zagraniczni	21	0	35	51	805	935	858
Łącznie	164	0	506	51	805	935	858
Udzielone noclegi turystom krajowym	417	0	789	-	-	-	-
Udzielone noclegi turystom zagranicznym	48	0	49	63	1 174	1 470	1 358
Łącznie	465	0	838	63	1 174	1 470	1 358

Źródło: Dane GUS.

Tabela 9. Wskaźniki intensywności ruchu turystycznego w gminie Łęczna obliczone dla lat 2012- 2018.

Wskaźniki intensywności ruchu turystycznego						
Wskaźnik	2012	2014	2015	2016	2017	2018
Deferta (W_D)	2,18	6,74	0,70	10,72	12,45	11,42
Charvata (W_{Ch})	1,91	3,52	0,27	4,98	6,26	1,99
Schneidera (W_{Sch})	0,67	2,12	0,22	3,42	3,98	3,67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

⁴³ Sikora J., Agroturystyka. Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2012, s. 79.

⁴⁴ Dryglas D., Wielkość i struktura ruchu turystycznego w gminach uzdrowiskowych województwa małopolskiego jako miernik rozwoju funkcji turystycznej, (w:) Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Ekonomiczne problemy turystyki nr 1(21), Szczecin 2013, s. 67.

Należy zaobserwować, że od 2016 roku wzrasta liczba ewidencjonowanych wizyt zagranicznych turystów korzystających z noclegów. Oczywiście w podmiotach, które wywiązują się z obowiązku statystycznego. W okresie między 2012 a 2018 rokiem do Głównego Urzędu Statystycznego przekazano informację o fakcie świadczenia usług noclegowych na rzecz 2 705 zagranicznych turystów. Wśród nich największą liczebność odnotowano u obywateli takich państw jak: Ukraina (25,8% wszystkich zagranicznych turystów korzystających z usług noclegowych), Federacja Rosyjska (16,3%), Białoruś (10,3%), Niemcy (7%) oraz Litwa (4%)⁴⁵.

Na terenie gminy Łęczna istnieje niewiele w stosunku do realnych potrzeb i potencjału turystycznego, obiektów infrastruktury turystycznej. W Centralnej Ewidencji i Wykazie w Turystyce prowadzonych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki znajduje się tylko jeden obiekt hotelowy na terenie powiatu łęczyńskiego, położony w centrum miasta Łęczna. W odległości około 2 km od centrum miejscowości Łęczna położony jest pensjonat, zaś na terenie miasta Łęczna obiekt restauracyjno-hotelowy. W gminie funkcjonuje także jedno gospodarstwo agroturystyczne położone w Witaniowie.

Gmina Łęczna współtworzy turystyczny produkt liniowy jakim jest pasmo Jana III Sobieskiego, traktowane jako wielkoprzestrzenna struktura wyznaczona na obszarach koncentracji potencjału kulturowego, pozwalająca na ukierunkowanie rozwoju turystyki i zintegrowany rozwój infrastruktury turystycznej. Wśród miast i gmin cechujących się dużym dziedzictwem związanym z patronem, wymienia się miasto i gminę Łęczna. Dodatkowo w ramach wykorzystania turystycznego walorów kulturowych gminy i miasta Łęczna, wytyczony został ponadregionalny szlak turystyczny Szlak Chasydzki oraz 2 regionalne szlaki turystyczne: Szlak Pamiątek Kultury Żydowskiej oraz Szlak Jana III Sobieskiego. 80 atrakcyjności gminy świadczą również elementy krajobrazu kulturowego. Można znaleźć tu liczne obiekty stanowiące atrakcje turystyczne, w grupie której wymienić należy zabytkowy układ urbanistyczny Starego Miasta w Łęcznej. Z uwagi na koncentrację obiektów zabytkowych, miasto Łęczna wskazuje się jako obszar wymagający turystycznego wykorzystania potencjału kulturowego⁴⁶.

Istotnym elementem potencjału turystycznego gminy jest **szlak turystyczny „Magia miejsc”**, który zdobył wyróżnienie oraz nagrodę internautów w konkursie na „Najlepszy produkt turystyczny Województwa Lubelskiego 2010”. Wyróżnienie zostało przyznane przez Lubelską Regionalną Organizację Turystyczną⁴⁷. Szlak ten posiada długość około 94 km. Prowadzi przez Zawieprzycę–Kijany–Łęczną–Ludwin–Dratów–Kaniwole–Rogoźno–Piaseczno–Cyców. Ukazuje bezcenne skarby minionych wieków: prawosławne, katolickie i żydowskie miejsca kultu religijnego, drzemiące w cieniu parkowego starodrzewia dwory i pałace oraz skłaniające do refleksji i zadumy miejsca pamięci narodowej, którym towarzyszy naturalne piękno poleskich krajobrazów. Jedną z propozycji rozpoczęcia podróży

⁴⁵ Obliczeń dokonano na podstawie danych udostępnianych przez GUS.

⁴⁶ Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Łęczna na lata 2016-2025, <https://umleczna.bip.lubelskie.pl>

⁴⁷ Publikacja wydana w ramach projektu „Magia miejsc – promocja walorów turystycznych Lubelszczyzny”, Starostwo Powiatowe w Łęcznej, Łęczna 2010, s.138.

po magicznym szlaku jest Zakrzów, wieś położona w gminie Łęczna⁴⁸. Zakrzów oddalony jest od Łęcznej o 5 kilometrów. Wieś położona jest na południowym brzegu rzeki Wieprz. W 1409 roku pojawiły się pierwsze wzmianki o tej wsi. W tym czasie właścicielem jej był Jan Kuropatwa. W XVII w. była własnością Zbigniewa Suchodolskiego. Zakrzów wchodzi w skład dóbr Krzesimów, będących własnością rodziny Stamirowskich i Felicjana Trembeckiego. Wówczas była to duża wieś i folwark, w którym znajdował się tzw. młyn amerykański. Na mocy ukazu carskiego po powstaniu styczniowym chłopci zostali uwłaszczeni i otrzymali na własność 419 mórg gruntów pańskiej ziemi. To tutaj organizowana jest Noc Świętojańska – święta ognia, wody i księżycy, urodzaju, płodności, radości i miłości. W trakcie imprezy odbywają się degustacje potraw słowiańskich, widowiska plenerowe, które nawiązują do staropolskich tradycji związanych z obchodzeniem Nocy Kupały. Poza tym sceneria zakrzowskich krajobrazów, jak i wielokulturowość Łęcznej stały się inspiracją do organizacji Festiwalu Ginących Kultur, dzięki któremu uczestnicy mają możliwość poznania chociażby w minimalnym stopniu kultury żydowskiej i rromskiej⁴⁹.

Warto dodać, że na terenie Nadwieprzańskiego Parku Krajobrazowego znajdują się „**Góra Spichlerzowa**” w **Nowogrodzie**. Jest to miejsce widokowe. Szczyt góry pokryty jest licznymi gatunkami roślin (np. derenia świdwy, szakłak pospolity, czereśnia, jabłoń, grusza pospolita, trzmielina zwyczajna, bez czarny oraz róże: czerwona, jabłkowata, dzika), a w miejscach ich niewystępowania, od strony południowej i zachodniej zajmuje roślinność kserotermiczna. Zaś zbocza porośnięte są przez zarośla tarniny. Poza „Górą Spichlerzową” na terenie Parku i jego otuliny zaprojektowano 8 innych użytków ekologicznych położonych na trasie od Kijan do Dorohuczy (m.in. „Ziółków”, „Uroczysko Wisielnica”, „Białka” – nie znajdują się na terenie gminy Łęczna)⁵⁰.

Istniejąca baza noclegowa, jak i gastronomiczna, oraz paraturystyczną jest wystarczającą. Jednakże w celu lepszego wykorzystania potencjału turystycznego obszaru i w konsekwencji zwiększenia ruchu turystycznego należy wspierać tworzenie nowych obiektów oraz inicjować projekty partnerskie mające na celu rozwój turystyki i lepszą promocję regionu. Częściowo tego typu działania zostały już zainicjowane przez władze gminy Łęczna oraz innych gmin wchodzących w skład powiatu łęczyńskiego. W celu utrzymania wewnętrznej spójności powiatu gminy często przystępują do partnerskich projektów. Nawiązywana jest też współpraca z podmiotami spoza powiatu, a także z innych państw. gmina Łęczna realizuje także projekty partnerskie z podmiotami wewnętrznymi (funkcjonującymi na terytorium gminy). Przykładami takich przedsięwzięć są takie projekty, do których gmina przystąpiła:

- Projekt partnerski „*Wspólne dziedzictwo – wspólna tożsamość*” – zintegrowana promocja zasobów dziedzictwa kulturowego Łęcznej i Kowla, realizowany w ramach

⁴⁸Źródło:<http://www.sanepid.powiatleczyński.pl/baza,show,279,szlak-turystyczny-magia-miejsc.html> [dostęp dnia 1.06.2019r.]

⁴⁹Publikacja wydana w ramach projektu „Magia miejsc – promocja walorów turystycznych Lubelszczyzny”, Starostwo Powiatowe w Łęcznej, Łęczna 2010, s.52.

⁵⁰Źródło:<http://parki.lubelskie.pl/parki-krajobrazowe/nadwieprzanski-park-krajobrazowy/formy-ochrony-przyrody> [dostęp dnia 1.06.2019r.]

Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020, Cel Tematyczny Dziedzictwo, Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego, Priorytet 1.1 – Promocja kultury lokalnej i historii, współfinansowanego ze środków Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa.

- Projekt partnerski „*Skarby przyrody i turystyki pogranicza*” – *zintegrowana promocja zasobów dziedzictwa naturalnego Łęcznej i Kowla*, realizowanego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2014-2020, Cel Tematyczny Dziedzictwo, Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego, Priorytet 1.2 – Promocja i zachowanie dziedzictwa naturalnego, współfinansowanego ze środków Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa.
- Projektu partnerski „Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego Szlaku Jan III Sobieski na pograniczu polsko-ukraińskim”, realizowanego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej (PWT) Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 funkcjonującego w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (EIS).

5. Demografia

Liczba i struktura ludności

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2017 roku teren gminy Łęczna zamieszkiwało 23 462 osób, co stanowiło 40.83% ludności powiatu łużyńskiego i 1.12% ludności województwa lubelskiego. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi w gminie Łęczna 313 osoby i jest znacznie wyższa niż w powiecie łużyńskim (90 osób), czy w województwie lubelskim (85 osób), a także w Polsce (123 osoby). Liczbę ludności oraz gęstość zaludnienia w gminie, na tle powiatu, województwa i kraju, wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawia tabela nr 10.

Tabela 10. Liczba ludności i gęstość zaludnienia w gminie Łęczna na tle powiatu, województwa i kraju wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Liczba ludności oraz gęstość zaludnienia w gminie Łęczna na tle powiatu, województwa i kraju			
	gmina Łęczna	powiat łużyński	województwo lubelskie	kraj
powierzchnia w km ²	75,1	637	25 122	312 679
liczba ludności	23 462	57 461	2 121 613	38 433 558
osoby/km ²	313	90	85	123

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁵¹

⁵¹ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

Pod względem liczby ludności gmina zajmuje pierwszą lokatę w powiecie. Umieszczenie gminy Łęczna na tle innych gmin powiatu łęczyńskiego prezentuje poniższa tabela nr 11.

Tabela 11. Liczba ludności i gęstość zaludnienia w gminie Łęczna na tle innych gmin powiatu łęczyńskiego (stan na dzień 31.12.2017r.)

Gmina	Powierzchnia w km ²	Ludność ogółem	Liczba mężczyzn	Liczba kobiet	Gęstość zaludnienia osób/ km ²
Cyców	148,1	7 924	3 887	4 037	54
Ludwin	122,2	5 584	2 755	2 829	45
Milejów	116,5	9 190	4 518	4 672	79
Puchaczów	91,5	5 616	2 733	2 883	90
Spiczyn	83,2	5 698	2 817	2 881	68
Łęczna	75,1	23 462	11 506	11 956	313
powiat łęczyński	637	57 461	28 208	29 253	90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁵²

Na przestrzeni lat 2012 – 2018 populacja gminy Łęczna nieznacznie zmniejszyła się. W porównaniu do roku 2012 liczba ludności gminy wg faktycznego miejsca zamieszkania z perspektywy łącznego postrzegania obszarów wiejskich i miejskich zmniejszyła się o 879 osób, a więc zmalała o 3,61%. Dane liczbowe dotyczące ludności gminy Łęczna w latach 2012 – 2018 przedstawiają tabele nr 12 i 13.

Tabela 12. Ludność w gminie Łęczna wg faktycznego miejsca zamieszkania, ogółem i w podziale na płeć w latach 2012-2018.

Wyszczególnienie	Ludność faktycznie zamieszkała w gminie Łęczna (osoby) z podziałem na płeć						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem	24 323	24 027	23 833	23 623	23 552	23 462	23 444
kobiety	12 383	12 238	12 147	12 051	12 016	11 956	11 949
mężczyźni	11 940	11 789	11 686	11 572	11 536	11 506	11 495

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁵³

Tabela 13. Ludność na terenie miasta Łęczna i obszarze wiejskim wg faktycznego miejsca zamieszkania, ogółem i w podziale na płeć w latach 2012-2018.

Wyszczególnienie	Ludność faktycznie zamieszkała w mieście Łęczna (osoby) z podziałem na płeć						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem	20 317	19 926	19 690	19 437	19 300	19 167	19 006
kobiety	10 355	10 158	10 048	9 948	9 869	9 781	9 705
mężczyźni	9 962	9 768	9 642	9 489	9 431	9 386	9 301

⁵² Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica> [dostęp dnia 10.05.2019r.]

⁵³ Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl/Dashboards/Dane%20dla%20jednostki%20podzia%C5%82u%20terytorialnego.aspx> [dostęp dnia 04.06.2019r.]

	Ludność faktycznie zamieszkała obszary wiejskie (osoby) z podziałem na płeć						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem	4 006	4 101	4 143	4 186	4 252	4 295	4 333
kobiety	2 028	2 080	2 099	2 103	2 147	2 175	2 194
mężczyźni	1 978	2 021	2 044	2 083	2 105	2 120	2 139

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁵⁴.

Na obszarze wiejskim gminy odnotowano wzrost liczby ludności w latach 2012-2018. W stosunku do 2012 roku w społeczności wiejskiej w 2018 roku odnotowano o 327 mieszkańców więcej, co stanowi wzrost o 8,16% liczby mieszkańców obszaru wiejskiego gminy. Zaś w przypadku obszaru miejskiego zaobserwować możemy spadek liczby ludności na przełomie tych lat. Wynosi on 1 311 osób i oznacza, iż liczba ta zmalała o 6,45%.

Tabela 14. Ruch naturalny ludności oraz saldo migracji ludności, w wartościach bezwzględnych, w gminie Łęczna w latach 2012-2017.

Wyszczególnienie	Ruch naturalny, saldo migracji ludności w gminie Łęczna					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
zgony	125	138	139	132	128	169
przyrost naturalny	141	149	156	156	146	119
urodzenia żywe	266	287	295	288	274	288
małżeństwa zawarte w ciągu roku	190	169	192	166	131	145
saldo migracji gminnych wewnętrznych (na 1000 ludności)	- 9,8	- 15,4	- 13,4	- 13,0	- 11,0	- 11,9
obszar miejski						
zgony	82	98	94	97	93	128
przyrost naturalny	140	148	156	150	138	107
urodzenia żywe	222	246	250	247	231	235
małżeństwa zawarte w ciągu roku	161	145	164	148	111	123
saldo migracji gminnych wewnętrznych (na 1000 ludności)	-14,5	-23,7	-18,8	-17,9	-16,6	-15,3
obszar wiejski						
zgony	43	40	45	35	35	41
przyrost naturalny	1	1	0	6	8	12
urodzenia żywe	44	41	45	41	43	53
małżeństwa zawarte w ciągu roku	29	24	28	18	20	22
saldo migracji gminnych wewnętrznych (na 1000 ludności)	14,4	26,0	12,4	10,6	14,7	3,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁵⁵.

⁵⁴ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica#> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

⁵⁵ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica#> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

Na terenie zarówno miejskim, jak i wiejskim gminy Łęczna w latach 2012-2017 odnotowana liczba urodzeń żywych zawsze przeważała nad liczbą zgonów. Obecny poziom nie tylko zapewnia prostą zastępowalność pokoleń, o której mówimy wówczas, gdy występuje reprodukcja prosta, ale przekraczając ten poziom umożliwia wystąpienie reprodukcji rozszerzonej. Reprodukcja prosta oznacza to, że typowi rodzice wydają na świat taką liczbę dzieci, która w danych warunkach umieralności jest wystarczająca do pełnego zastąpienia rodziców w dziele prokreacji. Obecnie społeczeństwa znajdują się na takim poziomie rozwoju, że narodzone jednostki dożywają do dorosłości, a przeciętna liczba potomstwa potrzebnego do zastąpienia rodziców wynosi nieco mniej niż 2,1. Współcześnie jednak badając zastępowalność pokoleń w demografii stosuje się inny miernik tj. współczynnik reprodukcji netto. Dotyczy on średniej liczby wydawanych przez kobiety w trakcie jej całego życia rozrodczego córek, które dożyją do wieku własnej prokreacji i zastąpią w tym dziele swą matkę. Kiedy współczynnik ten przyjmuje wartość 1, mamy do czynienia z reprodukcją prostą, a w przypadku przekroczenia jej mówimy o reprodukcji rozszerzonej, która prowadzi do rozrostu populacji. Osiągnięcie wartości poniżej 1 oznacza reprodukcję zawężoną, która wywołuje kurczenie się populacji⁵⁶. Jak już wspomniano, o tym z jakim rodzajem reprodukcji mamy do czynienia możemy wnioskować po dokonaniu obliczeń wskazanych uprzednio wskaźników. Poza wymienionymi wskaźnikami do określenia rodzaju występującej reprodukcji możemy zastosować współczynnik dynamiki demograficznej, który jednak w mniejszym stopniu pozwala na prognozowanie zmian.

Współczynnik dynamiki demograficznej obliczany jest za pomocą wzoru⁵⁷

$$W_d(t) = [U(t) / Z(t)] \times C$$

gdzie:

U(t) – liczba urodzeń w badanym roku t,

Z(t) – liczba zgonów w roku t,

C – stała (1, 100, 1000).

Współczynnik dynamiki demograficznej może przyjmować wartości:

$0 < W_d(t) < 1$ – gdy roczna liczba urodzeń nie równoważy rocznej liczby zgonów (reprodukcja zawężona)

$W_d(t) = 1$ – gdy roczna liczba urodzeń równa jest rocznej liczbie zgonów (reprodukcja prosta)

⁵⁶ Szukalski P., Czy w Polsce nastąpi powrót do prostej zastępowalności pokoleń? Acta Universitatis Lodzianis. Folia Oeconomica, tom 231 pn. Przyszłość demograficzna Polski, Uniwersytet Łódzki, Łódź 2009, s. 60-62

⁵⁷ Materiały dydaktyczne, Zakład Demografii i Gerontologii Społecznej UŁ, Urodzenia i zgodny. Reprodukacja ludności, s. 42-45

Źródło: http://www.demografia.uni.lodz.pl/dlastud/urodzenia_zgony_reprodukcja.pdf [dostęp dnia 1.06.2019r.]

$W_d(t) > 1$ – gdy występuje nadwyżka liczby urodzeń nad liczbą zgonów (reprodukcja rozszerzona).

Tabela 15. Współczynnik dynamiki demograficznej dla gminy Łęczna obliczony dla lat 2012-2018.

Wyszczególnienie	Współczynnik dynamiki demograficznej						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
liczba zgonów	125	138	139	132	128	169	156
liczba urodzeń	266	287	295	288	274	288	271
współczynnik dynamiki demograficznej (C=1)	2,13	2,08	2,12	2,18	2,14	1,70	1,74

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jak wynika z obliczeń przedstawionych w tabeli nr 15 na terenie gminy Łęczna na przełomie lat 2012-2018 występowała reprodukcja rozszerzona.

Tabela 16. Ludność w powiecie łęczyńskim z perspektywy prognostycznej i stanu faktycznego w latach 2012-2018.

Wyszczególnienie	Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w powiecie łęczyńskim							
	Prognoza na lata 2020-2050							
	Los.	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Ludność faktycznie zamieszkała	ogółem	57 102	56 502	55 592	54 370	52 878	51 188	49 400
	mężczyźni	28 039	27 733	27 257	26 644	25 887	25 107	24 281
	kobiety	29 063	28 769	28 335	27 654	26 991	26 099	25 119
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	ogółem	10 828	10 347	9 380	8 697	8 096	7 656	7 304
	mężczyźni	5 497	5 312	4 852	4 509	4 199	3 974	3 799
	kobiety	5 331	5 035	4 528	4 188	3 897	3 682	3 505
Ludność w wieku produkcyjnym	ogółem	36 978	35 474	34 504	33 787	32 938	30 890	28 383
	mężczyźni	19 674	18 629	17 892	17 349	16 787	15 786	14 467
	kobiety	17 304	16 845	16 612	16 348	16 151	15 122	13 916
Ludność w wieku poprodukcyjnym	ogółem	9 296	10 681	11 708	11 886	11 844	12 642	13 713
	mężczyźni	2 868	3 792	4 513	4 786	4 901	5 347	6 015
	kobiety	6 428	6 889	7 195	7 118	6 943	7 295	7 698
Stan odnotowany w latach 2012-2017								
Ludność faktycznie zamieszkała	Los.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	ogółem	57 736	57 587	57 544	57 401	57 420	57 461	57 457
	mężczyźni	28 326	28 271	28 276	28 162	28 172	28 208	28 187
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	ogółem	11 529	11 320	11 229	11 094	11 086	11 170	9 452
	mężczyźni	5 782	5 670	5 635	5 555	5 561	5 624	4 772
	kobiety	5 747	5 650	5 594	5 539	5 525	5 546	4 680
Ludność w wieku produkcyjnym	ogółem	38 462	38 212	37 920	37 550	37 159	36 738	37 986
	mężczyźni	20 322	20 257	20 163	19 985	19 798	19 638	20 255
	kobiety	18 140	17 955	17 757	17 565	17 361	17 100	17 731

Ludność w wieku poprodukcyjnym	ogółem	7 745	8 055	8 395	8 757	9 175	9 553	10 019
	mężczyźni	2 222	2 344	2 478	2 622	2 813	2 946	3 160
	kobiety	5 523	5 711	5 917	6 135	6 362	6 607	6 859

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁵⁸.

Dane dotyczące liczebności mieszkańców gminy Łęczna według podziału na ludność wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym przedstawia tabela nr 17.

Tabela 17. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym gminy Łęczna latach 2012-2018.

Wyszczególnienie	Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Łęczna w latach 2012-2018						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Cały teren gminy							
Ludność faktycznie zamieszkała	24 323	24 027	23 833	23 623	23 552	23 462	23 398
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	3 599	3 557	3 560	3 520	3 538	3 579	4 232
Ludność w wieku produkcyjnym	18 470	18 026	17 609	17 224	16 866	16 473	15 461
Ludność w wieku poprodukcyjnym	2 254	2 444	2 664	2 879	3 148	3 410	3 705
Obszar miejski							
Ludność faktycznie zamieszkała	20 317	19 926	19 690	19 437	19 300	19 167	19 006
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	3 645	3 514	3 429	3 384	3 393	3 383	3 371
Ludność w wieku produkcyjnym	15 048	14 615	14 255	13 855	13 460	13 094	12 690
Ludność w wieku poprodukcyjnym	1 624	1 797	2 006	2 198	2 447	2 690	2 945
Obszar wiejski							
Ludność faktycznie zamieszkała	4 006	4 101	4 143	4 186	4 252	4 295	4 392
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	786	809	823	820	814	843	861
Ludność w wieku produkcyjnym	2 590	2 645	2 662	2 685	2 737	2 732	2 771
Ludność w wieku poprodukcyjnym	630	647	658	681	701	720	760

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁵⁹.

Szczegółowe dane prezentujące wskaźniki obciążenia demograficznego w gminie Łęczna w latach 2012-2018 przedstawia tabela nr 18.

Tabela 18. Wskaźniki obciążenia demograficznego w gminie Łęczna w latach 2012-2018.

Wyszczególnienie	Wskaźniki obciążenia demograficznego w gminie Łęczna w latach 2012-2018 (%)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Cały obszar gminy							
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	37,9	39,2	40,9	42,8	45,4	48,2	51,3
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	50,9	56,5	62,7	68,5	74,8	80,7	87,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	12,8	14,2	15,7	17,4	19,4	21,5	24,0

⁵⁸ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tablica> [dostęp dnia 20.05.2019r.]

⁵⁹ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica#> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

Obszar miejski							
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	35,0	36,3	38,1	40,3	43,4	46,4	49,8
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	44,6	51,1	58,5	65,0	72,1	79,5	87,4
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	10,8	12,3	14,1	15,9	18,2	20,5	23,2
Obszar wiejski							
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	54,7	55,0	55,6	55,9	55,4	57,2	58,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	80,2	80,0	80,0	83,0	86,1	85,4	88,3
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	24,3	24,5	24,7	25,4	25,6	26,4	27,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁶⁰.

6. Przedsiębiorczość

Przedsiębiorczość gminy Łęczna opiera się w głównym stopniu na mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach. Profil gospodarczy ukształtowany jest przede wszystkim mniejszymi firmami. Według Banku Danych Lokalnych w 2018 roku w gminie zarejestrowanych było 1560 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, z czego 97% firm to przedstawiciele prywatnego sektora. W sektorze publicznym w roku 2018 działalność prowadziło 46 podmiotów, w sektorze prywatnym 1514 podmiotów.

Powyższe dane w szczegółowy sposób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 19. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Łęczna w systemie REGON oraz dynamika zmian w latach 2012-2018.

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Cały obszar gminy							
ogółem	1 544	1 527	1 507	1 526	1 540	1 537	1 560
sektor publiczny	54	54	54	51	49	46	46
sektor prywatny	1 490	1 473	1 453	1 467	1 477	1 477	1 514
Obszar miejski							
ogółem	1 341	1 317	1 283	1 296	1 317	1 291	1 295
sektor publiczny	54	54	54	51	49	46	46
sektor prywatny	1 287	1 263	1 229	1 238	1 255	1 233	1 249
Obszar wiejski							
ogółem	203	210	224	230	223	246	265

⁶⁰ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica#> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

sektor publiczny	0	0	0	1	1	2	1
sektor prywatny	203	210	224	229	222	244	264

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁶¹.

Zdecydowanie większa część firm zarejestrowana jest w mieście Łęczna, które jest największym ośrodkiem gospodarczym w gminie. Szczegółowe dane dotyczące prowadzonej działalności oraz branży przedstawiają tabele 19, 20, 21 oraz 22.

Tabela 20. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w podziale na sekcje PKD w gminie Łęczna w latach 2012-2017 – cały obszar gminy.

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Cały obszar gminy						
Sekcja A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13	13	14	13	13	13
Sekcja B Górnictwo i wydobywanie	8	9	8	11	9	8
Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe	118	122	111	113	107	107
Sekcja D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	1	1	1	0	0
Sekcja E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	6	8	9	9	7	5
Sekcja F Budownictwo	157	155	158	162	166	172
Sekcja G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	514	488	464	471	465	435
Sekcja H Transport i gospodarka magazynowa	73	70	68	69	75	77
Sekcja I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	61	58	57	53	52	50
Sekcja J Informacja i komunikacja	28	30	31	44	46	49
Sekcja K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	78	73	72	66	62	64
Sekcja L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	23	25	24	25	26	28
Sekcja M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	104	109	115	108	116	113
Sekcja N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	35	37	32	33	34	38
Sekcja O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	18	18	18	17	17	17
Sekcja P Edukacja	58	61	65	66	63	63
Sekcja Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	82	81	83	92	99	106
Sekcja R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	37	41	39	35	36	38
Sekcja S i T Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	130	128	138	136	140	148

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁶².

⁶¹ Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl/Dashboards/Portret%20terytorium.aspx> [dostęp dnia 10.05.2019r.]

Zdecydowanie większa część firm zarejestrowana jest w mieście Łęczna, które jest największym ośrodkiem gospodarczym w gminie. Kolejne tabele również odnoszą się do danych dotyczących prowadzonej działalności oraz branży.

Tabela 21. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w podziale na sekcje PKD w gminie Łęczna w latach 2012-2018 – obszar miejski gminy.

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Obszar miejski gminy							
Sekcja A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10	11	11	10	10	10	13
Sekcja B Górnictwo i wydobywanie	5	6	6	8	7	6	6
Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe	92	98	86	88	84	81	82
Sekcja D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	1	1	1	0	0	0
Sekcja E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	6	7	7	5	4	5
Sekcja F Budownictwo	132	127	124	126	131	135	138
Sekcja G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	450	426	401	407	403	371	364
Sekcja H Transport i gospodarka magazynowa	66	61	58	58	63	62	62
Sekcja I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	55	53	53	49	49	46	49
Sekcja J Informacja i komunikacja	25	27	28	41	43	44	42
Sekcja K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	74	68	65	59	54	56	57
Sekcja L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	19	21	20	21	22	24	23
Sekcja M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	95	98	102	96	103	101	99
Sekcja N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	32	35	28	30	31	34	34
Sekcja O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11	11	11	10	10	10	10
Sekcja P Edukacja	54	54	58	59	56	54	52
Sekcja Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	70	68	72	81	88	90	89
Sekcja R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	34	38	36	31	33	35	34
Sekcja S i T Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	111	108	116	113	119	124	126

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁶³.

⁶² Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl/Dashboards/Portret%20terytorium.aspx> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

⁶³ Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl/Dashboards/Portret%20terytorium.aspx> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

Tabela 22. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w podziale na sekcje PKD, w gminie Łęczna w latach 2012-2018 – obszar wiejski gminy.

Wyszczególnienie	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Obszar wiejski gminy							
Sekcja A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3	2	3	3	3	3	3
Sekcja B Górnictwo i wydobywanie	3	3	2	3	2	2	2
Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe	26	24	25	25	23	26	25
Sekcja E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	2	2	2	2	1	1
Sekcja F Budownictwo	25	28	34	36	35	37	36
Sekcja G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	64	62	63	64	62	64	63
Sekcja H Transport i gospodarka magazynowa	7	9	10	11	12	15	16
Sekcja I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	6	5	4	4	3	4	4
Sekcja J Informacja i komunikacja	3	3	3	3	3	5	5
Sekcja K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4	5	7	7	8	8	8
Sekcja L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4	4	4	4	4	4	4
Sekcja M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	9	11	13	12	13	12	12
Sekcja N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3	2	4	3	3	4	4
Sekcja O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7	7	7	7	7	7	7
Sekcja P Edukacja	4	7	7	7	7	9	9
Sekcja Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12	13	11	11	11	16	16
Sekcja R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3	3	3	4	3	3	3
Sekcja S i T Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	19	20	22	23	21	24	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁶⁴.

Na podstawie powyższych danych zawartych w tabelach większość firm zarejestrowanych w gminie Łęczna zajmuje się handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz budownictwem. Wyżej wymienione sekcje stanowią około 40% całego sektora przedsiębiorstw prywatnych w gminie.

W gminie funkcjonuje jeden duży podmiot zatrudniający od 250 do 999 osób. Jest to firma „Kobud” Sp. z o.o. prowadząca roboty górnicze. W gminie funkcjonuje również 9 średnich przedsiębiorstw zatrudniających od 50-249 osób. Małych przedsiębiorstw

⁶⁴ Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl/Dashboards/Portret%20terytorium.aspx> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

zatrudniających od 10-49 osób na terenie gminy funkcjonuje 60. Mikro przedsiębiorstw zarejestrowanych w gminie Łęczna jest obecnie 1194. Resztę podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON stanowią jednoosobowe działalności gospodarcze⁶⁵.

Gmina Łęczna może zaoferować potencjalnym inwestorom atrakcyjne tereny położone w rejonie ul. Krasnystawskiej i Nadwieprzańskiej oraz tzw. „Strefy Przedsiębiorczości” wskazanych przez gminę i uwzględnionych w dokumencie pn. „Studium przestrzenne lokalizacji i możliwości rozwoju Regionalnych Stref Przedsiębiorczości w województwie Lubelskim.” Dokument został przyjęty Uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego w 2008 roku. Jedną ze stref przedsiębiorczości zlokalizowana jest w Łęcznej, we wschodniej części miasta. Obszar ten posiada powierzchnię ok. 10 ha i przylega do drogi krajowej nr 82 i powiatowej na kierunku Łęczna – Siedliszcze. Drugim obszarem mogącym stać się prężną strefą aktywności gospodarczej jest teren położony w południowej części wsi Stara Wieś Kolonia. Teren o powierzchni ok. 40 ha zlokalizowany jest w sąsiedztwie terenów atrakcyjnych turystycznie. Gmina oferuje bardzo korzystny system zachęt i ulg dla potencjalnych inwestorów.

7. Rolnictwo

Obszar wiejski gminy Łęczna zalicza się do terenów typowo rolniczych, w którym rolnictwo jest jednym z podstawowych działów gospodarki i stanowi podstawowe źródło utrzymania mieszkańców. W gminie Łęczna w strukturze gruntów rolnych dominują użytki rolne, stanowiące około 84% powierzchni gminy. Pozostałymi formami użytkowania to: tereny zabudowane i zurbanizowane (około 7%), grunty leśne (5%), grunty pod wodami (3%) oraz pozostałe tereny (około 1%). Gleby w gminie Łęczna, zaliczane są do gleb urodzajnych. W południowej części dominuje rodzaj gleby brunatnej. W północnej i północno-wschodniej części dominują gleby bielcowe, natomiast okolice zbiornika Dratów i doliny Wieprza charakteryzują się występowaniem gleb torfowych. Na terenie gminy przeważają gleby kategorii III.

Tabela 23. Struktura gruntów w gminie Łęczna w 2018 roku.

Struktura gruntów	
Rodzaj	Łączna obszar miejsko-wiejski (ha)
Grunty orne	5168
Sady	273
Łąki trwałe	469
Pastwiska trwałe	180
Grunty rolne zabudowane	219
Grunty pod rowami	22
Grunty pod stawami	3

⁶⁵ Źródło: GUS bank danych lokalnych stan na 31.12.2018r.

Lasy i grunty leśne	367
Tereny zabudowane i zurbanizowane	509
Grunty pod wodami	227
Pozostałe tereny	77
Powierzchnia ogółem	7514

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Czynnikiem wpływającym na stan rolnictwa i intensywność produkcji rolnej jest struktura agrarna, która wg kryterium wielkości gospodarstw jest na tym terenie niekorzystna. Dominują niewielkie gospodarstwa rolne o powierzchni do 2 ha (57%), a 28% to gospodarstwa o powierzchni do 5 ha, które koncentrują się przy trasie Łęczna-Ludwin oraz Podzamcze-Stara Wieś. Na terenie gminy jest kilka dużych gospodarstw rolnych jednak ich udział wynosi około 1%.

Tabela 24. Struktura gospodarstw indywidualnych w gminie Łęczna (stan na dzień 31.12.2018 r.).

Struktura gospodarstw indywidualnych		
Wielkość gospodarstwa w ha	Liczba gospodarstw	Udział całości w %
1-2	1379	57%
2-5	692	28%
5-7	167	7%
7-10	109	5%
10-15	52	2%
Powyżej 15	23	1%
Razem	2422	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS bank danych lokalnych.

W strukturze upraw w gminie Łęczna dominują uprawy zbożowe. Na terenie gminy uprawia się również znaczące ilości warzyw przemysłowych (buraki cukrowe, tytoń, chmiel) oraz owoców (truskawki). Uprawy te skoncentrowane są w miejscowościach Witanów, Stara Wieś, Stara Wieś Kolonia, Nowogród oraz części sołectw na południu gminy. Produkty rolne stanowią bazę surowcową dla funkcjonujących zakładów przetwórczych, w szczególności przemysłu rolno-spożywczego, cukrowniczego oraz owocowo-warzywnego.

Gmina posiada korzystne warunki dla rozwoju produkcji rolnej i dostępu do rynku zbytu. Na chwilę obecną pomimo posiadanego potencjału w postaci terenów o wysokiej jakości gleb, możliwości rolnictwa w gminie nie są w pełni wykorzystane. Głównym powodem niewykorzystywania potencjału rolniczego w gminie jest rosnąca tendencja do odłogowania i ugorowania powierzchni użytków rolnych, niska opłacalność produkcji rolniczej, trudności w zbywaniu wytworzonych w gospodarstwach rolnych produktów oraz znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych.

8. Infrastruktura, transport i komunikacja

Sieć komunikacyjna

Sieć komunikacyjna stanowi jeden z głównych czynników decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej obszaru gminy. Jednym z najważniejszych szlaków komunikacyjnych w gminie Łęczna jest droga krajowa nr 82 relacji Lublin-Włodawa. Stanowi ona podstawowe połączenie komunikacyjne gminy z regionem. Na terenie gminy krzyżują się również drogi wojewódzkie: droga nr 829 Łęczna-Biskupice, droga nr 820 Sosnowica-Łęczna oraz droga nr 813 Międzyrzec Podlaski-Łęczna. Pozostała sieć komunikacyjna uzupełniana jest przez drogi powiatowe i gminne. Gmina Łęczna posiada odpowiednio rozwiniętą sieć dróg lokalnych, ich stan techniczny jest zadowalający, jednak istnieje potrzeba utwardzenia części dróg gminnych. Sieć komunikacyjna w gminie Łęczna w głównej mierze zawdzięcza swój stan projektom UE realizowanym m.in. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 oraz Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019. Systematycznie budowane są nowe odcinki chodników oraz ścieżek rowerowych. Gmina posiada również stację kolejową znajdującej się na linii Lublin-Chełm. Stacja znajduje się w Minkowicach. W ostatnich latach dzięki środkom Europejskim oraz środkom własnym gminy powstała nowoczesna infrastruktura komunikacyjna zwiększająca atrakcyjność inwestycyjną. Gmina utrzymując obecne tempo rozwoju sieci komunikacyjnej jest w stanie stać się ciekawą alternatywą dla Lublina z punktu widzenia inwestorów.

Sieć wodna i ściekowa

Wyposażenie gminy w podstawową infrastrukturę techniczną, w głównej mierze decyduje o jakości życia mieszkańców oraz wpływa na atrakcyjność inwestycyjną gminy. W gminie Łęczna długość czynnej sieci wodociągowej w 2018 roku wyniosła ponad 140 km. W roku 2018 z sieci wodociągowej korzystało 97,3% ogólnej liczby mieszkańców gminy, co jest wynikiem zdecydowanie lepszym od średniej dla województwa i kraju (odpowiednio 87% oraz 92%). Źródłem zaopatrzenia w wodę dla gminy jest ujęcie głębinowe wód „Krasnystawska” składające się z 7 studni głębinowych. Zasoby w pełni pokrywają potrzeby gminy.

Gmina Łęczna wyposażona jest również w sieć kanalizacyjną o długości 193 km, oraz sieć gazową o długości 268 km. Z kanalizacji w 2018 roku korzystało około 52,3% ludności gminy. Z kolei z sieci gazowej korzystało 43,4% mieszkańców gminy. Powyższe dane w sposób szczegółowy przedstawia tabela nr 25.

Tabela 25. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności gminy Łęczna w latach 2012-2017.

Wyszczególnienie	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Cały obszar gminy							
z wodociągu	96,0	96,0	99,3	99,3	99,3	99,3	97,3
z kanalizacji	83,6	83,8	83,7	83,6	83,4	83,3	52,3
z gazu	89,4	89,1	89,1	89,3	89,2	89,1	43,4
Obszar miejski							
z wodociągu	99,1	99,1	99,1	99,1	99,1	99,1	99,1
z kanalizacji	95,9	96,1	96,1	96,2	96,2	96,2	96,2
z gazu	97,2	97,1	97,1	97,3	97,3	97,5	97,5
Obszar wiejski							
z wodociągu	80,4	80,9	100	100	100	100	96,2
z kanalizacji	21,2	24,2	24,8	25,2	25,5	25,9	29,5
z gazu	49,7	50,1	50,7	52,2	52,4	51,9	16,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ⁶⁶.

Jedną z przyczyn dysproporcji pomiędzy obszarem miejskim i wiejskim w zakresie infrastruktury kanalizacyjnej i gazowej jest położenie wsi oraz układ osadniczy. Większość mieszkańców nieskanalizowanych terenów wiejskich korzysta z szamb bezodpływowych. Szacuje się, że około 60-70% wytwarzanych ścieków przez mieszkańców gospodarstw rolnych w nieoczyszczonej formie trafia do gruntu, stwarzając tym samym zagrożenie dla jakości środowiska wodnego. W celu dalszej poprawy stanu ochrony środowiska, należy przede wszystkim zadbać o inwestycje w zakresie zbiorczej sieci kanalizacyjnej. Na terenach o rozproszonej zabudowie, dotyczy w szczególności obszaru wiejskiego, powinno się rozważyć możliwość zbudowania kompleksowego systemu oczyszczalni przydomowych. W przypadku instalacji gazowych największym problemem jest położenie oraz układ osadniczy. Zbyt duże odległości pomiędzy budynkami mieszkalnymi sprawiają trudności z przyłączeniem tych miejsc do istniejącej już instalacji.

Zużycie wody, energii elektrycznej oraz gazu na 1 mieszkańca gminy w każdym z badanych lat było wyższe w mieście niż na terenie gminy. Szczegółowe dane dotyczące zużycia wody, energii elektrycznej oraz gazu przedstawia tabela nr 26.

⁶⁶ Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl/Dashboards/Portret%20terytorium.aspx> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

Tabela 26. Zużycie wody, energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych z terenu gminy Łęczna w latach 2012-2018.

Wyszczególnienie	Jedn. miary	Zużycie wody, energii elektrycznej i gazu z sieci							
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Cały obszar gminy									
zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	29,2	27,2	27,9	30,0	28,3	29,6	30,2	
zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	kWh	526,1	523,0	523,9	515,4	514,2	503,6	556,1	
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	60,3	46,1	44,9	45,2	49,4	50,1	52,3	
Obszar miejski									
zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	29,6	29,1	29,2	27,4	26,7	27,6	27,9	
zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	kWh	526,1	523,0	523,9	515,4	514,2	503,6	509,5	
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	116,5	71,3	67,8	67,3	72,6	73,5	74,2	
Obszar wiejski									
zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	28,9	26,1	27,2	31,4	29,1	29,3	30,7	
zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	kWh	364,2	384,9	363,4	379,5	423,6	474,3	471,7	
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m ³	29,5	32,6	33,0	33,8	37,6	38,1	38,6	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS ⁶⁷.

Gospodarka odpadami

Odpowiednie gospodarowanie odpadami oraz minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów jest kluczowym elementem ochrony środowiska naturalnego. Wytworzone odpady w gminie Łęczna stanowiły głównie odpady gospodarczo-bytowe powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady rolne powstające w gospodarstwach rolnych. W 2018 roku na terenie gminy wielkość zmieszanych odpadów zebranych w ciągu roku kształtowała się na poziomie 8 705 t, z czego aż 88% stanowiły odpady zebrane w mieście. W 2018 roku ilość zebranych odpadów komunalnych zmieszanych w przeliczeniu

⁶⁷ Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl/Dashboards/Portret%20terytorium.aspx> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

na 1 mieszkańca gminy wynosiła 151,7 kg/Mk. Główną metodą zagospodarowania odpadów komunalnych jest ich deponowanie na składowiskach odpadów. W granicach analizowanego obszaru zlokalizowane jest składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Stara Wieś. Miasto i gmina przynależą do Regionu Stara Wieś - Włodawa, gdzie funkcjonują 2 regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK), a mianowicie w miejscowości Stara Wieś oraz we Włodawie. Miasto i gmina przynależą do RIPOK w miejscowości Stara Wieś. Na terenie gminy funkcjonuje zorganizowany system odbioru odpadów komunalnych z gospodarstw domowych oraz innych źródeł. Powstające odpady odbierane są przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Łęcznej. W gminie został rozwiązany problem braku segregacji odpadów, polegający na wyposażeniu gospodarstw domowych w pojemniki na poszczególne rodzaje odpadów.

Sieć elektroenergetyczna

Przez gminę Łęczna przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Lublin – Łęczna - Chełm. Podstawę zaopatrzenia gminy w energię elektryczną stanowi system sieci średniego napięcia 15 kV. Zasilanie miasta i obszaru wiejskiego odbywa się ze słupowych stacji transformatorowych 15/04 kV. Zużycie energii elektrycznej w gminie Łęczna na 1 mieszkańca w 2018 roku wynosiło 556,1 kWh, gdzie średnia krajowa i województwa Lubelskiego wyniosła odpowiednio 749,3 kWh oraz 649,3 kWh. Obecny stan urządzeń i sieci elektroenergetycznych pracujących na potrzeby zaopatrzenia w energię elektryczną odbiorców z terenu miasta i gminy jest dobry i gwarantuje stabilną pracę w okresie docelowym. Rozwój krajowego systemu elektroenergetycznego obejmuje budowę elektrowni systemowej o mocy 1600 MW w miejscowości Stara Wieś, opartej na wykorzystaniu węgla kamiennego z Lubelskiego Zagłębia Węglowego.

Jednym z globalnych wyzwań jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego. W ramach rozbudowy nowych połączeń infrastrukturalnych gospodarki paliwowej kluczowe znaczenie dla kraju, jak i dla regionu lubelskiego, będzie mieć planowane przedłużenie rurociągu naftowego Odessa – Brody do Płocka, stanowiącego element projektu Euroazjatyckiego Korytarza Transportu Ropy Naftowej. Planowana trasa rurociągu Brody – Płock przebiega przez północno – wschodnie obrzeża gminy Łęczna.

Ciepłownictwo

Na terenie gminy wytwarzanie oraz przesył ciepła w sposób scentralizowany jest realizowany przez „Łęczyńską Energetykę” Sp. z o.o. z siedzibą w Bogdance. System ciepłowniczy gminy, obok systemu centralnego, tworzą lokalne kotłownie i indywidualne źródła ciepła będące własnością użytkowników (odbiorców ciepła) rozproszone na terenie miasta i obszarów wiejskich. Ocenia się, iż szacunkowo około 85% gospodarstw domowych w mieście korzysta z sieci ciepłowniczej, pozostała część posiada własne źródła zaopatrzenia w ciepło, w tym gaz ziemny. Potrzeby grzewcze obszaru wiejskiego pokrywane są głównie przez lokalne kotłownie i indywidualne urządzenia grzewcze. Jako podstawowy nośnik energii wykorzystywany jest węgiel kamienny. Długość sieci ciepłowniczej na terenie gminy w roku 2018 wynosiła 35,9 km. System ciepłowniczy gminy zapewnia bezpieczeństwo

pokrycia potrzeb ciepłych przyłączonych do niego odbiorców. „Łęczyńska Energetyka” realizuje program modernizacji i remontów w celu ograniczenia uciążliwości produkcji energii dla środowiska naturalnego. Ważnym etapem w zakresie zrationalizowania potrzeb ciepłych budynków są inwestycje z zakresu termomodernizacji, tj. ocieplenia ścian zewnętrznych i stropów, wymiany okien na energooszczędne, modernizacji systemów wentylacji. Za działania efektywne należy uznać przeprowadzone w ostatnich latach prace inwestycyjne z zakresu termomodernizacji budynków i modernizacji systemów grzewczych w zasobach spółdzielczych oraz budynkach administrowanych przez Urząd Miejski w Łęcznej.

9. Rynek pracy

Sytuacja na Łęczyńskim rynku pracy przez wiele lat po transformacji była negatywna. W ostatnim okresie jednak obraz ten ulega znacznej poprawie, co ma związek z napływem kapitału zagranicznego oraz krajowego do gminy. Problemem gminy Łęczna jest natomiast bliska odległość Lublina, co może powodować odpływ młodych, wykształconych oraz przedsiębiorczych osób. Liczba pracujących osób w okresie od 2012 do 2018 roku sukcesywnie wzrasta. W roku 2012 liczba osób pracujących wyniosła 3654, w tym 1404 mężczyzn oraz 2250 kobiet. W roku 2018 liczba osób pracujących w gminie Łęczna wyniosła 5947, w tym 3157 mężczyzn oraz 2790 kobiet. Tendencja wzrostowa liczby osób pracujących w gminie świadczyć może o rozwoju rynku pracy, poprzez tworzenie się nowych przedsiębiorstw i zwiększenie zapotrzebowania na pracowników, czego skutkiem może być właśnie wzrost zatrudnienia w gminie. Utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej, zastosowanie specjalnych ulg dla nowych przedsiębiorstw jest jedną z szans dla gminy na wykorzystanie potencjału inwestycyjnego i przyciągnięcie nowych inwestorów, którzy dzięki swojemu kapitałowi przyczynią się do rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy oraz okolicznych terenów.

W analizach aktywności ekonomicznej ludności posługujemy się współczynnikami aktywności zawodowej, zatrudnienia oraz stopą bezrobocia. Szczegółowe dane dotyczące liczby i struktury pracujących w gminie Łęczna na przestrzeni lat 2012-2018 prezentuje tabela nr 27, a wskaźników zatrudnienia tabela nr 28.

Tabela 27. Liczba i struktura pracujących w podziale na płeć w gminie Łęczna w latach 2012-2018.

Wyszczególnienie		Liczba osób pracujących w latach 2012-2018						
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem	osoba	3 654	3 314	3 697	3 611	4 369	5 512	5947
mężczyźni	osoba	1 404	1 058	1 297	1 247	1 908	2 848	3157
kobiety	osoba	2 250	2 256	2 400	2 364	2 461	2 664	2790

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁶⁸.

⁶⁸ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica#> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

Wskaźnik zatrudnienia jest ilorazem liczby ludności pracującej w wieku 15 lat i więcej lub 18 lat i więcej w stosunku do ogólnej liczby ludności w tym wieku⁶⁹.

$$W_{\text{zat.}} = I_{\text{prac.}} / I_{18+} \times C$$

gdzie:

$I_{\text{prac.}}$ – liczba osób aktywnych zawodowo,

I_{18+} – ludność w wieku 15 lat i więcej lub 18 lat i więcej,

C – wielkość stała, na ogół 100.

Wskaźnik zatrudnienia dla gminy Łęczna przedstawia tabela nr 28. W obliczeniach uwzględniono liczbę osób pracujących w wieku 18 i więcej lat. Analizując dane zawarte w powyższej tabeli można dostrzec, że wskaźnik zatrudnienia zarówno dla grupy kobiet, jak i mężczyzn w roku 2017 osiągnął najwyższą wartość.

Tabela 28. Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców gminy Łęczna w latach 2012-2017.

Wskaźnik zatrudnienia						
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ludność znajdująca się w wieku produkcyjnym						
ogółem	17.638	17.260	16.917	16.540	16.197	15.826
mężczyźni	9.081	8.929	8.778	8.609	8.458	8.317
kobiety	8.557	8.331	8.139	7.931	7.739	7.509
Ludność aktywna zawodowo						
ogółem	3.654	3.314	3.697	3.611	4.369	5.512
mężczyźni	1.404	1.058	1.297	1.247	1.908	2.848
kobiety	2.250	2.256	2.400	2.364	2.461	2.664
Wskaźnik zatrudnienia						
ogółem	20,72	19,20	21,85	21,83	26,97	34,83
mężczyźni	15,46	11,85	14,77	14,48	22,56	34,24
kobiety	26,29	27,08	29,49	29,81	31,80	35,48

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁷⁰

W gminie Łęczna najszybciej rośnie liczba osób zatrudnionych w handlu i usługach. Ożywienie gospodarcze i rozwój turystyki powinny w najbliższych latach ożywić rynek pracy w gminie Łęczna, poprzez zakładanie małych i średnich przedsiębiorstw oraz rozwój różnych form turystyki. Ważnym czynnikiem rozwojowym może być plan budowy elektrowni na terenie gminy opartej na złożach Lubelskiego Zagłębia Węglowego.

Głównym pracodawcą dla mieszkańców gminy Łęczna jest Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., która leży poza jej terytorium. Kopalnia „Bogdanka” jest największym zakładem produkcyjnym oraz pełni rolę lidera w zakresie gospodarki, działalności sportowej i kulturalnej nie tylko w mieście i gminie Łęczna, lecz na terenie całego powiatu

⁶⁹ Materiały dydaktyczne – opracowano na podst. Holzer J., Demografia, Liczba, rozmieszczenie i struktura ludność, Warszawa 2003, s. 23, źródło: https://lublin.stat.gov.pl/gfx/lublin/userfiles/_public/sigma_kwadrat/demografia_liczba_rozmieszczenie_i_struktura.pdf [dostęp dnia 1.06.2019r.]

⁷⁰ Zródło: <http://swaid.stat.gov.pl/Dashboards/Dane%20dla%20jednostki%20podzia%C5%82u%20terytorialnego.aspx> [dostęp dnia 1.06.2019r.]

łęczyńskiego. Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. legitymuje się najlepszymi w przemyśle węglowym wskaźnikami techniczno-ekonomicznymi porównywalnymi z głębinowymi kopalniami w USA i Unii Europejskiej.

10. Bezrobocie

Według stanu na 31.12.2018 rok bezrobociem objętych było 552 mieszkańców gminy Łęczna, w tym 362 kobiety. W roku 2018 bezrobocie zmniejszyło się o 46,25 p.% (475 os.) w stosunku do roku 2012. W omawianym okresie bezrobocie wśród mężczyzn, jak i kobiet zmniejszyło się. W analizowanym przedziale czasowym bezrobotnych kobiet było więcej niż bezrobotnych mężczyzn. Dane liczbowe dotyczące rejestrowanego bezrobocia w latach 2012-2018 w gminie Łęczna w podziale na płeć oraz udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym prezentuje tabela nr 29.

Tabela 29. Liczba i struktura bezrobotnych oraz udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Łęczna w latach 2012-2018.

Wyszczególnienie		Liczba i struktura bezrobotnych oraz udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym						
Bezrobotni zarejestrowani		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ogółem	osoba	1 027	1 026	858	823	685	621	552
mężczyźni	osoba	406	384	356	364	279	242	190
kobiety	osoba	621	642	502	459	406	379	362
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym								
ogółem	%	5,8	5,9	5,1	5,0	4,2	3,9	-
mężczyźni	%	4,5	4,3	4,1	4,2	3,3	2,9	-
kobiety	%	7,3	7,7	6,2	5,8	5,2	5,0	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁷¹.

Bezrobocie kobiet powiększa obszar niedostatku rodzin, co jest niezwykle istotne w przypadku rodzin niepełnych, w których to kobieta jest jedynym żywicielem. W badanym okresie liczba bezrobotnych kobiet zawsze była znacznie wyższa od liczby bezrobotnych mężczyzn.

11. Edukacja i wychowanie

Uchwałą Nr VIII/38/2019 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 24 kwietnia 2019r. w sprawie przyjęcia planu nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi, dziennymi opiekunami, podmiotami zatrudniającymi dziennych opiekunów oraz osobami fizycznymi

⁷¹ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica#> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

prowadzającymi na własny rachunek działalność dziennego opiekuna określono zasady prowadzenia nadzoru nad żłobkami oraz klubami dziecięcymi i dziennymi opiekunami w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki. Kontrola żłobków i klubów dziecięcych odbywa się dwa razy w roku, a w pozostałych przypadkach tylko raz. Sprawdzane jest m.in. wywiązywanie się z obowiązku sporządzania i przekazywania sprawozdań z zakresu opieki nad dziećmi do lat 3, jak zgodność zapisów zawartych w dokumentacji ze stanem faktycznym⁷².

Według danych pochodzących z rejestru żłobków i klubów dziecięcych⁷³ na obszarze gminy znajdują się trzy żłobki:

1. Żłobek „Casper” Kamila Skrzypczyńska przy ulicy Magnoliowej 4
2. Żłobek „Żółwik” Anna Sagan przy ulicy Braci Wójcickich 15
3. Żłobek „Barwy Dzieciństwa⁷⁴” w Łęcznej przy ulicy Jana Pawła II 82-84
(Organem prowadzącym jest Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza”)

Wychowanie przedszkolne i szkolnictwo podstawowe

Podmiotami sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych⁷⁵ na obszarze gminy są:

W ramach sieci przedszkoli publicznych

1. Przedszkole Publiczne Nr 1 w Łęcznej przy ulicy Tysiąclecia 12 wraz z Oddziałem Przedszkolnym w Nowogrodzie.
2. Przedszkole Publiczne Nr 2 w Łęcznej przy ulicy Staszica 19,
3. Przedszkole Publiczne Nr 3 w Łęcznej przy ulicy Braci Wójcickich 29,
4. Przedszkole Publiczne Nr 4 w Łęcznej przy ulicy Obrońców Pokoju 13.

W ramach sieci oddziałów przedszkolnych w szkołach publicznych

1. Szkoła Podstawowa Nr 2 w Łęcznej ul. Szkolna 53 i Marszałka Piłsudskiego 12
- Oddział przedszkolny ul. Staszica 19,
2. Szkoła Podstawowa Nr 4 w Łęcznej ul. Jaśminowa 6.

⁷² Źródło: <https://umleczna.bip.lubelskie.pl/index.php?id=243&p1=szczegoly&p2=1380509> [dostęp dnia 10.05.2019r.]

⁷³ Źródło: <https://rejestrzlobkow.mpips.gov.pl:8443/lista/zk?nts=52122205011> [dostęp dnia 12.05.2019r.]

⁷⁴ Żłobek Barwy Dzieciństwa w Łęcznej powstał w ramach projektu RPLU.09.04.00-06-0017/16: „Barwy dzieciństwa -zwiększenie szans na zatrudnienie osób opiekujących się dziećmi do lat 3” .Powstały żłobek umożliwi powrót do pracy matkom opiekującym małymi dziećmi i do 31.12.2019 będzie BEZPŁATNY – finansowany w ramach ww Projektu. Wpisu do rejestru dokonano dnia 9 maja br. Liczbę miejsc wyznaczono na 30.

⁷⁵ Uchwałą Nr XLI/218/2017 rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 29 listopada 2017r. w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Źródło:<https://umleczna.bip.lubelskie.pl/index.php?id=243&p1=szczegoly&p2=1220674> [dostęp dnia 10.05.2019r.]

W ramach sieci przedszkoli prywatnych⁷⁶ na terenie gminy stanowią:

1. Przedszkole Niepubliczne „Mali Odkrywcy” przy ulicy Staszica 15,
2. Przedszkole Niepubliczne „Aniołek” przy ulicy Świętoduskiej 2,
3. Przedszkole Niepubliczne „Casper” przy ulicy Magnoliowej 4.

W skład sieci szkół podstawowych na terenie gminy Łęczna wchodzi:

1. Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Papieża Jana Pawła II w Łęcznej z siedzibą przy ulicy Jaśminowej 6 (organem prowadzącym jest Gmina Łęczna)
2. Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Tadeusza Kościuszki w Łęcznej z siedzibą przy ulicy Szkolnej 53 (organem prowadzącym jest Gmina Łęczna)
3. Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy z siedzibą w Zofiówce Nr 85 (organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców „Przyjazna Szkoła” w Zofiówce)

Tabela nr 30 prezentuje liczbę dzieci korzystających z przedszkoli i oddziałów przedszkolnych oraz szkół podstawowych oraz gimnazjów w gminie Łęczna w latach 2012-2018.

Tabela 30. Liczba dzieci korzystających z przedszkola, oddziałów przedszkolnych w gminie Łęczna w latach 2012–2018 – placówki publiczne.

Wyszczególnienie	Jedn. miary	Liczba dzieci korzystających z przedszkola, oddziałów przedszkolnych						
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Przedszkola i oddziały przedszkolne								
Cały obszar gminy								
Przedszkola	ob.	6	6	6	6	7	7	7
	os.	821	809	778	756	781	770	644
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	ob.	0	1	2	1	2	2	2
	os.	0	21	40	57	214	244	283
Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego	msc.	875	870	855	850	874	884	-
Obszar wiejski								
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (Zofiówka)	ob.	-	-	-	-	-	-	1
	os.	-	-	-	-	-	-	52
Szkoły podstawowe i gimnazja								
Cały obszar gminy								
Szkoły podstawowe	ob.	4	4	4	4	4	4	3
	os.	1 281	1 214	1 260	1 341	1 238	1 476	1 734
Gimnazja	ob.	3	3	3	3	3	1	1
	os.	678	676	657	637	610	396	196

⁷⁶ Źródło: <https://rspo.men.gov.pl/rspo/17077> [dostęp dnia 12.05.2019r.]

Obszar miejski								
Szkoły podstawowe	ob.	2	2	2	2	2	2	2
	os.	1 183	1 117	1 158	1 237	1 142	1 373	1 618
Gimnazja	ob.	2	2	2	2	2	0	0 ⁷⁷
	os.	656	652	628	605	574	374	187
Obszar wiejski								
Szkoły podstawowe	ob.	2	2	2	2	2	2	1
	os.	98	97	102	104	96	103	116
Gimnazja	ob.	1	1	1	1	1	1	1
	os.	22	24	29	32	36	22	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁷⁸.

Z dniem 31 sierpnia 2019 r. likwidacji ulega Szkoła Podstawowa w Ciechankach Łęczyńskich, a kontynuacja nauki zostaje zapewniona w szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej⁷⁹.

Wskaźnik skolaryzacji brutto⁸⁰ jest miarą powszechności nauczania. Szczegółowe dane w odniesieniu do lat 2012-2017 prezentuje tabela nr 31.

Tabela 31. Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych i gimnazjum w latach 2012-2017 zlokalizowanych na terenie gminy Łęczna.

Wyszczególnienie		Współczynnik skolaryzacji brutto szkołach podstawowych i gimnazjum					
		2012	2013	2014	2015	2016	2017
szkoły podstawowe	%	94,89	95,14	92,31	88,28	96,04	97,43
szkoły gimnazjalne	%	92,50	95,62	95,49	96,37	97,91	99,50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁸¹.

⁷⁷ Wskazana liczba obiektów przez GUS wynosi zero, ze względu, iż w prowadzonej przez nich statystyce uwzględnia się obiekty funkcjonujące oddzielnie/odrębnie. Na terenie miejskim Gminy Łęczna funkcjonują dwa gimnazja przy szkołach podstawowych i nie stanowią oddzielnej placówki. Związane jest to procesem wygaszania szkół na poziomie gimnazjalnym wynikłym zmianami wprowadzonymi przez ustawodawcę.

⁷⁸ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica#> [dostęp dnia 10.05.2019r.]

⁷⁹ Uchwała Nr VIII/36/2019 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 24 kwietnia 2019r. w sprawie likwidacji Szkoły Podstawowej w Ciechankach Łęczyńskich.

Źródło: <https://umleczna.bip.lubelskie.pl/index.php?id=243&p1=szczegoly&p2=1380453> [dostęp z dnia 10.05.2019r.]

⁸⁰ Wskaźnik skolaryzacji - stopa skolaryzacji to odsetek osób uczących się obliczany w stosunku do liczby ludności w określonym przedziale wiekowym, według podziału na odpowiednie etapy kształcenia. Współczynnik skolaryzacji brutto – relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Współczynnik skolaryzacji brutto np. dla poziomu szkoły podstawowej wyliczamy dzieląc liczbę wszystkich uczniów szkół podstawowych bez względu na wiek na początku danego roku szkolnego przez liczbę ludności w wieku 7-12 lat (wiek przypisany do tego poziomu) według stanu w dniu 31 XII tego samego roku; wynik podajemy w ujęciu procentowym. – źródło: Główny Urząd Statystyczny.

⁸¹ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica> [dostęp dnia 10.05.2019r.]

Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Papieża Jana Pawła II w Łęcznej

Myśl o utworzeniu szkoły pojawiła się w 1990 roku. W tym właśnie roku zawiązała się grupa inicjatywna, która chciała powołać Fundację na rzecz Budowy Szkoły. Fundacja rozpoczęła działalności dnia 3 maja 1990r. Po pewnym czasie przekształciła się w Komitet Budowy Szkoły nr 4. 9 września 1992 roku Rada Miasta podjęła uchwałę nr 24/189/92 w sprawie budowy Szkoły Podstawowej nr 4 w Łęcznej. W marcu 1993r. rozpoczęły się prace budowlane, zaś oddanie pierwszego segmentu nastąpiło dnia 31 sierpnia 1993r. Prace budowlane trwały etapami. Ostatni segment przekazano w 1996r. W kolejnych latach istnienia szkoły rosła ilość uczniów, aż do roku szkolnego 1998/1999, kiedy była najwyższa (1662 uczniów). Od tego roku ilość uczniów maleje. **Pierwsze klasy integracyjne powstały w naszej szkole w roku szkolnym 1997/1998, a sportowe w rok później.** W 1994 roku szkoła zakupiła pierwszy komputer. W następnych latach dokonano kolejnych zakupów. W 1997 roku utworzono pracownię informatyczną obejmującą 10 stanowisk. Od 2000 roku szkoła posiada połączenie z Internetem przez modem. Wielką inwestycją na skalę regionu była oddana 13 października 1999 roku hala widowiskowo-sportowa. Od tego czasu uczniowie naszej szkoły mają możliwość rozwijania swoich sportowych zainteresowań w nowoczesnym obiekcie. Hala służy nie tylko uczniom naszej szkoły, ale też wszystkim mieszkańcom Łęcznej. Odbywają się tutaj zawody sportowe, a także różne widowiska i imprezy masowe. W 2002 roku sfinalizowano budowę stołówki szkolnej. W dziesiątym roku istnienia szkoły – 29 listopada 2002 nastąpiło oficjalne jej otwarcie. W ramach przeprowadzonej przez władze Gminy Łęczna reorganizacji oświaty - od 01.09.2009 roku - na mocy uchwały Rady Miejskiej w Łęcznej z dn. 29.04. 2008 roku Szkoła Podstawowa nr 4 weszła w skład Zespołu Szkół nr 2, obejmującego Gimnazjum nr 2 i SP nr 4. Ważnym wydarzeniem w życiu szkoły było otwarcie w 2010 roku przy ZS nr 2 kompleksu boisk „Moje Boisko Orlik 2012” oraz placu zabaw wybudowanego w ramach realizacji rządowego programu „Radosna Szkoła”⁸². W szkole aktywnie działa od 2001 roku Łęczyńskie Stowarzyszenie Wyrównywania Szans. Głównym zadaniem organizacji jest wyrównywanie szans dzieci w ich rozwoju i usamodzielnianiu oraz działanie na rzecz integracji dzieci z różnych środowisk.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Tadeusza Kościuszki w Łęcznej

W szkole poza pedagogiem i psychologiem zatrudniony jest logopeda. W obrębie budynku szkoły znajduje się pływalnia szkolna. Szkolna świetlica jest czynna dla dzieci w godzinach od 6:30 do 16:30. W budynku szkoły funkcjonuje oddział gimnazjalny – Gimnazjum nr 1 im. Króla Bolesława Chrobrego w Łęcznej. Szkoła uczestniczyła w międzynarodowym partnerskim programie. Projekt Erasmus+ „Młodzi przedsiębiorcy Europejczycy” trwał dwa lata. Udział w nim wzięło pięć szkół partnerskich z Polski, Chorwacji, Grecji, Włoch i Słowenii. Najważniejszym celem projektu, który był

⁸² Źródło: <https://www.sp4leczna.pl/index.php/o-szkole/podstawowe-informacje/historia> [dostęp dnia 10.06.2019r.]

koordynowany przez Gimnazjum nr 1 w Łęcznej było podniesienie umiejętności uczniów oraz doskonalenie umiejętności cyfrowych i językowych. Ramy czasowe realizacji tego przedsięwzięcia wyznaczone zostały na okres od 1 września 2016r. do 31 sierpnia 2018r. Szkołami partnerskimi są:

- Osnovna skola Bartola Kasica z Chorwacji,
- Io Gymnasium of Cholargos z Grecji,
- Osnovna sola Dolenjske Toplice ze Słowenii,
- Scuola secondaria di Primo Grado "G. Carducci" z Włoch.

Szkoła posiada dwa budynki. Jeden zlokalizowany przy ulicy Szkolnej 53, a drugi przy ulicy Marszałka Piłsudskiego 12. W szkole wprowadzono podział uczniów względem ich wieku. Dzieciom uczęszczającym do klas 1-6 zorganizowano zajęcia w budynku zlokalizowanym przy ulicy Szkolnej, zaś w drugim odbywają się zajęcia dla klas 7 oraz 2 i 3 gimnazjalnych. W szkole znajduje również oddział przedszkolny⁸³. Szkoła włącza uczniów wiele akcji charytatywnych m.in. zbiórki karmy dla lubelskiego schroniska dla zwierząt. Szkoła posiada liczne certyfikaty. Jednym z nich jest certyfikat potwierdzający zaangażowanie placówki w realizację Programu GLOBE. Jest to międzynarodowy program badawczo-edukacyjny, w którym uczestniczy blisko 32 000 szkół w 119 krajach świata. W ramach programu uczniowie pod opieką nauczycieli i naukowców, obserwują i badają przyrodę w okolicy swojej szkoły, zbierając jednocześnie informacje potrzebne do lepszego poznania, zrozumienia procesów zachodzących w środowisku⁸⁴.

Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy z siedzibą w Zofiówce

W szkole zatrudniony jest logopeda oraz pedagog. Prowadzone są zajęcia zintegrowane. Szkołą posiada bogaty wachlarz zajęć dodatkowych m.in.: koło języka niemieckiego, gimnastykę korekcyjną, koło artystyczne, koło ortograficzno-gramatyczne, szkolne koło PCK, zajęcia dyslektyczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia taneczne, zespół wokalny, klub Wiewiórka. Szkoła otrzymała certyfikat Powiatowej Sieci Szkół Promujących Zdrowie w Łęcznej. Dzieci do szkoły są podwożone dwoma busami, a odwożone ze szkoły czterema. Uczniowie szkoły mają możliwość w uczestniczeniu w wielu konkursach szkolnych i poza szkolnych.

Niepubliczne Gimnazjum im. Polskich Noblistów w Zofiówce

Na terenie wiejskim gminy znajduje się jedno niepubliczne gimnazjum. Szkoła jest prowadzona przez Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców „Przyjazna Szkoła” i posiada uprawnienia szkoły publicznej. Jest to placówka samodzielna, założona w 2010 roku. Stowarzyszenie prowadzi również szkołę podstawową. W szkole realizowanych jest wiele projektów edukacyjnych np.:

- „Śladami Wisławy Szymborskiej”,
- „Sole, kwasy i zasady – projekt edukacyjny z chemii”,

⁸³ Źródło: <https://sp2leczna.pl/kadra> [dostęp dnia 10.06.2019r.]

⁸⁴ Źródło: <https://sp2leczna.pl/certyfikaty/> [dostęp dnia 10.06.2019r.]

- „Tam, gdzie faceci chodzą w spódnicy, czyli o Szkocji”.

Na szczególną uwagę zasługuje innowacyjne przedsięwzięcie w ramach, którego na terenie szkoły utworzono Spółdzielnię Uczniowską „Stonka”. Spółdzielnia jest organizacją uczniów, prowadzoną pod opieką nauczyciela. Spółdzielnia popularyzuje zasady spółdzielczości, utrzymuje kontakty z Fundacją Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej, może organizować spółdzielcze imprezy, wycieczki oraz brać aktywny udział w społeczno-kulturalnym życiu szkoły. Zakres prowadzonej działalności dotyczy następujących dziedzin: sprzedaży towarów spożywczych, przyborów szkolnych, sprzedaż podręczników i organizacja kiermaszy. Sklepik szkolny dobrze prosperuje, co umożliwia ciągły rozwój przedsiębiorczości u uczniów⁸⁵.

Szkoły ponadpodstawowe (ponadgimnazjalne)

Szkoły publiczne

1. Zespół Szkół Górniczych w Łęcznej ul. Bogdanowicza 9,
2. Zespół Szkół im. Króla Kazimierza Jagiellończyka w Łęcznej ul. Bogdanowicza 9.

Szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych

1. Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych „Eduktor ul. Szkolna 53, Łęczna,
2. Policealna Szkoła Zawodowa „Eduktor” ul. Szkolna 53, Łęczna.

Wśród instytucji oświatowych Gminy Łęczna warto wymienić **Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy**⁸⁶ umożliwiający osobom ze zdiagnozowanym upośledzeniem umysłowym realizację obowiązku szkolnego i nauki⁸⁷. W 2018 roku do Ośrodka uczęszczało 21 wychowanków. Są to dzieci i młodzież z powiatu łęczyńskiego. Wychowankowie zostali przyporządkowani do grup utworzonych pod kątem potrzeby i możliwości podopiecznych. Grup takich wyodrębniono 6 (trzy rewalidacyjno-wychowawcze oraz trzy edukacyjno-terapeutyczne). Kadra posiada niezbędne wykształcenie oraz kwalifikacje m.in. z zakresu pedagogiki specjalnej, ukończone studia wyższe pedagogiczne czy psychologiczne. Często posiadaną wiedzę uzupełniają poprzez studia podyplomowe np. z zakresu pedagogiki specjalnej - oligofrenopedagogiki. Pedagodzy, jak i inni pracownicy doskonalą swoje umiejętności poprzez uczestnictwo w szkoleniach⁸⁸.

Placówka oświatowa w Łęcznej zapewnia kompleksową opiekę i wielospecjalistyczną pomoc swoim podopiecznym w wieku 3–25 lat w zakresie:

1. rewalidacji,
2. edukacji,
3. terapii psychologicznej,

⁸⁵ Źródło: <http://szkolyleczna.szkolnastrona.pl/gim/spoldzielnia-uczniowska,m,zt,46.html> [dostęp dnia 06.06.2019r.]

⁸⁶ Jedna z baz danych, w której znajdują się informacje na temat tego typu dostępna jest pod adresem: <https://lubelskie.osrodki-wychowawcze.edubaza.pl/serwis.php?s=3348&pok=69406>

⁸⁷ Źródło: <https://rspo.men.gov.pl/rspo/50370> [dostęp dnia 23.05.2019r.]

⁸⁸ Źródło: <http://www.orw-leczna.pl/kadra/kadra-pedagogiczna> [dostęp dnia 23.05.2019r.]

4. terapii logopedycznej,
5. rehabilitacji ruchowej.

12. Kultura

Podstawową instytucją kultury w gminie Łęczna jest **Centrum Kultury w Łęcznej**. Jest ono samorządową instytucją kultury powołaną Uchwałą Nr XXIV/103/92 Rady Miejskiej z dnia 9 września 1992 roku. Od 1994 r. siedziba znajduje się przy ul. Obrońców Pokoju 1. W strukturach Centrum Kultury funkcjonuje **CK – Osiedlowy Dom Kultury** mieszczący się przy ulicy Górniczej 12. Modernizację budynku i jego otoczenia przeprowadzono w latach 2004-2007, co wpłynęło na poprawę funkcjonalności obiektu oraz estetykę miejsca. Placówka zaspokaja potrzeby kulturalne mieszkańców gminy. Nie tylko tworzy i upowszechnia różne dziedziny kultury i sztuki zarówno profesjonalnej, jak i amatorskiej, ale również rozbudza zainteresowania kulturalne i aktywność twórczą lokalnej społeczności. To właśnie pracownicy tej placówki zajmują się organizacją największych imprez kulturalnych w mieście np. Dni Łęcznej-Jarmark Łęczyński, czy prowadzeniem różnorodnych zespołów artystycznych, kół i klubów zainteresowań, pracowni edukacyjnych, a w swych działaniach dążą do współpracy z lokalnymi placówkami tj. szkołami, przedszkolami itp. Partnerami Centrum są również organizacje pozarządowe m.in. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej, Łęczyńskie Stowarzyszenie Twórców Kultury i Sztuki „Plama”, a także Uniwersytet Trzeciego Wieku. Organizowane przedsięwzięcia często posiadają wymiar regionalny o zasięgu powiatowym i wojewódzkim tj. Turniej Tańca Nowoczesnego o Puchar Burmistrza Łęcznej, Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych, Zimowy Festiwal Teatralny „Hej kołęda, kołęda...” czy konkursy plastyczne Święta Bożego Narodzenia, Symbole Świąt Wielkanocnych bądź literackie np. Sztubackie strofy. Poza tym funkcjonujące w placówce dwie galerie organizują w ciągu każdego roku po kilkanaście wystaw indywidualnych i zbiorowych zarówno twórców z terenów miasta Łęczna, jak i z całego obszaru powiatu łęczyńskiego, a nawet kraju. Pośród najbardziej znaczących inicjatyw o wymiarze ogólnopolskim znajduje się organizowany od ponad dwudziestu lat Festiwal Kapel Ulicznych i Podwórkowych oraz Barbórkowy Turniej Szachowy o Kordzik Górniczy. Centrum Kultury w Łęcznej jest realizatorem przedsięwzięć o zasięgu międzynarodowym np. „Dni Kultury Amerykańskiej 2006” - imprezy organizowanej wspólnie z Ambasadą USA, czy Międzynarodowy Plener Artystyczny „Ziemia Łęczyńska inspiracją dla artystów”. W corocznym plenerze, biorą udział artyści z kraju i z poza jego granic m.in.: z Ukrainy, Białorusi, Węgier, Rumunii, Czech, Słowacji, Litwy, Łotwy, Niemiec, Holandii, Korei i Japonii. W ramach umów partnerskich łęczyńscy twórcy uczestniczyli w wystawach i plenerach w Hajduhadhaz, Hortobagy, Hejce (Węgry) czy Treviolo (Włochy) oraz Kowlu (Ukraina). Centrum Kultury, w ramach umowy partnerskiej między Łęczną a Kowlem (Ukraina) od ponad dziesięciu lat realizuje program dobrego sąsiedztwa pod hasłem „granice nie muszą dzielić”. W ramach tego programu odbywają się różnorodne przedsięwzięcia

kulturalne. Jednym z nich jest impreza pn. Dwie kultury w trzech odsłonach. Jest to cykl trzech polsko-ukraińskich imprez plenerowych. Inne, które warto wymienić to: „Magia miejsc”, Noc Świętojańska–Noc Kupały czy projekt „Folklor miejski Łęcznej i Kowla”. Dodatkowo Centrum Kultury prowadzi działalność wydawniczą. W dorobku placówki są wydawnictwa albumowe tj. Ziemia Łęczyńska Tradycja. Kultura. Przyroda, Łęczna miasto wielkich jarmarków w fotografii Wiktora Ziółkowskiego, 2 Eskadra Wywiadowcza (1918-1921) – album nagrodzony tytułem Album roku 2010 województwa lubelskiego czy publikacja historyczna Studia z dziejów Łęcznej (2017) pod red. Anny Sochackiej, wydana z okazji 550-lecia nadania prawa miejskiego Łęcznej. Co więcej w celu kultywowania tradycji oraz propagowania chlubnych kart z historii Naszej Ojczyzny oraz lokalnej organizuje lub współorganizuje okazjonalne konferencje historyczne, wystawy oraz obchody rocznicowe m.in. odzyskania niepodległości, wojny polsko-bolszewickiej, Września 1939, czy poświęcone pamięci prawosławnych mieszkańców dawnej Łęcznej. Warto wspomnieć, że Centrum Kultury nie tylko wspiera działania podmiotów trzeciego sektora, ale systematycznie angażuje się w działalność charytatywną np. aktywnie uczestniczy w organizacji na terenie Łęcznej finałów WOŚP, czy obchodów Światowego Dnia Świadomości Autyzmu w Łęcznej. Wśród form zajęć prowadzonych w CK i ODK znajdują się m.in.:

- Akademia chóralska,
- Latino Solo,
- Taniec towarzyski,
- Taniec nowoczesny,
- Zumba
- Balet,
- Łęczyńska Kapela Podwórkowa BUM,
- Teatr,
- Brydż,
- Plastyka CK,
- Plastyka ODK,
- Klub 50 PLUS,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Plastyka ODK,
- Kreatywny maluch,
- Studio wokalne,
- Klub Kordonek⁸⁹.

⁸⁹ Źródło: <http://www.ck.leczna.pl/ck/formy-zaj> [dostęp dnia 10.05.2019r.]

Tabela 32. Liczba imprez i uczestników imprez na terenie gminy Łęczna w latach 2012-2017.

Wyszczególnienie	Liczba imprez i uczestników imprez na terenie gminy Łęczna w latach 2012-2017					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Imprezy – ogółem		21	21	22	21	18
liczba uczestników		56 803	101 132	152 740	139 866	53 182
Artystyczno-rozrywkowe itp.		1	3	2	6	8
liczba uczestników		1 200	5 200	4 000	6 000	10 400
Sportowe		20	18	20	18	14
liczba uczestników		55 603	95 932	148 740	133 866	42 782

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁹⁰

Biblioteki

Miejsko–Gminna Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Łęcznej. Zadaniem biblioteki jest nie tylko rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców gminy Łęczna, ale także upowszechnianie wiedzy i nauki i dbałości o rozwój kultury. Pracownicy biblioteki dbają o sprawność funkcjonowania sieci bibliotecznej na terenie swojego działania. Sieć biblioteczną tworzy Biblioteka Główna wraz z czterema Filiami bibliotecznymi, w tym jedną zlokalizowaną na terenie wiejskim (w Zakrzowie).

Działalność biblioteki obejmuje:

1. gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych,
2. prowadzenie działalności informacyjnej i upowszechnieniowej,
3. prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i edukacyjnej,
4. gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie bibliografii regionalnej i dokumentów życia społecznego,
5. prowadzenie działalności wydawniczej,
6. promowanie placówki w środowisku.

W Bibliotece działa **Dyskusyjny Klub Książki dziecięco–młodzieżowy** oraz **Dyskusyjny Klub Książki „Pod Różą” dla dorosłych**, a także **Klub e-Senior**. Celem głównym Klubu e-Senior jest e-aktywizacja i zwiększenie powszechności korzystania z komputera, Internetu oraz nowoczesnych technologii w codziennym życiu. Udział w klubie pozwala na tworzenie sieci społecznościach poprzez nawiązywanie nowych znajomości i budowaniu przyjacielskich relacji. Aby móc poszerzać ofertę kulturalną i edukacyjną dla seniorów, biblioteka co roku nawiązuje współpracę z różnymi instytucjami. Informacje i zdjęcia z przygotowanych imprez umieszczane są na bieżąco na stronie internetowej biblioteki, Urzędu Miejskiego, na facebooku oraz w prasie lokalnej. Nowe oferty

⁹⁰ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica> [dostęp dnia 10.05.2019r.]

skierowane do ludzi starszych i ich atrakcyjność sprawiają, że coraz więcej chętnych seniorów zgłasza się do biblioteki⁹¹.

Historia powstania Gminnej Biblioteki Publicznej w Łęcznej to rok 1946, kiedy na mocy Dekretu o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi z dnia 17 kwietnia 1946r. zostaje ona utworzona. Założycielem jest Narcyz Rożenek, zaś kierownikiem Maria Borkowska. W latach 1961–1963 utworzone zostały punkty biblioteczne w Ciechankach, Starej Wsi i Kolonii Trębaczów. W latach 2006-2008 przeprowadzono remonty, dzięki czemu placówki nabrały nowego wyglądu, estetyki i stały się bardziej funkcjonalne. Z kolei w 2010 roku zrealizowano projekt „Modernizacja pomieszczeń i zakup wyposażenia dla Miejsko–Gminnej Biblioteki Publicznej im. Zbigniewa Herberta w Łęcznej⁹². Biblioteka skorzystała z dofinansowania udzielanymi m.in. przez Instytut Książki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Uczestniczy w Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa. W witrynie internetowej biblioteki zamieszczony został kalendarz imprez zaplanowanych na rok 2019. W Bibliotece Głównej, jak i w poszczególnych jej filiach na ten rok kalendarzowy zaplanowano łącznie 56 imprez o rozmaitej formie⁹³.

Sieć biblioteczną tworzą następujące podmioty:

1. Biblioteka Główna, ul. Bożniczna 21
2. Filia nr 1, ul. Górnicza 12
3. Filia nr 2, ul. Obrońców Pokoju 1
4. Filia nr 3, ul. Jaśminowa 4
5. Filia w Zakrzowie.

Tabela 33. Biblioteki, księgozbiór i czytelnictwo w latach 2012-2018 w gminie Łęczna.

Wyszczególnienie	Biblioteki, księgozbiór i czytelnictwo						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Cały obszar gminy							
biblioteki i ich filie	6	6	6	6	6	6	5
biblioteki i filie - obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	4	4	4	5	5	5	-
biblioteki i filie - obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: udogodnienia wewnątrz budynku	1	1	1	4	4	4	-
księgozbiór (wol.)	70 161	72 763	75 201	75 799	78 248	78 797	66 018
czytelnicy w ciągu roku (os.)	8 044	7 852	7 566	7 613	7 876	7 880	6 567

⁹¹ Źródło: <https://www.mgbp.leczna.pl/mgbp/index.php/klub-e-senior> [dostęp dnia 1.06.2019r.]

⁹² Źródło: <https://www.mgbp.leczna.pl/mgbp/index.php/o-bibliotece/z-dziejow-biblioteki> [dostęp dnia 1.06.2019r.]

⁹³ Źródło: <https://www.mgbp.leczna.pl/mgbp/index.php/oferta/kalendarz-impres> [dostęp dnia 1.06.2019r.]

Obszar miejski							
Biblioteki i ich filie	5	5	5	5	5	5	4
biblioteki i filie - obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	4	4	4	4	4	4	-
biblioteki i filie - obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: udogodnienia wewnątrz budynku	1	1	1	3	3	3	-
księgozbiór (wol.)	64 163	66 668	68 877	69 183	71 409	71 730	58 690
czytelnicy w ciągu roku (os.)	7 827	7 633	7 354	7 409	7 640	7 653	6 330
Obszar wiejski							
Biblioteki i ich filie	1	1	1	1	1	1	1
biblioteki i filie - obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: wejście do budynku	0	0	0	1	1	1	-
biblioteki i filie - obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich: udogodnienia wewnątrz budynku	0	0	0	1	1	1	-
księgozbiór (wol.)	5 998	6 095	6 324	6 616	6 839	7 067	7 328
czytelnicy w ciągu roku (os.)	217	219	212	204	236	227	237

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS⁹⁴.

Łęczna prowadzi współpracę na mocy podpisanych umów z węgierskim miastem Hajduhadhaz, włoskim miastem Treviolo oraz ukraińskim miastem Kowel. Efektem współpracy jest coroczna wymiana grup młodzieży, wymiana kulturalna oraz wymiana doświadczeń samorządowych. Zamiarem stron jest rozszerzenie współpracy o wymianę sportową a także o współpracę gospodarczą przedsiębiorstw z miast partnerskich⁹⁵.

13. Sport i rekreacja

Gmina Łęczna posiada szeroko rozbudowaną infrastrukturę sportową. Na terenie gminy czynnie działa założony w 1979 roku, klub sportowy „Górnik Łęczna”. Klub ten jest obecnie najlepiej zorganizowanym klubem w województwie Lubelskim. Głównym sponsorem klubu jest kopalnia węgla kamiennego Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. Obecnie

⁹⁴ Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/tablica> [dostęp dnia 10.05.2019r.]

⁹⁵ Źródło: http://www.leczna.pl/pl/miasto/miasta_partnerskie/ [10.06.2019r.]

w klubie istnieją trzy sekcje: piłka nożna, zapasy oraz tenis ziemny. Oprócz wymienionego klubu na terenie gminy Łęczna funkcjonują szkolne oraz ludowe zespoły sportowe oraz stowarzyszenia kultury fizycznej.

Aktywnie działające na terenie gminy kluby sportowe oraz instytucje kultury fizycznej rozpowszechniają sport oraz zdrowy tryb życia wśród dzieci i młodzieży. Biorą one czynny udział w rozwoju kultury, gospodarki oraz społeczeństwa. Najważniejsze obiekty sportowe na terenie gminy Łęczna to:

- **Stadion GKS Górnik Łęczna** - wybudowany w 1979 roku, posiadający dwie kryte trybuny i 7 500 miejsc siedzących. Trybuny charakteryzują się nietypowym półkolistym zadaszaniem. Płyta boiska jest podgrzewana. Kompleks uzupełniają trzy boiska treningowe, jedno ze sztuczną nawierzchnią oraz hala sportowa z siłownią. W 2002 roku stadion został wyróżniony pierwszą nagrodą w kategorii obiektów kultury, sportu, zdrowia i rekreacji w szóstej edycji ogólnopolskiego konkursu „Modernizacja 2001”.
- **Kryta pływalnia przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej.**
- **Hala widowiskowo-sportowa przy Zespole Szkół Nr 2 w Łęcznej** - oddana do użytku w 1999 roku. Odbywają się w niej zawody sportowe, różne widowiska i imprezy masowe.
- **Kompleks boisk „Moje Boisko Orlik 2012” w Łęcznej** - zlokalizowany przy Zespole Szkół Nr 2 przy ul. Jaśminowej. Otwarty w 2010 roku, posiada wielofunkcyjne boisko do gry w siatkówkę, koszykówkę i piłkę ręczną z elastyczną nawierzchnią poliuretanową oraz do piłki nożnej ze sztuczną trawą. Boiska są oświetlone, odwodnione i posiadają zaplecze szatniowe. Kompleks zajmuje ponad 2,5 tys. m².
- **Boisko wielofunkcyjne na terenie Gimnazjum Nr 1 w Łęcznej przy ul. Piłsudskiego** - obiekt posiada: boisko wielofunkcyjne z polami do gry w piłkę ręczną, siatkową i koszykową o nawierzchni poliuretanowej i wym. 22,00 m x 44,00 m wraz z odwodnieniem i wyposażeniem; piłkochwyty o wysokości 4,00 m oraz cztery hybrydowe zestawy oświetlenia boiska.
- **Boisko do lekkoatletyki przy Gimnazjum Nr 1 w Łęcznej przy ul. Piłsudskiego** - w ramach obiektu funkcjonują: bieżnia lekkoatletyczna trzytorowa o nawierzchni poliuretanowej, skocznia do skoku w dal z rozbieżnią o nawierzchni poliuretanowej, plac do ćwiczeń fizycznych wyposażony w 16 urządzeń fitness o nawierzchni z elastycznej kostki brukowej, elementy małej architektury i wyposażenia (ławki, kosze na śmieci, kamera monitoringu).
- **Kompleks sportowy przy Zespole Szkół Nr 1 przy ul. Szkolnej w Łęcznej** - zrealizowany i oddany do użytku w 2015 roku. Obiekt posiada: trzytorową bieżnię lekkoatletyczną o nawierzchni poliuretanowej wraz ze skocznia w dal i zeskocznia, boisko o nawierzchni ze sztucznej trawy, boisko wielofunkcyjne o nawierzchni z poliuretanu, plac o wymiarach 20x12 m z urządzeniami siłowni fitness, boisko

do siatkówki plażowej. Teren kompleksu sportowego jest oświetlony.

- **Skatepark** - oddany do użytku w 2006 roku; dwupoziomowy obiekt o nawierzchni żelbetonowej. Poziomy połączone są ze sobą schodami. Dolny poziom zajmują przeszkody: bank, funbox z murkiem, quarter oraz kicker. Na górnym poziomie mieszczą się dwa banki, quarter, piramida, oraz box.
- **Siłownia Herkules** - powstała w 2001 roku. Klub wyposażony jest w sprzęt siłowy oraz sprzęt cardio (bieżnie, rowery, stepper, twistery, orbitreki itp.), posiada salę z matą i workiem treningowym.
- **Klub Energia** - powstał w 2007 roku. Klub wyposażony jest w dwie sale przeznaczone do zajęć cardio, siłownię, salę do masażu wyposażoną w urządzenia Fitroll Silver z promiennikiem podczerwieni w bębnie masującym, saunę fińską, solarium oraz przestronną salę do prowadzenia zajęć aerobowych, na której odbywają się zajęcia z instruktorką aerobiku.
- **Studio fitness REKREO** - studio oferuje indywidualnie dobrane programy ćwiczeń dla klientów, ćwiczenia aerobowe (kardio), oporowe (siłowe), izometryczne, rollmasaż (wspomaganie odchudzania, zabiegi odchudzające brzucha, ud, pośladków, pleców, obręczy barkowej, modelowanie sylwetki, redukcja opuchlizny, rollmasaże relaksacyjne), masaże manualne (kręgosłupa, karku, odchudzające, próżniowe bańką), ćwiczenia na platformie wibracyjnej, oraz korzystanie z podczerwieni (Sollux).
- **Siłownia i Fitness Gladiator** - powstała w marcu 2010 roku. Klub wyposażony jest w dwie sale siłowe oraz cardio.

Najważniejsze organizacje sportowe funkcjonujące na terenie gminy to:

- Górniczy Klub Sportowy „Górnik” Łęczna,
- Fundacja Akademia Sportu Górnika Łęczna,
- Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Pojezierze”,
- Powiatowy Szkolny Związek Sportowy w Łęcznej,
- Miejsko – Górniczy Klub Sportowy „Gwarek”,
- Klub Sportowy GKS Górnik 1979 Łęczna,
- Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” w Łęcznej,
- Stowarzyszenie Kibiców Górnika Łęczna,
- Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „Atlas” w Łęcznej,
- Stowarzyszenie „Sympatycy” z Łęcznej,
- Stowarzyszenie Miłośników Sportu „Maratończyk” w Łęcznej,
- Łęczyński Klub Taekwon-do,
- Lubelski Klub Sportów Walki „Dan” sekcja Łęczyńska,
- Lubelski Klub Karate Kyokushin sekcja Łęczyńska,

- Młodzieżowo – Uczniowski Klub Sportowy „Ciechanki Łęczyńskie”.

Na terenie gminy ponadto działają stowarzyszenia sportowe których działalność jest skierowana do dzieci i młodzieży szkolnej a także do osób dorosłych:

- Stowarzyszenie Kibiców Górnika Łęczna,
- Stowarzyszenie „Sympatycy” z Łęcznej i Stowarzyszenie Miłośników Sportu „Maratończyk” w Łęcznej.

14. Ochrona zdrowia

Podstawową placówką ochrony zdrowia na tym terenie jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Łęcznej. Mieści się on przy ulicy Krasnystawskiej 52. Składa się z kilku komórek organizacyjnych m.in. oddziału chirurgii ogólnej i mała inwazyjnej, oddziału anestezjologii i intensywnej terapii, oddziału chorób wewnętrznych, oddziału gastroenterologicznego, oddziału urazowo-ortopedycznego, oddziału rehabilitacji, ośrodka hiperbarii oraz szpitalnego oddziału ratunkowego.

W Łęcznej powstało też **Wschodnie Centrum Leczenia Oparzeń**, którego szefem został prof. Jerzy Strużyna, prezes Polskiego Towarzystwa Leczenia Oparzeń.

W Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą⁹⁶ zamieszczone zostały dane m.in. takich podmiotów, jak:

1. „SGL” Specjalistyczne Gabinety Lekarskie Spółka Jawna Kusy i Wspólnicy Centrum Diagnostyki Medycznej (ul. Górnicza 3)⁹⁷. W oddziale w Łęcznej znajduje się:
 - Ośrodek Medycyny Rodzinnej
 - Ośrodek Stomatologiczny
 - Poradnie Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej
 - Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień
 - Centrum Diagnostyki Medycznej.

Wiodącym obszarem działalności SGL jest ambulatoryjna opieka specjalistyczna. Ośrodek w Łęcznej zapewnia kompleksową, komercyjną i bezpłatną opiekę lekarzy wielu specjalności. Usługi Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej (AOS) w SGL Łęczna realizują:

- Poradnia chirurgii naczyń
- Poradnia chirurgii ogólnej
- Poradnia chorób zakaźnych
- Poradnia dermatologiczna
- Poradnia diabetologiczna
- Poradnia gastrologiczna
- Poradnia ginekologiczno-położnicza

⁹⁶ Źródło: <https://rpwdl.csioz.gov.pl/RPM/RegistryList> [dostęp dnia 20.05.2019r.]

⁹⁷ Źródło: <http://www.sgl.lublin.pl/opieka-specjalistyczna> [dostęp dnia 20.05.2019r.]

- Poradnia hematologiczna
 - Poradnia hematologiczna dla dzieci
 - Poradnia internistyczna
 - Poradnia kardiologiczna
 - Poradnia logopedyczna
 - Poradnia neurologiczna
 - Poradnia okulistyczna
 - Poradnia ortopedyczna dla dzieci
 - Poradnia otolaryngologiczna dla dzieci
 - Poradnia preluksacyjna
 - Poradnia psychiatryczna
 - Poradnia psychologiczna
 - Poradnia rehabilitacyjna
 - Poradnia urologiczna
2. Spółka cywilna "Salmed" w składzie: J.Kostecka, K.Sabarańska, B.Tetiurka, D.Winiarska⁹⁸ (ul. Wacława Jawoszka 3). Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Salmed posiada następujące komórki organizacyjne, w których zatrudnieni są lekarze specjaliści z takich dziedzin, jak:
- chirurgia ogólna,
 - dermatologia,
 - dietetyka,
 - endokrynologia,
 - ginekologia, seksuologia, położnictwo,
 - ginekologia estetyczna,
 - medycyna estetyczna,
 - neurologia,
 - ortopedia –traumatologia,
 - reumatologia.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej B.D.M. UNI-MED Spółka Jawna - Nocna i Świąteczna Ambulatoryjna i Wyjazdowa Opieka Lekarska i Pielęgniarska i Transport Sanitarny. Zakład na terenie gminy Łęczna zajmuje się transportem dzieci niepełnosprawnych oraz osób dializowanych do stacji dializ. Zakład podpisał umowę z Urzędem Miasta Łęczna i świadczy usługi w zakresie transportu niepełnosprawnych dzieci na zlecenie Zespołu Obsługi Szkół i Przedszkoli w Łęcznej.
3. Powiatowa stacja sanitarno-epidemiologiczna w Łęcznej.
4. Centrum Psychiatrii i Terapii Środowiskowej. Centrum powstało 1 września 2018r. i mieści się przy ulicy Szkolnej 4. W Centrum prowadzony jest Zespół Leczenia Środowiskowego, który zapewnia ciągłą i zindywidualizowaną opiekę specjalistyczną, sprawowaną przez zespół specjalistów. Leczenie i terapia odbywają się przede wszystkim w domach osób potrzebujących wsparcia. Pomoc świadczona jest bezpłatnie (NFZ)

⁹⁸ Źródło: <http://salmed.eu/o-nas/> [dostęp dnia 20.05.2019r.]

i obejmuje takie formy, jak: porady psychiatryczne i psychologiczne, sesje psychoterapeutyczne, spotkania terapeutyczne, wsparcie/wizyty pielęgniarek. Dla każdej osoby opracowywany jest kompleksowy program terapeutyczny. By skorzystać z usług placówki należy posiadać odpowiednie skierowanie od lekarza rodzinnego lub psychiatry (NFZ). Pomoc skierowana została do osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi, w tym:

- osób z rozpoznaniem schizofrenii i innych psychoz, zaburzeń afektywnych (depresja, mania) oraz organicznych zaburzeń psychicznych np. otępienia;
- osób ze wskazaniem długoterminowego leczenia z powodu zaburzeń w zdrowiu psychicznym, którzy pozostają dłuższy czas w domu;
- osób potrzebującym czasowej pomocy i wsparcia w okresach nasilenia choroby;
- osób w pierwszym epizodzie choroby psychicznej;
- osób doświadczającym problemów w funkcjonowaniu powstałych na skutek uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego;
- osób, które dotychczas często powracały do szpitala psychiatrycznego;
- do wszystkim innym osobom, które wymagają leczenia i terapii psychiatrycznej w domu lub swoim środowisku życia;
- członków rodzin i opiekunów osób z zaburzeniami psychicznymi.

5. „Arion” Centrum Medyczne Górnik w Łęcznej (ul. Stefanii Pawlak 3). ARION Szpitale sp. z o.o. Centrum Medyczne Górnik w Łęcznej obejmuje 15 poradni komercyjnych, w tym 6 poradni działających także w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia oraz Pracownię USG. W przychodni utworzonej w Łęcznej działają poradnie:

- chirurgiczna,
- chirurgii dermatologicznej i estetycznej,
- poradnia chirurgii naczyń,
- dermatologiczna,
- dietetyczna,
- endokrynologiczna,
- ginekologiczno-położnicza,
- kardiologiczna,
- neurologiczna,
- urazowo-ortopedyczna,
- psychiatryczna,
- pulmonologiczna,
- urologiczna,
- pracownia USG⁹⁹.

Wybrane dane dotyczące przychodni, aptek, a także praktyk lekarskich zostały przedstawione w tabeli nr 34.

⁹⁹Źródło: http://www.arion-szpitala.pl/arion_cm_gornik_leczna [dostęp dnia 20.05.2019r.]

Tabela 34. Liczba przychodni i praktyk lekarskich oraz aptek zlokalizowanych na terenie gminy Łęczna w latach 2012-2018.

Wyszczególnienie	j.m.	gmina Łęczna						
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Przychodnie								
Ogółem	ob.	15	14	14	16	18	18	18
Przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu	ob.	1	1	1	1	1	1	1
Przychodnie na 10 tys. ludności	-	6	6	6	7	8	8	8
Praktyki lekarskie								
W miastach	-	4	4	4	4	4	4	4
Podstawowa opieka zdrowotna – porady	-	137 926	140 027	138 970	149 374	168 218	169 610	200 492
Apteki ogólnodostępne	ob.	12	12	12	11	12	12	12
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	os.	2 027	2 002	1 986	2 148	1 963	1 955	1976

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS¹⁰⁰.

Sieć wsparcia społecznego dla mieszkańców gminy Łęczna borykających się, z problemem zaburzeń psychicznych tworzą:

1. Poradnia Zdrowia Psychicznego,
2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Łęcznej,
3. Warsztaty Terapii Zajęciowej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
4. Powiatowy Zakład Aktywizacji Zawodowej,
5. Publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej¹⁰¹.

Ponadto istotną rolę w systemie sieci wsparcia odgrywają jednostki pomocy społecznej takie jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej, Poradnia Zdrowia Psychicznego Szpitala Powiatowego w Łęcznej wspierające system. Do systemu wspierającego należy także włączyć organizacje pozarządowe oraz ruch nieformalny powstały na bazie wieloletniej współpracy z obszarami życia społecznego tj. edukacja, pomoc społeczna, zdrowie, bezpieczeństwo, kultura, zatrudnienie: Łęczyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Łęcznej, Regionalne Centrum Trzeźwości, Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców w Zofiówce czy Partnerstwo na Rzecz Ochrony Zdrowia Psychicznego w Powiecie Łęczyńskim.

¹⁰⁰ Źródło: <http://swaid.stat.gov.pl/Dashboards/Portret%20terytorium.aspx> [dostęp 13.05.2019r.]

¹⁰¹ Źródło: <http://www.centrumzdrowia-leczna.pl/#onas> [dostęp dnia 28.05.2019r.]

15. Bezpieczeństwo publiczne

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa, należy do zadań własnych gminy. Tak stanowi art. 4 ust. 1 pkt 15 ustawy z 5 czerwca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz niewielki stopień przestępczości są jednym z czynników świadczących o rozwoju i atrakcyjności inwestycyjnej. Służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo, zachowanie porządku publicznego i ochronę mieszkańców jest Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej. Najczęściej popełnianymi przestępstwami były przestępstwa o charakterze kryminalnym i przeciwko mieniu. Szczegółowe dane dotyczące popełnianych przestępstw na terenie gminy Łęczna przedstawia tabela nr 35.

Tabela 35. Liczba popełnionych przestępstw z podziałem na kategorie w gminie Łęczna w latach 2012-2018.

Liczba popełnionych przestępstw z podziałem na kategorie					
rok	przestępstwa o charakterze kryminalnym	przestępstwa o charakterze gospodarczym	drogowe	przeciwko zdrowiu i życiu	przeciwko mieniu
2012	380	32	96	10	249
2013	305	56	131	8	208
2014	295	39	74	13	188
2015	225	49	55	7	151
2016	218	70	55	13	149
2017	201	94	49	8	158
2018	237	116	53	11	177

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Główny Urząd Statystyczny udostępnia statystyki przestępstw jedynie dla powiatów, dlatego prezentowane dane są wartościami szacunkowymi bazującymi na ilości mieszkańców powiatu oraz mieszkańców gminy Łęczna.

Jak możemy zauważyć najczęściej popełnianymi przestępstwami w gminie Łęczna są przestępstwa o charakterze kryminalnym oraz przeciwko mieniu. W badanym okresie możemy zauważyć jednak spadek liczby tych przestępstw. W gminie Łęczna zwiększyła się tylko liczba przestępstw gospodarczych, która w badanym okresie wzrosła ponad 3-krotnie.

O skuteczności działań Policji w gminie Łęczna świadczą wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw. Wskaźniki te w gminie Łęczna w latach 2012-2018 prezentowały się następująco.

Tabela 36. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Łęczna w latach 2012-2018.

Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw					
Rok	Przestępstwa o charakterze kryminalnym	Przestępstwa o charakterze gospodarczym	Drogowe	Przeciwko zdrowiu i życiu	Przeciwko mieniu
2012	64,8%	81,3%	98,7%	80,0%	41,9%
2013	58,1%	90,4%	99,4%	90,3%	42,7%
2014	65,0%	65,6%	100%	81,3%	43,4%
2015	66,4%	76,7%	99,3%	83,9%	55,3%
2016	66,7%	81,2%	98,5%	98,3%	50,0%
2017	66,7%	90,9%	98,3%	96,8%	63,9%
2018	77,1%	89,5%	100%	89,3%	70,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jak możemy zaobserwować w gminie Łęczna w badanym okresie czasu wzrasta liczba wykrywalności przestępców. Świadczy to o wysokiej skuteczności prowadzonych działań przez Policję.

W gminie Łęczna funkcjonuje również Straż Miejska, która wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego. Do zadań straży miejskiej należy w szczególności zapewnienie porządku w miejscach publicznych i kontrola ruchu drogowego.

Innymi instytucjami dbającymi o porządek publiczny w gminie Łęczna jest Państwowa Straż Pożarna w Łęcznej i jednostki ochotniczej straży pożarnej. Jednostki te zabezpieczają i chronią mieszkańców gminy przed pożarami oraz pomagają w przypadku wystąpienia powodzi oraz w przypadku wystąpienia niebezpiecznych zjawisk pogodowych. Na terenie gminy w 2018 roku działało 8 jednostek ochotniczej straży pożarnej. Jednostki te działają na terenie: Starej Wsi, Witanowie, Karolinie, Nowogrodzie, Zakrzowie, Ciechankach Krzesimowskich, Łuszczów-Kolonia oraz Łęczna.

W celu podniesienia standardu bezpieczeństwa publicznego niezbędnym elementem wydaje się być zastosowanie monitoringu w miejscach niebezpiecznych oraz najczęściej uczęszczanych. Zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa społeczności będą sprzyjać inwestycje dotyczące m.in. oświetlenie ulicznego w miejscach niebezpiecznych, rozbudowa chodników i ścieżek rowerowych oraz ich remont.

16. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna to instytucja polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Głównym celem pomocy społecznej jest wspieranie zarówno osób, jak i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadającym godności człowieka. Aby zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym podejmowane są działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Osoby i rodziny, które korzystają ze wsparcia pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej¹⁰²:

1. osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2. cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a. na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d lub w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2017 r. poz. 2206 i 2282 oraz z 2018 r. poz. 107, 138 i 771) lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
 - b. w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany - w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;
3. mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobytku oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 900 oraz z 2018 r. poz. 650), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Tabela nr 37 przedstawia wybrane podmioty działające na terenie gminy Łęczna.

¹⁰² Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U.2018 poz. 1508 z dnia 8.08.2018r.)

Tabela 37. Podmioty działające na terenie gminy Łęczna.

Lp	Nazwa placówki	Dane teleadresowe	Liczba miejsc	Organ prowadzący
2	Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Łęcznej	Al. Jana Pawła II 97 21-010 Łęczna Tel. 793 879 680 (81) 462 04 00 am.ognisko@gmail.com	30	Parafia p.w. św. Barbary w Łęcznej Zezwolenie gminy Zlecenie: wsparcie realizacji zadania przez powiat
3	Świetlica opiekuńczo-wychowawcza w Łęcznej	ul. Świętoduska 2 21-010 Łęczna Tel. (81) 752 35 89 swietlicacaritas@poczta.onet.pl	25	Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej
4	Świetlica profilaktyczno-wychowawcza w Łęcznej	ul. Jaśminowa 6 21-010 Łęczna (budynek Zespołu Szkół nr 2 w Łęcznej) Tel. (81) 4627003, wew. 107 Lswsz.leczna@wp.pl	25	Łęczyńskie Stowarzyszenie Wyrównywania Szans Zlecenie: wsparcie realizacji zadania przez powiat
6	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej	ul. Staszica 9 21-010 Łęczna Tel. (81) 531 53 84 Fax (81) 445 88 01 sekretariat@pcprleczna.pl www.pcprleczna.pl http://www.bip.pcprleczna.pl	mieszkańcy gminy i powiatu	Jednostka organizacyjna pomocy społecznej realizująca dodatkowo specjalistyczne poradnictwo przez pracowników merytorycznych
7	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Jaśminowa 4 21-010 Łęczna tel.81-462-83-74 poczta@mops.leczna.pl	mieszkańcy gminy i powiatu	Jednostka organizacyjna pomocy społecznej.
8	Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Akacjowa 11 21-010 Łęczna tel/faks (81) 462 72 74 sdsinfo@go2.pl	55	miasto i gmina Łęczna
9	Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej	ul. Krasnystawska 52 21-010 Łęczna 81 75229 20 pzazleczna@wp.pl		
10	Zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności	ul. Krasnystawska 52 (81) 752-34-18	mieszkańcy gminy i powiatu	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie gminy Łęczna nie utworzono schroniska dla bezdomnych. Gmina Łęczna podpisała umowę z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło w Świdniku, dzięki czemu członkowie lokalnej społeczności z obszarów gminy Łęczna, którzy borykają się z problemem bezdomności mają możliwość korzystania z usług placówki zlokalizowanej na terenie miasta Świdnika.

W okresie zimowym na terenie miasta Łęczna osobom, którym zagraża wychłodzenie organizmu pomocy udziela Straż Miejska w Łęcznej. Działania podejmowane w tym celu to m.in. wzmożone patrole prewencyjne w zakresie patrolowania miejsc, w których mogą

przebywać osoby bezdomne zagrożone zamarznięciem. Kontrolowane są m.in. przystanki autobusowe, piwnice, zaułki, skwery, wąwozy, opuszczone posesje, miejsca zgromadzenia się osób z tzw. marginesu społecznego. Ponadto w okresie zimowym strażnicy miejscy we współpracy z pracownikami MOPS-u ustalają adresy i sprawdzają warunki u osób starszych mieszkających samotnie, osób nieposiadających środków na zapewnienie sobie należytego ogrzewania, niepełnosprawnych. Komenda Miejska Policji przyjmuje także zgłoszenia w wyżej wymienionych sprawach pod wyznaczonymi numerami telefonów¹⁰³.

Na terenie gminy utworzono **Środowiskowy Dom Samopomocy** w Łęcznej, który zlokalizowany jest przy ulicy Akacjowej 11. Placówka obejmuje swoją działalnością mieszkańców miasta i gminy Łęczna oraz innych gmin w ramach zawartych porozumień. Działalność ta w znacznej mierze skupia się na udzielaniu pomocy w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych problemów osób z zaburzeniami psychicznymi, promocje zdrowia psychicznego. Pobyt w Środowiskowym Domu Samopomocy jest odpłatny, a decyzję o skierowaniu do placówki, jaki odpłatności wydaje właściwy organ gminy. Pracownikami Środowiskowego Domu Samopomocy są psycholodzy, instruktorzy terapii zajęciowej, pracownicy socjalni, pielęgniarki, pracownicy administracyjni oraz inni specjaliści¹⁰⁴.

W Środowiskowym Domu Samopomocy funkcjonuje „**Klub Akacjowa**”. W ramach klubu organizowane są kameralne spotkania dla osób, które doświadczyły rozmaitych kryzysów sytuacyjnych, utraty bliskich, wypadków komunikacyjnych oraz choroby psychicznej. Z usług klubu może korzystać każda chętna osoba, gdyż nie przewidziano żadnych formalności związanych z uczestnictwem np. skierowania czy rejestracji. Klub oferuje uczestnictwo w grupach wsparcia dla rodzin, czy w spotkaniach Klubu Akacjowa, a nawet wyjścia integracyjne. Prowadzona jest terapia z wykorzystaniem biblioterapii, a także zajęcia z zakresu psychoedukacji.¹⁰⁵

Formy udzielanego wsparcia i pomocy

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryterium dochodowego ustalonego w oparciu o próg interwencji socjalnej (podstawa prawna: art.9 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej). Badania progę interwencji socjalnej¹⁰⁶ dokonuje Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Od dnia 1 października 2018 r. kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej stanowi kwota 701,00 zł, natomiast dla osoby w rodzinie 528,00 zł¹⁰⁷. Kryterium ulega zmianom wysokości, co 3 lata i np. między 1 października 2012r. a 30 września 2015 roku wynosiło 542,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 456,00 zł na osobę w rodzinie. Zostało

¹⁰³ Źródło: http://www.leczna.pl/pl/straz_miejska/prewencja/art34.html [dostęp dnia 28.05.2019r.]

¹⁰⁴ Źródło: Załącznik do Uchwały Nr IV/23/2011 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 2 lutego 2011r. Statut Środowiskowego Domu Samopomocy w Łęcznej.

¹⁰⁵ Źródło: <https://leczna.naszds.pl/public/wspolpraca/klub-akacjowa> [dostęp dnia 07.06.2019r.]

¹⁰⁶ Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 października 2005r. w sprawie progę interwencji socjalnej (Dz.U.2005 Nr. 211 poz. 1762 z dnia 27.10.2005r.)

¹⁰⁷ Źródło: <https://www.gov.pl/web/rodzina/kryteria-przyznawania-swiadczen> [dostęp dnia 20.05.2019r.]

one podwyższone od dnia 1 października 2015r. i wynosiło 634,00zł dla osoby samotnie gospodarującej, a dla osoby w rodzinie 514,00 zł¹⁰⁸.

Aby uzyskać **pomoc społeczną w postaci np. zasiłku okresowego**, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej przyszłego świadczeniobiorcy musi wystąpić również, co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna lub inne okoliczności¹⁰⁹.

Zasiłek stały może zostać przyznany wówczas, gdy klient pomocy społecznej jest całkowicie niezdolny do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, a dochód na osobę w rodzinie jest niższy od już wspomnianego tzw. kryterium dochodowego.

Osoby zamieszkałe na terenie Gminy Łęczna i korzystające z powyżej wymienionych form pomocy w latach 2012-2018 nigdy nie stanowiły nawet 5% liczby osób faktycznie zamieszkałych na terenie gminy, co zostało w sposób bardziej szczegółowy ukazane w tabeli nr 38.

Tabela 38. Stosunek liczby osób korzystających z pomocy społecznej do liczby ludności ogółem.

Udział % korzystających z pomocy społecznej							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba ludności gminy	24 323	24 027	23 833	23 623	23 552	23 462	23 444
Beneficjenci MOPS	1 016	1 068	1 104	1 046	994	907	965
Udział % beneficjentów MOPS w ogólnej liczbie ludności	4,17	4,44	4,63	4,43	4,22	3,87	4,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela nr 39 zawiera dane dotyczące rzeczywistej liczby gospodarstw domowych, które w danym roku skorzystały ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej. Każde gospodarstwo domowe zostało ujęte tylko raz, bez względu na rodzaj i liczbę otrzymanych świadczeń oraz niezależnie od tego czy w gospodarstwie wieloosobowym świadczenie otrzymała jedna, czy więcej osób. Uwzględniono rodziny, które otrzymały pomoc pieniężną, rzeczową lub w formie usług za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹¹⁰. Warunkiem przyznania pomocy jest zaistnienie jednego z problemów wymienionych w artykule 7 ustawy. W przypadku świadczeń pieniężnych podstawowym warunkiem ich przyznania jest kryterium dochodowe.

¹⁰⁸ Źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoeczna/beneficjenci-srodowiskowej-pomocy-spoecznej-w-2015-roku,6,7.html> [dostęp dnia 20.05.2019r.]

¹⁰⁹ art.7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r.

¹¹⁰ Dz.U.2018 poz. 1508 z dnia 8.08.2018r.

Tabela 39. Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej – podział według kryterium dochodowego w latach 2012-2018 na terenie gminy Łęczna.

Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego							
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Poniżej kryterium dochodowego	195	217	202	197	201	191	164
Powyżej kryterium dochodowego	108	112	107	96	97	90	99
Łącznie	303	329	309	293	298	281	263

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Łęcznej.

Według danych zamieszczonych w tabeli nr 39 od 2015r. liczba rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej od 2015 roku nie przekracza 300. Najmniej rodzin skorzystało z tej pomocy w 2018r. i było to 263 rodziny. W stosunku do 2012r. liczba ta spadła w 2018r. o 15,21%.

Wsparcie udzielane rodzinom

Ze świadczeń wypłacanych z **Funduszu Alimentacyjnego**¹¹¹ w 2012r. wypłacano środki na rzecz 243 dzieci (195 rodzin), a w 2013r. 245 dzieci (186 rodzin). W 2014r. wypłacano świadczenia z funduszu na rzecz 227 dzieci (181 rodzin). Rok później przyznano świadczenia na rzecz 221 dzieci (166 rodzin). W trzech ostatnich latach rozpatrywanego okresu liczba dzieci na rzecz, których wydano pozytywne decyzje umożliwiające pobieranie świadczeń nieznacznie się zmniejszyła. W 2016 roku było to 216 dzieci (163 rodzin), w 2017 roku 213 dzieci (165 rodzin). W roku 2018 decyzje przyznające wydano w 196 przypadkach (158 rodzin). W stosunku do roku 2012 zaobserwować można w 2018 roku spadek liczby dzieci na rzecz, których jest pobierane świadczenie z funduszu o 19,34% oraz zmniejszenie się liczby rodzin korzystających z tego świadczenia o 18,97%. Aby złożony wniosek został rozpatrzony pozytywnie kwota dochodu uprawniającego do uzyskania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie może przekroczyć na osobę w rodzinie kwoty 725,00 zł - kryterium obowiązuje do 30 września 2019r. Od 1 lipca 2019r. kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 800,00 zł w przeliczeniu na osobę. Kryterium to obowiązuje na nowy okres świadczeniowy od dnia 1 października 2019r.¹¹² Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następują na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela na mocy ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹¹³.

Rok 2018 był również rokiem rozpoczęcia realizacji programu „Dobry Start”¹¹⁴ w ramach, którego możliwe jest otrzymanie jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów

¹¹¹ Przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00 zł na dziecko.

¹¹² Źródło: <http://leczna.naszops.pl/fundusz-alimentacyjny> [dostęp dnia 31.05.2019r.]

¹¹³ Dz.U.2019 poz. 670 z dnia 10.04.2019r.

¹¹⁴ Świadczenie wypłacane jest w wysokości 300,00 zł.

rozpoczynających rok szkolny. Świadczenie przysługuje raz w roku na każde dziecko uczące się w szkole do ukończenia 20, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych 24 roku życia. Świadczeń tych wypłacono na rzecz 2 570 dzieci (1 881 rodzin).

Świadczenia rodzinne

Przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.2018 poz. 2220 z dnia 28.11.2018r.) normalizują kwestie związane z takimi świadczeniami jak: zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego (rozdział 2), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (rozdział 2a), świadczenie opiekuńcze (rozdział 3), świadczenie rodzicielskie (rozdział 3a). W ustawie określono także m.in. zasady weryfikacji wymienionych świadczeń (rozdział 4). Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Obecnie przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie może przekroczyć kwoty 674,00 zł, a w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł. Od dnia 1 stycznia 2016 r. obowiązuje nowe brzmienie art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który wprowadza nowy sposób ustalania wysokości przysługujących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku rodzinnego (tzw. mechanizm złotówka za złotówkę). Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do niego przysługuje:

1. rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
2. opiekunowi faktycznemu dziecka (osoba faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka);
3. osobie uczącej się (osoba pełnoletnia ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony. Zasiłek przysługuje pod warunkiem kontynuowania nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.).

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom wymienionym w punktach 1 i 2, do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub w przypadku nauki w szkole do ukończenia 21 roku życia. Jeżeli dziecko kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, wówczas prawo do pobierania świadczenia ustaje w dniu ukończenia przez nie 24 roku życia¹¹⁵.

W katalogu dodatków do zasiłku rodzinnego znajdują się dodatki wypłacane m.in. z tytułu:

¹¹⁵ Źródło: <https://www.gov.pl/web/rodzina/zasilek-rodzinny> [dostęp dnia 20.05.2019r.]

1. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
2. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
3. rozpoczęcia roku szkolnego,
4. samotnego wychowywania dziecka,
5. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej¹¹⁶.

Kwoty kryteriów dochodowych uprawniających do zasiłku rodzinnego, a także wysokość poszczególnych świadczeń rodzinnych podlegają weryfikacji, co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin. Ostatnia weryfikacja miała miejsce 1 listopada 2018 r. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł¹¹⁷. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł. Identyczne progi kwotowe wyznaczono 1 listopada 2015 roku. Po wspomnianej weryfikacji nie uległy zmianom¹¹⁸.

Możliwość przyznania dodatku z tytułu urodzenia dziecka jest związana z momentem złożenia wniosku. Ostateczny termin wyznaczono na dzień ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia. Aby otrzymać, jakikolwiek dodatek należy spełnić podstawowy warunek niezbędny do uzyskania zasiłku, a więc nie przekroczyć, wspomnianego uprzednio, kryterium dochodowego, a także wymogi dodatkowe ustalone dla każdego z dodatków oddzielnie.

Z kolei **świadczenie rodzicielskie** przysługuje:

1. matce albo ojcu dziecka;
2. opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7-go roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10-tego roku życia;
3. rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7-go roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10-tego roku życia;
4. osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7-go roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10-tego roku życia¹¹⁹.

¹¹⁶ Źródło: <https://www.gov.pl/web/rodzina/dodatki-do-zasilku-rodzinnego> [dostęp dnia 20.05.2019r.]

¹¹⁷ Źródło: <https://www.gov.pl/web/rodzina/kryterium-dochodowe> [dostęp dnia 20.05.2019r.]

¹¹⁸ Źródło: <https://www.debowiec.cieszyn.pl/nowe-wnioski-2015-2016-na-swadczenie-rodzinne-i-fundusz-alimentacyjny,159.html> [dostęp dnia 22.05.2019r.]

¹¹⁹ art.17c. ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych.

Prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się, począwszy od miesiąca urodzenia lub przysposobienia dziecka, a w przypadku opiekuna faktycznego dziecka i rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, osób, od miesiąca objęcia dziecka opieką, jeżeli wniosek o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego został złożony w terminie 3 miesięcy, licząc od dnia urodzenia lub przysposobienia dziecka, a w przypadku osób opiekuna faktycznego dziecka i rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, od dnia objęcia dziecka opieką. W przypadku złożenia wniosku po terminie, nie później jednak niż w okresie 52 tygodni, w przypadku urodzenia (przysposobienia, objęcia opieką) jednego dziecka i odpowiednio dłużej w przypadku urodzenia (przysposobienia, objęcia opieką) więcej dzieci, prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek. Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

1. 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
2. 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
3. 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
4. 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
5. 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci¹²⁰.

Świadczenie rodzicielskie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Gdy wystąpi zbieg uprawnień do świadczeń: rodzicielskiego, pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, wówczas przysługuje jedno z tych świadczeń wybrane przez osobę uprawnioną¹²¹. Świadczeń rodzicielskich¹²² przyznano w 2016r. 129 (128 rodzin), zaś w 2017r. było to 151 (150 rodzin), a w 2018r. 152 (146 rodzin).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka jest świadczeniem samodzielnym i przysługuje, jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekroczył kwoty 1922,00 zł netto. Kolejnym warunkiem jest, aby matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Do wniosku o ustalenie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka należy dołączyć zaświadczenie od lekarza prowadzącego ciążę. Oba świadczenia są wypłacane jednorazowo.

¹²⁰ Źródło: <https://www.gov.pl/web/rodzina/wiadczenie-rodzicielskie> [dostęp dnia 20.05.2019r.]

¹²¹ Dz.U.2017 poz. 2092 z dnia 13.11.2017r.

¹²² Świadczenie rodzicielskie wypłacane jest w wysokości 1000 zł miesięcznie.

Szczegółowe dane odnośnie świadczeń wypłacanych z tytułu urodzenia się dziecka przedstawia tabela nr 40.

Tabela 40. Liczba osób, które otrzymały świadczenia z tytułu urodzenia dziecka w gminie Łęczna w latach 2012 – 2018.

Rok	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe)		Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka		Liczba urodzonych dzieci
	N	%	N	%	N
2012	251	94,36	43	16,16	266
2013	169	58,88	50	17,42	287
2014	175	59,32	39	13,22	295
2015	174	60,42	35	12,15	288
2016	181	66,06	49	17,88	274
2017	188	65,28	57	19,79	288
2018	167	61,62	54	19,93	271
Łącznie	1 305	śr. 66,56	327	śr. 16,65	1 969

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Łęcznej.

W latach 2012-2018 tylko średnio 16,65% rodzin, w których na świat przyszedł nowy potomek pobierało dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka, a jednorazową zapomogę otrzymało średnio 66,65%.

W ramach świadczeń rodzinnych, poza dodatkami do nich, realizowane są następujące rodzaje świadczeń opiekuńczych:

1. **zasiłek pielęgnacyjny**¹²³ – przysługuje niezależnie od dochodu rodziny i osoby, a przyznawany jest na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. Przeznaczony jest dla niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych niepełnosprawnych w stopniu znacznym (w niektórych przypadkach również w stopniu umiarkowanym) oraz dla osób, które ukończyły 75 lat (z wyłączeniem osób pobierających dodatek pielęgnacyjny wypłacany przy emeryturze lub rencie z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).
2. **świadczenie pielęgnacyjne**¹²⁴ – przyznawane osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny (tj. rodzice dziecka, krewni w linii prostej, rodzeństwo, rodzina zastępcza spokrewniona z dzieckiem, a także opiekunowi faktycznemu dziecka), które rezygnują lub nie podejmuje pracy zawodowej, gdyż opiekuje się niepełnosprawnym wymagającym szczególnej opieki lub osobą dorosłą niepełnosprawną w stopniu znacznym, jeśli jest zobowiązany wobec niej do alimentacji, jednak

¹²³ Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego od 1 listopada 2018 r. wynosi 184,42 zł miesięcznie, a od 1 listopada 2019 r. - 215,84 zł miesięcznie.

¹²⁴ Od 1 stycznia 2018 r. świadczenie pielęgnacyjne wynosi 1477 zł w związku z przeprowadzoną waloryzacją.

niepełnosprawność musiała powstać przed ukończeniem 18 roku życia lub w sytuacji kontynuacji nauki w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia.

3. **specjalny zasiłek opiekuńczy**¹²⁵ – przyznawany osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Jednak prawo do tego świadczenia jest uzależnione od kryterium dochodowe (takie samo jak przy zasiłku rodzinnym), a przy jego ustalaniu brane są pod uwagę dochody rodziny osoby wymagającej opieki i rodziny osoby sprawującej opiekę. Nie ma wymogu rezygnacji z zatrudnienia czy innej pracy zarobkowej. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, które nie spełniają warunków otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego, w tym m.in. z powodu daty powstania niepełnosprawności osoby wymagającej opieki.
4. **zasiłek dla opiekuna**¹²⁶ – zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 r.¹²⁷.

W 2016 roku rozpoczęto wypłacanie środków finansowych w ramach programu „Rodzina 500+”. Do pobierania **świadczenia wychowawczego**¹²⁸ na pierwsze dziecko uprawnia otrzymywanie przez rodzinę dochodu, który nie przekracza kryterium przeciętnego miesięcznego dochodu 800,00 zł netto lub 1200,00 zł w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego. Od 1 lipca 2019 roku w życie wchodzi zmiany, polegają one na likwidacji kryterium dochodowego także na pierwsze dziecko. W 2018 roku największa liczba rodzin odebrała świadczenia na rzecz swoich dzieci. Rodzin tych było 1 816 (2 300 dzieci). Najmniej rodzin zostało objętych wsparciem w pierwszym roku obowiązywania programu (2015 rok – 2 110 os., 1 549 rodzin). W stosunku do 2017 roku (2 343 os. – 1 791 rodzin) liczba rodzin korzystających z programu Rodzina 500+ w roku 2018 wzrosła o 1,4%, zaś liczba dzieci zmalała o 1,84% (tj. 2 300 os. – o 43 dzieci mniej).

Szczegółowe dane dotyczące wybranych świadczeń wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej przedstawia tabela nr 42. W tabeli podano liczbę osób, jak i liczbę rodzin korzystających ze wsparcia i pomocy społecznej. Zaś w tabeli nr 43 podano wysokość wydatków poniesionych w latach 2012-2018 na realizację świadczeń udzielanych w ramach pomocy społecznej oraz wsparcia dla rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej współuczestniczy w kolejnym podprogramie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Pracownicy MOPS

¹²⁵ Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego od 1 listopada 2018 r. wynosi 620 zł miesięcznie.

¹²⁶ Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie.

¹²⁷ Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów weszła w życie 15 maja 2014 roku.

¹²⁸ Kwestie związane ze świadczeniem wychowawczym regulują przepisy ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. (Dz.U.2018 poz. 2134 z dnia 13.11.2018r.)

wydają chętnym mieszkańcom gminy skierowania, które są niezbędne w celu odbioru żywności finansowanej ze środków unijnych. Bezpośrednią obsługą związaną z wydawaniem produktów żywnościowych zajmują się Lubelskie Stowarzyszenie Samopomocy.

Lubelskie Stowarzyszenie Samopomocy już od wielu lat niesie pomoc również mieszkańcom powiatu Łęczyńskiego, jak i gminy Łęczna. Aktywnie wspiera Fundację Bank Żywności w Lublinie jako partner w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2018. Stowarzyszenie w poszczególnych Podprogramach FEAD zajmuje się dystrybucją bezpośrednią żywności m.in. dla mieszkańców Gminy Łęczna. Prezesem stowarzyszenia jest Pani Bożena Siuda. Siedziba mieści się przy ulicy Probstwo 27 w Lublinie. W Krajowym Rejestrze Sądowy organizacja widnieje pod numerem ewidencyjnym 0000312714. Stowarzyszenie posiada status Organizacji Pożytku Publicznego.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD). Program został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Żywność jest wydawana w punkcie zlokalizowanym przy ulicy Armii Krajowej 5 w Łęcznej. By otrzymać wsparcie w tej postaci niezbędne jest otrzymanie skierowania z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęcznej.

Tabela 41. Osoby, które skorzystały ze wsparcia udzielanego w ramach PO PŻ.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)				
Rok	2015	2016	2017	2018
Liczba osób	433	562	662	605

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Łęcznej.

Tabela 42. Rodziny/osoby korzystające z wybranych świadczeń wypłacanych przez MOPS w Gminie Łęczna w latach 2012 -2018.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem w gminie Łęczna							
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ogólna liczba osób	os ¹²⁹	1016	1068	1104	1046	994	907	965
Rodziny objęte wyłącznie pracą socjalną	rodz.	53	37	95	99	95	93	141
Kontrakty socjalne	rodz.	17	26	41	13	51	25	32
LICZBA ŚWIADCZEŃ wg rodzaju:, w tym:								
Zasilki okresowe	os.	109	94	67	68	71	47	45
Zasilek stały	os.	43	55	59	54	57	46	51
Posilek	os.	264	312	204	184	159	155	151
Zasilki celowe:	os.	279	312	294	264	279	242	230
w tym specjalne zasilki celowe	os.	6	4	13	8	8	3	5
Usługi opiekuńcze /zadania własne/:	os.	19	15	18	16	15	17	17
w tym specjalistyczne	os.	0	0	0	0	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze /zadania zlecone/	os.	0	0	0	0	0	0	0
Ubóstwo	rodz.	195	217	202	197	201	151	164
Sieroctwo	os.	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	os.	7	5	8	7	6	8	10

¹²⁹ Liczba osób na rzecz, które podbierają świadczenie lub liczba dzieci, na rzecz których przyznano świadczenie.

Potrzeba ochrony macierzyństwa	rodz.	93	98	95	78	60	57	51
W tym: wielodzietność	rodz.	27	28	35	36	30	28	25
Bezrobocie	rodz.	190	195	179	171	201	140	126
Niepelnosprawność	rodz.	128	149	160	149	152	142	125
Długotrwała lub ciężka choroba	rodz.	145	156	154	137	126	103	73
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	rodz.	87	103	109	70	83	88	93
W tym: rodziny niepełne	rodz.	64	73	77	42	54	57	60
Rodziny wielodzietne	rodz.	13	19	27	17	17	19	18
Przemoc w rodzinie	rodz.	7	14	19	21	23	17	11
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	os.	0	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	rodz.	76	78	80	94	106	98	88
Narkomania	rodz.	0	1	4	3	3	3	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	os.	11	8	4	14	9	11	7
Zdarzenie losowe	os.	0	0	0	1	2	0	2
Interwencja kryzysowa	os.	2	3	2	0	0	0	0
Sprawienie pogrzebu	os.	2	1	3	5	2	3	3
Świadczenia rodzinne								
Fundusz Alimentacyjny	os./rodz.	243/195	245/186	227/181	221/166	216/163	213/165	196/158
Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”	os./rodz.	0	0	0	0	2110/1549	2343/1791	2300/1816

Jednorazowe wsparcie z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego „Dobry start”	os./rodz.	0	0	0	0	0	0	2570/1881
Zasilek rodzinny	os./rodz.	1146/626	1001/540	885/473	816/453	932/510	945/511	966/516
Dodatek z tytułu urodzenia się dziecka	os./rodz.	43/42	50/48	39/38	35/35	39/38	43/43	47/45
Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	os./rodz.	153/122	136/106	114/96	104/87	126/99	114/95	118/103
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	os./rodz.	679/395	604/357	566/336	508/293	591/354	523/320	570/347
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	os./rodz	58/38	47/31	41/28	30/22	41/27	34/23	40/29
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	os./rodz	157/112	143/105	127/90	112/80	127/96	128/98	138/102
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	os./rodz	64/56	71/60	63/53	57/50	62/57	58/55	54/51
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe)	os./rodz	251/248	169/165	175/170	174/173	181/179	188/185	167/163
Świadczenie rodzicielskie	os./rodz	0	0	0	0	129/128	151/150	152/146
Zasilek pielęgnacyjny - ogółem	os.	540	577	584	590	617	625	637
Świadczenie pielęgnacyjne	os.	111	143	54	58	67	68	71
Specjalny zasilek opiekuńczy	os.	0	2	2	8	8	12	11
Zasilek dla opiekuna	os.	0	0	73	27	19	18	13

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Łęcznej.

Tabela 43. Wydatki poniesione przez Gminę Łęczna w latach 2012-2018 w związku z realizacją wybranych świadczeń.

Wyszczególnienie	POMOC SPOŁECZNA						
	Wydatki (zł)						
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zasiłki stałe	137.606,00	193.357,00	226.249,00	230.628,00	253.703,00	264.160,00	227.492,00
Zasiłki okresowe	138.159,00	133.899,00	96.005,00	83.893,00	85.036,00	65.144,00	63.974,00
Zasiłki celowe (w tym specjalne zasiłki celowe)	294.944,00	317.672,00	343.205,00	350.309,00	354.686,00	336.015,00	309.168,00
WSPARCIE DLA RODZIN Z DZIEĆMI							
Rodzina 500+	0	0	0	0	8.798.438,30	12.194.516,00	11.867.917,95
Dobry Start	0	0	0	0	0	0	771.300,00
Świadczenia rodzinne	3.277.524,00	3.123.359,00	2.865.710,00	3.127.394,00	4.360.243,28	4.764.391,06	4.879.346,68
Fundusz alimentacyjny	960.114,00	1.012.828,00	1.019.381,00	979.479,00	934.294,00	923.277,00	836.935,00
Program „Za życiem”	0	0	0	0	0	12.000,00	12.000,00
SUMA	4.808.347,00	4.781.115,00	4.550.550,00	4.771.703,00	14.786.400,58	18.559.503,06	18.968.134,63

Dane: Opracowanie własne MOPS w Łęcznej.

17. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęcznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej zlokalizowany jest na ulicy Jaśminowej 4 w Łęcznej. W strukturze MOPS wyodrębniono cztery sekcje: ekonomiczno-finansową, pomocy środowiskowej, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz sekcję wspierania rodziny i integracji społecznej.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Łęcznej**. Został on powołany Zarządzeniem Nr 129/2011 Burmistrza Łęcznej z dnia 28 października 2011 r. w związku z Uchwałą Nr XII/63/2011 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie określenia Trybu i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Zespół składa się z osób delegowanych ze środowisk profesjonalnych do koordynacji, standaryzacji, analiz, a także rozwiązywania lokalnych problemów przemocy w rodzinie. Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493 ze zm.) za przemoc w rodzinie uważa się każde jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego¹³⁰), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

W katalogu form bezpłatnej pomocy świadczonej na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie znajduje się:

1. poradnictwo psychologiczne, prawne, medyczne, socjalne, zawodowe i rodzinne,
2. pomoc ze strony policji,
3. pomoc psychiatryczna (terapia, poradnictwo, wsparcie),
4. interwencja kryzysowa i wsparcie skierowane do kobiet,
5. ochrona przed dalszym krzywdzeniem (realizowana poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny lokalu mieszkalnego lub w formie zakazu kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej)¹³¹.

¹³⁰ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz.U.2018 poz. 1600 z dnia 21.08.2018r.)

¹³¹ Źródło: <http://www.leczna.naszops.pl/zespol-interdyscyplinarny> [dostęp dnia 15.05.2019r.]

W 2018 roku liczba wypełnionych po raz pierwszy formularzy w Polsce 59 829. Dane te dotyczą zgłoszeń w ramach procedury „Niebieskiej Karty”, a więc pochodzą wyłącznie z danych gromadzonych przez Policję. W latach 2013-2018 liczba wszczętych procedur wahała się między prawie 51 tysięcy a około 63,5 tysiąca. Wyjątek stanowi rok 2012, w którym założono 44 146 nowych „Niebieskich kart”. Niespadająca znacznie liczba wszczynanych nowych procedur związana jest przede wszystkim ze zmniejszeniem społecznej akceptacji dla zjawiska przemocy w rodzinie niż wzrostem jego skali. Osoby krzywdzone przez najbliższych coraz częściej ujawniają ten fakt i zgłaszają się po pomoc¹³².

Tabela 44. Wszczęte procedury „Niebieskiej karty” przez mieszkańców gminy Łęczna w latach 2012-2018 z podziałem na obszar wiejski i miejski oraz na tle kraju.

Obszar	Ilość wszczętych procedur „Niebieska karta”						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
miejski	104	129	75	76	73	72	66
wiejski	21	27	21	21	8	14	12
łącznie	125	129	96	97	81	86	78
kraj	44 146	50 934	63 467	61 133	59 590	61 980	59 829

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Łęcznej oraz ze statystyk policyjnych¹³³.

W siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dwa razy w miesiącu odbywają się **spotkania grupy wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą**. Zajęcia prowadzone są przez psychologa i pracownika socjalnego. Uczestnictwo w nich ma skutkować nabyciem przez członkinie grupy umiejętności chronienia się przed krzywdzeniem oraz rozpoznawania i wyrażania uczuć w sposób konstruktywny, a także zwiększeniem wiedzy na temat mechanizmów przemocy domowej, wzmocnieniem poczucia wpływu na własne życie. Nabyte umiejętności powinny wpłynąć na zmniejszenie skutków stosowania przemocy wobec uczestniczek¹³⁴.

Z kolei dla sprawców przemocy w rodzinie organizowane są zajęcia realizowane w ramach **Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie pn. „Gniewni ludzie”**. Mogą w nich uczestniczyć osoby zamieszkujące na terenie powiatu łęczyńskiego. Dopuszczono możliwość udziału w programie również osób zamieszkujących na obszarach innych powiatów¹³⁵.

Adresatami programu są:

1. osoby, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,

¹³² Źródło: <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/50863,Przemoc-w-rodzinie.html> [dostęp dnia 15.05.2019r.]

¹³³ Źródło: <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/50863,Przemoc-w-rodzinie.html> [dostęp dnia 15.05.2019r.]

¹³⁴ Źródło: <http://www.leczna.naszops.pl/grupa-wsparcia-dla-kobiet-dotknietych-przemoca> [dostęp dnia 15.05.2019r.]

¹³⁵ Źródło: <http://www.leczna.naszops.pl/przemoc-w-rodzinie/program-korekcyjno-edukacyjny-dla-osob-stosujacych-przemoc-w-rodzinie> [dostęp dnia 15.05.2019r.]

2. osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii,
3. osoby, które zgłoszą się do uczestnictwa w/w programie w wyniku innych okoliczności.

Między 2012 a 2018 rokiem ogólna liczba osób, która skorzystała z zajęć organizowanych w ramach wspomnianego programu wynosi 51, w tym wyłącznie z terenów gminy 31, a więc 60,78% wszystkich uczestników. Spoza obszaru powiatu uczestniczyło na przestrzeni tych lat 3 osoby. Dane szczegółowe zawiera tabela nr 46.

Tabela 45. Dane liczbowe dotyczące osób biorących udział w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych „Gniewni ludzie” w latach 2012-2018.

Uczestnicy programu „Gniewni ludzie”			
Rok	liczba osób z powiatu łęczyńskiego	liczba osób z gminy Łęczna	liczba osób spoza powiatu łęczyńskiego
2012	6	nie ustalono	nie ustalono
2013	brak informacji	brak informacji	brak informacji
2014	6	3	0
2015	13	11	0
2016	11	6	1
2017	9	5	2
2018	6	6	0
Łącznie	51	31	3

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Łęcznej.

Celem działań podjętych w trakcie realizacji programu jest uwarunkowanie zmian w zachowaniu sprawcy, rozwinięcie jego umiejętności samokontroli i współzycia w rodzinie oraz ukształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy w rodzinie, rozwój umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w sposób społecznie akceptowany. Zajęcia organizowane są w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej¹³⁶.

Dzięki projektowi finansowanemu przez Powiat Łęczyński (zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej) **nieodpłatna pomoc prawna** świadczona jest dla mieszkańców powiatu w dwóch lokalizacjach: Cyców ul. Chełmska 42 (budynek Urzędu Gminy) oraz Łęczna ul. Jana Pawła II 95 (budynek obok Starostwa Powiatowego). Z pomocy może skorzystać każda osoba, której nie stać na odpłatne porady, wymagane jest jednak udokumentowanie tego faktu (złożenie oświadczenia).

¹³⁶Źródło: <http://www.lęczna.naszops.pl/przemoc-w-rodzinie/program-korekcyjno-edukacyjny-dla-osob-stosujacych-przemoc-w-rodzinie> [dostęp dnia 15.05.2019r.]

Formy udzielanej pomocy:

1. poinformowanie o obowiązującym stanie prawnym oraz o przysługujących prawach i obowiązkach, w tym w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowno-administracyjnym;
2. wskazanie sposobu rozwiązywania problemu prawnego;
3. przygotowanie projektu pisma w tych sprawach, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowno-administracyjnym;
4. sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w różnych rodzajach postępowań,
5. nieodpłatną mediacje (świadczona od roku 2020).

Pomoc nie jest udzielana w sprawach dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowania do rozpoczęcia tej działalności. Projekt realizuje ¹³⁷ **Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland” w Lublinie** ¹³⁸.

Na terenie gminy Łęczna działają również inne **instytucje udzielające m.in. pomocy osobom dotkniętym przemocą**. Podmioty te wymienione zostały w tabeli nr 47.

Tabela 46. Instytucje działające na terenie gminy Łęczna udzielające m.in. pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Instytucje udzielające m.in. pomocy osobom dotkniętym przemocą.	
Nazwa	Dane teleadresowe
Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie	ul. Staszica 9 21-010 Łęczna tel. 81 462 31 11 e-mail: pcpieczna@op.pl www.pcpieczna.pl
Komenda Powiatowa Policji w Łęcznej	ul. Księży Wrześniewskich 10 21-010 Łęczna tel. 81 752 72 10 www.leczna.lubelska.policja.gov.pl
Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Łęcznej	Pl. Kościuszki 1 21-010 Łęczna Tel. 81 462 87 21 www.narkomania.org.pl
Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian” w Łęcznej	ul. Jaśminowa 4 21-010 Łęczna Tel. 81 462 94 99 www.maksymilia_leczna.republika.pl

¹³⁷ Nieodpłatna pomoc prawna świadczona zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

¹³⁸ Źródło: <http://pomocprawna.oic.lublin.pl/powiat-leczynski/> [dostęp dnia 01.06.2019]

Grupy samopomocowe ALL-ANON A-A	Grupy działają w RCT „Maksymilian”
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Pl. Kościuszki 5 21-010 Łęczna tel. 81 752 11 50
Poradnia Terapii Uzależnień	ul. Krasnystawska 52 21-010 Łęczna Tel. 81 752 00 82
Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu	ul. Górnicza 3 20-010 Łęczna tel. 81 752 41
Środowiskowy Dom Samopomocy w Łęcznej	ul. Akacyjowa 11 20-010 Łęczna Tel. 81 462 72 74
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	al. Jana Pawła II 95 21-010 Łęczna tel. 81 462 25 89

Zródło: Opracowanie własne MOPS w Łęcznej.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska w Polsce opracowano **Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**¹³⁹. Na poziomie gminnym również opracowywane zostają programy w tym zakresie. Ostatni taki program dla Gminy Łęczna ustalono na lata 2017-2020 (Uchwałą Nr XXXIII/173/2017 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 29 marca 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020¹⁴⁰). Według założeń **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020** posiada charakter interdyscyplinarny, a jego realizację powierzono wszystkim instytucjom i organizacjom zobligowanym do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i ograniczania przemocy w rodzinie. Z tego też powodu realizacja celów następuje w formie pracy ciągłej przez okres czterech lat. **Działania skierowane do społeczności lokalnej i instytucji posiadają następujący charakter:**

1. profilaktyczny – promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy, nowatorskich i systemowych rozwiązań,
2. edukacyjny – upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy,

¹³⁹ Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 (M.P.2014 poz. 445 z dnia 09.06.2014r.)

¹⁴⁰ Zródło: <https://umleczna.bip.lubelskie.pl/index.php?id=243&p1=szczegoly&p2=1156078> [dostęp dnia 27.05.2019r.]

3. pomocowy – specjalistyczne poradnictwo, działania profilaktyczno – terapeutyczne, korekcyjno – edukacyjne, informowanie o miejscach i możliwościach udzielenia pomocy,
4. wspierający – wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, współpraca i wymiana doświadczeń oraz informacji.

Z kolei ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹⁴¹ nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji programu wspierającego rodzinę. W programie szczególny nacisk położono na wspieranie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze. **Gminny Program Wspierania Rodziny** został opracowany na podstawie sprawozdań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęcznej oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych i asystentów rodziny. Przy tworzeniu Programu uwzględniono aktualną sytuację społeczno-ekonomiczną polskich rodzin, m.in. rządowy program Rodzina 500 Plus.

Uchwałą Nr XLV/243/2018 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 28 marca 2018r. przyjęto **Gminny Program Wspierania Rodziny na latach 2018-2020**. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie Gminy Łęczna dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Kobiety w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodziny w których urodziło się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie. Program jest realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej we współpracy z:

- Urzędem Miejskim w Łęcznej,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej,
- Komendą Powiatową Policji w Łęcznej,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Łęcznej,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówkami oświatowymi,
- organizacjami pozarządowymi,
- zespołem kuratorów sądowych,
- placówkami służby zdrowia,
- świetlicami środowiskowymi.

¹⁴¹ Dz.U.2018 poz. 998 z dnia 24.05.2018r.

Ogromną wagę w procesie rozwiązywania problemów społecznych odgrywają również inne programy tworzone na szczeblu lokalnym, tj. **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** oraz **Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii**. Są to programy sporządzone z przeznaczeniem dla rocznej realizacji. Podstawę prawną dla pierwszego z nich stanowią przepisy zawarte w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹⁴², zaś dla drugiego programu określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii¹⁴³.

Podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi **Narodowy Program Zdrowia**, o którym mowa w art.9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492 oraz z 2019 r. poz. 447). Cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia brane są pod uwagę w trakcie opracowywania Wojewódzkiego Programu przez organ wykonawczy samorządu województwa. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii stanowi część strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, jak i Urząd Miasta Łęczna oraz inne instytucje funkcjonujące na terenie Gminy Łęczna czy przedsiębiorstwa wspólnie podejmują się wielu inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności. W tym celu wykorzystują różne źródła finansowania. Wśród nich znajdują się m.in. przedsięwzięcia:

1. Powitanie Wakacji pn. Tajemniczy Las – 22 czerwca 2018r. W programie: wspólne zabawy, konkursy, turnieje, poczęstunek, dmuchane zjeżdżalnie, karaoke i in.
2. Podchody Rodzinne – 13 maja 2018r. Impreza przeznaczona dla dzieci z rodzicami lub inną osobą dorosłą. Przewidziane nagrody dla wszystkich, którzy ukończą bieg.
3. Dzień Latawca – 1 październik 2017r. W programie: pokazy kolarstwa grawitacyjnego, wspólne zabawy i grillowanie.
4. Słoneczny Festyn – niedziela 23 lipca 2017r. W programie: rodzinne zabawy, wspólne tańce, konkursy, turnieje, grill, malowanie twarzy i in.
5. Powitanie Wakacji pn. „Zaczarowana Kraina” – 23 czerwca 2017r. W programie: wspólne zabawy, tańce, konkursy, turnieje. Poczęstunek, dmuchana zjeżdżalnia, pokazy mody i in.
6. Wakacje na Wsi – lipiec 2017r. Przedsięwzięcie skierowane do dzieci z okolicznych wiosek. Zajęcia odbywały się w czterech wioskach: Zakrzów, Kolonia Łuszczów, Witaniów i Kolonia Stara Wieś. W trzech wioskach dzieci korzystały z lokalu Ochotniczej Straży Pożarnej natomiast w Zakrzowie zajęcia realizowane były w budynku Miejsko Gminnej Bibliotece Publicznej. W sumie z Wakacji na Wsi skorzystało 112 dzieci i młodzieży z terenu naszej gminy. Dzieci brały udział w zajęciach artystycznych, sportowych oraz zabawach integracyjnych. Ponadto uczestniczyły w grze miejskiej w Lublinie – poszukiwane lubelskich koziołków oraz w wycieczce do Magicznych Ogrodów¹⁴⁴.

¹⁴² Dz.U.2018 poz. 2137 z dnia 14.11.2018r.

¹⁴³ Dz.U.2019 poz. 852 z dnia 8.05.2019r.

¹⁴⁴ Źródło: <http://leczna.naszops.pl/> [dostęp dnia 07.06.2019r.]

Wszystkie wymienione „projekty” zostały współfinansowane ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

18. Kapitał społeczny

Organizacje pozarządowe (non governmental organisation, NGO) to wszystkie podmioty, które nie są jednostkami albo organami administracji publicznej oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku¹⁴⁵.

Do organizacji pozarządowych zaliczamy:

1. stowarzyszenia, w tym stowarzyszenia rejestrowe, zwykłe oraz związki stowarzyszeń,
2. fundacje,
3. kluby sportowe i uczniowskie kluby sportowe,
4. organizacje działające na podstawie odrębnych przepisów, jak np. Polski Czerwony Krzyż, Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP, Polski Związek Działkowców, koła łowieckie, komitety społeczne (np. społeczne komitety budowy dróg, wodociągów),
5. stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
6. spółdzielnie socjalne,
7. spółki działające nie dla zysku,
8. partie polityczne,
9. związki zawodowe,
10. samorządy zawodowe,
11. federacje i konfederacje pracodawców,
12. izby gospodarcze,
13. izby rzemieślnicze,
14. organizacje kościelne,
15. związki rolników, kółka rolnicze i kola gospodyń wiejskich,
16. grupy, takie jak kluby osiedlowe czy grupy wsparcia, grupy samopomocowe.

Patrząc poprzez inny pryzmat organizacje pozarządowe można uznać za miejsca, w których społeczność może się spotkać, poznać, wymieniać poglądy, wspierać w działaniu i tworzyć tzw. kapitał społeczny. Kapitał ten definiowany jest m.in. jako umiejętność współpracy międzyludzkiej w obrębie grup i organizacji w celu realizacji wspólnych

¹⁴⁵ Źródło: https://mfiles.pl/pl/index.php/Organizacja_pozarz%C4%85dowa [dostęp dnia 09.05.2019r.]

interesów¹⁴⁶ (w odniesieniu do społeczeństwa), czy jako sieć towarzyskich znajomości, społecznych kontaktów i powiązań (w odniesieniu do jednostki)¹⁴⁷.

Według raportu z badań nad kondycją organizacji pozarządowych w Polsce obejmujących cały rok 2018 na terenie naszego kraju zarejestrowanych było 117 tys. stowarzyszeń (w tym 17 tys. ochotniczych straży pożarnych) i 26 tys. fundacji, czyli łącznie około 143 tys. organizacji (wg REGON). Szacuje się, że około 65% tych organizacji faktycznie prowadzi działalność¹⁴⁸.

Działalność stowarzyszenia jest nadzorowana przez organy samorządu terytorialnego albo organy administracji rządowej właściwe ze względu na siedzibę stowarzyszenia. Nadzór nad działalnością stowarzyszeń leży w kompetencjach starosty właściwego ze względu na siedzibę organizacji (lub prezydenta miasta na prawach powiatu) oraz wojewody w przypadku stowarzyszeń samorządu terytorialnego¹⁴⁹. Działalność terenowych jednostek organizacyjnych stowarzyszenia (oddziałów) jest nadzorowana przez starostę właściwego ze względu na siedzibę tej jednostki. Tabela Nr 48 zawiera wykaz organizacji pozarządowych, które realizują swe działania na terenie gminy Łęczna¹⁵⁰ oraz w sposób aktywny współpracują z samorządami lokalnymi¹⁵¹. **„Mapa aktywności organizacji pozarządowych”** jest wykazem organizacji działających w tzw. trzecim sektorze na terenie gminy Łęczna. Wykaz jest tworzony w celu systematycznego przekazywania mieszkańcom gminy oraz wszystkim zainteresowanym działalnością pożytku publicznego, aktualnych informacji o organizacjach pozarządowych działających na rzecz mieszkańców Gminy Łęczna. Jej powstanie jest efektem wdrożenia w 2004 roku jednego z zadań w ramach programu **„Przejrzysta Gmina”**.

W gminie Łęczna, co roku uchwalany jest **Program współpracy z organizacjami pozarządowymi**, w którym uwzględniono elementy wskazane przez ustawodawcę w art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁵². Celem Programu jest podniesienie skuteczności i efektywności współpracy w sferze zadań publicznych oraz wskazanie wybranych obszarów i priorytetowych grup zadań. Głównymi kryteriami selekcji tych grup są – z jednej strony potrzeby gminy, zaś z drugiej strony – potencjał organizacji pozarządowych. Działania gminy Łęczna oraz działania, jakie podejmowane są przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego wzajemnie się uzupełniają, co pozwala na efektywniejsze i skuteczniejsze realizowanie celów nadrzędnych, jakimi są zaspokajanie potrzeb społecznych, kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego w gminie Łęczna

¹⁴⁶ F. Fukuyama, Zaufanie. Kapitał społeczny a droga do dobrobytu, PWN, Warszawa, 1997, s. 20.

¹⁴⁷ B. Szacka, Wprowadzenie Do Socjologii, Oficyna Naukowa, Warszawa, 2003, s. 306.

¹⁴⁸ Źródło: <https://publicystyka.ngo.pl/znamy-kondycje-organizacji-najnowszy-raport-z-najwiekszego-badania-iii-sektora> [dostęp dnia 14.05.2019r.]

¹⁴⁹ art. 8 i art. 27 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U.2019 poz. 713)

¹⁵⁰ Źródło: <http://razemkuprzedsiebiorczosci.powiatleczynski.pl/strony/show,273,mapa-aktywnosci-organizacji-pozarządowych.htm> [dostęp dnia 09.05.2019r.]

¹⁵¹ Źródło: <https://rejestr.io/> [dostęp dnia 14.05.2019r.]

¹⁵² Dz.U.2019 poz. 688 z dnia 12.04.2019r.

poprzez wspieranie lokalnych inicjatyw i działań obywatelskich. Uchwałą Nr II/7/2018 Rady Miejskiej w Łęcznej z dnia 19 grudnia 2018r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy gminy Łęczna z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2019 roku¹⁵³ zatwierdzono opracowany program, w którym ustalono m.in. zasady i zakres współpracy, wyznaczono priorytetowe zadania publiczne, a także wskazano finansowe i pozafinansowe formy tejże współpracy, czy wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację programu oraz tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert. Na realizację Programu w 2019 roku przeznaczono kwotę 210 000 zł. Kwoty przeznaczone na realizację programu w latach 2012-2018 podano w tabeli nr 48.

Grupy zadań, które zostały wskazane w programie:

1. w ramach ochrony zdrowia - przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym:
 - zadania wskazane w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019,
 - zadania wskazane w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019;
2. w ramach kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:
 - promocja twórczości, historii i tradycji regionu,
 - ochrona dóbr kultury i lokalnej tradycji,
 - organizacja różnorodnych form upowszechniania kultury,
 - wspieranie działań i inicjatyw skierowanych do dzieci i młodzieży;
3. w ramach ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
 - propagowanie działań proekologicznych,
 - edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży,
 - opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
4. w ramach wspierania i upowszechniania kultury fizycznej:
 - upowszechnianie kultury fizycznej,
 - organizacja turniejów i zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży,
 - organizacja zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.

W tabeli nr 49 przedstawiono organizacje pozarządowe, które najczęściej były wymieniane w „Mapie aktywności organizacji pozarządowych” w latach 2012-2018.

¹⁵³ Źródło: <https://umleczna.bip.lubelskie.pl/index.php?id=243&p1=szczegoly&p2=1334764> [dostęp 27.05.2019r.]

Tabela 47. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Łęczna, które były najczęściej umieszczane w „Mapie aktywności” w latach 2012-2018.

L. p.	Nazwa organizacji	Adres	Zakres i forma działalności
1	Górnicy Klub Sportowy „Górnik” Łęczna	Aleja Jana Pawła II 13 21-010 Łęczna Tel.(081) 752 17 40 e-mail: sekretariat@gksgornik.leczna.pl www.gksgornik.leczna.pl	Stowarzyszenie prowadzi działalność statutową, której przedmiotem działań jest prowadzenie sekcji II ligi piłki nożnej kobiet, sekcji zapasów styl wolny i tenisa ziemnego oraz organizowanie turniejów sportowych, szkoleń sportowych. W rankingu Polskiego Związku Tenisowego za 2006 rok (na III kwartały) – klub został sklasyfikowany na 17 miejscu na 149 klubów działających w ramach struktury PZT.
2	Katolickie Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów im. Jana Pawła II Oddział w Łęcznej	ul. Świętoduska 2 21-010 Łęczna, tel. (081) 752 20 51	W Łęcznej działa od 2004 r., obecnie liczba członków wynosi 80. Pozyskują żywność z Banku Żywności, organizują spotkania okolicznościowe, wycieczki, pielgrzymki, biorą udział w uroczystościach państwowych. Celem Stowarzyszenia jest integracja i pomoc emerytom i rencistom z terenu Łęcznej oraz niesienie pomocy ludziom potrzebującym pomocy materialnej.
3	Łęczyńskie Stowarzyszenie Wyrównywania Szans	ul. Jaśminowa 6 21-010 Łęczna tel./fax (081) 462 70 03 e-mail: lswsz.leczna@wp.pl	Głównym celem stowarzyszenie jest wyrównywanie szans dzieci o specjalnych potrzebach, osiągnięcie możliwie najpełniejszej integracji społecznej dzieci niepełnosprawnych ze zdrowymi rówieśnikami, udzielanie pomocy rodzinom dzieci o specjalnych potrzebach, prowadzenie różnych form terapii i rehabilitacji. Udziela pomocy rodzinom dzieci o specjalnych potrzebach i chce zjednoczyć ludzi dobrej woli gotowych pracować społecznie integrując dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych z dziećmi zdrowymi. Stowarzyszenie prowadzi terapię i rehabilitację w różnych formach. Zajmuje się ponadto budowaniem sieci oparcia społecznego dla rodzin dzieci o specjalnych potrzebach i stałym podnoszeniem poziomu wiedzy specjalistycznej swych członków niezbędnej dla prowadzonej działalności.
4	Łęczyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych	ul. Akacyjowa 11 21-010 Łęczna tel. (081) 462 72 74 e-mail: sds@go2.pl	Łęczyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych powstało w czerwcu 1997 r pod nazwą Łęczyńskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego powołane do współdziałania w opiece nad ludźmi z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzinami. Współpracuje z innymi organizacjami non-profit w kraju i za granicą. Środki na działalność Stowarzyszenia pochodzą w 80% spoza samorządu, 20% to dotacje na realizację zadań własnych samorządu zleconych organizacjom pozarządowym. zajmuje się przede wszystkim tworzeniem społeczności samopomocowej osób z zaburzeniami psychicznymi i osób zdrowych w celu wszechstronnej pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi, przystosowanej do szczególnych potrzeb tych osób. Ponadto udziela pomocy rodzinom tych osób, stara się zjednoczyć ludzi dobrej woli gotowych udzielić społecznie powyższej opieki i pomocy. Stowarzyszenie prowadzi terapię

			i rehabilitację w różnych formach oraz zajmuje się aktywizacją i budowaniem sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Stale też podnosi poziom wiedzy swych członków, niezbędnej dla prowadzonej działalności poprzez m.in. organizowanie akcji informacyjnych w zakresie swojej działalności.
5	Łęczyńskie Stowarzyszenie Twórców Kultury i Sztuki „PLAMA”	ul. Górnicza 12 (Osiedlowy Dom Kultury) 21-010 Łęczna tel. (081) 752 15 fax (081) 752 15 47 e-mail: plama1983@o2.pl www.plama.org.pl	Pomoc w wyrównywaniu szans dzieci w ich rozwoju i usamodzielnianiu. Działanie na rzecz integracji dzieci z różnych środowisk. Rozwijanie twórczości i kreatywności dzieci. Edukacja społeczna oparta na zasadach integracji. Działanie na rzecz swobodnego dostępu do informacji, niezbędnej dla rozwoju społeczeństwa. Wspieranie i edukacja rodzin dotkniętych niepełnosprawnością, zagrożonych patologia lub wykluczeniem społecznym. Prowadzenie różnych form terapii i rehabilitacji. Upowszechnianie działań wszechstronnego rozwoju, edukacji, wychowania i promocji oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych. Doskonalenie umiejętności osób pracujących z dziećmi i młodzieżą poprzez organizowanie szkoleń, dostarczanie materiałów metodycznych, pomoc w kształceniu zawodowym. Propagowanie idei wolontariatu. Podnoszenie poziomu wiedzy specjalistycznej swych członków niezbędnej dla prowadzonej działalności.
6	Miejsko-Górnicy Klub Sportowy „Gwarek”	ul. Gwarków 5 a 21-010 Łęczna tel. (081) 462 15 00 e-mail: mksgwarek@interia.pl	Klub realizuje podstawowe cele i zadania w zakresie kultury fizycznej, polegające w szczególności na organizowaniu i propagowaniu działalności sportowej i wychowawczej. Klub jako działalność uzupełniająca może prowadzić zadania związane z prowadzeniem i propagowaniem kultury i oświaty.
7	Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Łęcznej	ul. Świętoduska 2 21-010 Łęczna tel. (0-81) 752-40-16 e-mail: psouul@poczta.onet.pl www.psouu.org.pl/ http://kolowlecznej.blogspot.com/	Działanie na rzecz wyrównywania szans osób z upośledzeniem umysłowym, tworzenie warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym oraz wspieranie ich rodzin. Prowadzenie na zlecenie oraz ze środków własnych różnorodnych usług m.in. w formie placówek – wielospecjalistycznej pomocy w formie świadczeń z zakresu rehabilitacji, terapii, rewalidacji, prowadzenie dla dorosłych form indywidualnego wsparcia, prowadzenie działalności rehabilitacyjno-rekreacyjnej, kulturalnej, sportowej i innej wynikającej z idei aktywnego życia przy pełnym włączeniu w życie grup rówieśniczych i lokalnej społeczności, pomoc rodzinie.
8	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy	pl. Kościuszki 1 21-010 Łęczna tel. (081) 462 94 20 wew. 57	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Łęcznej organizuje spotkania integracyjne poprzez wyjazdy na wycieczki krajoznawczo-turystyczne, pikniki; współpracuje z innymi organizacjami pozarządowymi. Związek zrzesza emerytów, rencistów, inwalidów w celu poprawiania ich warunków socjalno-bytowych oraz uczestniczenia w życiu społecznym przez współdziałanie z organami władzy i administracji publicznej, samorządowej, ze związkami zawodowymi oraz innymi organizacjami

			społecznymi, gospodarczymi i spółdzielczymi; integrowania i aktywizowania emerytów, rencistów i inwalidów poprzez organizowanie różnych form życia kulturalnego, artystycznego, sportowego i turystycznego; reprezentowania ich interesów wobec organów władzy i administracji publicznej, samorządowej oraz popularyzowania ich problemów wśród społeczeństwa.
9	Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian” w Łęcznej	ul. Jaśminowa 4 21-010 Łęczna tel. (081) 723 64 41 e-mail kaminska.joanna@poczta.onet.pl rct.łeczna.gmail.com www.rct-maksymilian.pl	Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom w doprowadzeniu do stałej abstynencji poprzez organizację różnych form pracy skierowanej do swoich członków, środowiska Łęcznej i okolicznych miejscowości gminy i powiatu, organizację grup wsparcia punktu konsultacyjnego, szkoleń warsztatów, pomoc grupom samopomocowym A-A i Al-Anon, współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Promocja alternatywnych form spędzania wolnego czasu, dbanie o interesy członków stowarzyszenia, pomoc w wychodzeniu z bezdomności, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, udzielanie wszechstronnej pomocy w kształtowaniu własnego rozwoju i odzyskiwaniu właściwej postawy w najbliższym otoczeniu.
10	Stowarzyszenie - Klub Kobiet Po Mastektomii „Amazonki” w Łęcznej	ul. Krasnystawska 52 21-010 Łęczna tel. (081) 462 82 38	Celem działania stowarzyszenia jest niesienie psychicznego wsparcia kobietom chorym na raka piersi, pomoc w znalezieniu motywacji w powrocie do zdrowia oraz stworzenie warunków decydujących o uzyskaniu optymalnej sprawności psychofizycznej. Kobiety znajdują w stowarzyszeniu emocjonalne i praktyczne wsparcie, a także mają możliwość wymiany doświadczeń z innymi kobietami, które przeszły tę chorobę oraz możliwość niesienia pomocy, gdy same są już dostatecznie zdrowe.
11	Stowarzyszenie Kobiet Powiatu Łęczyńskiego	al. Jana Pawła II 95 A 21-010 Łęczna tel. Grzecznościowy (081) 752-12-20 (p. Elżbieta Wrońska) e-mail: stowarzyszeniekobietłeczna@wp.pl	Podejmowane działania mają służyć zwiększaniu aktywności kobiet w życiu społecznym i zawodowym. Wszelkie inicjatywy, jakie podejmuje Stowarzyszenie dążą do integracji kobiet wiejskich i miejskich w działaniach na rzecz społeczności lokalnej oraz środowiska kobiecego. Organizacja stale podejmuje starania mające na celu wzmocnienie pozycji społeczno-zawodowej kobiet oraz wskazując możliwości rozwoju zawodowego i intelektualnego kobiet, inspirując kobiety do aktywności społecznej, politycznej i gospodarczej. Stowarzyszenie zrealizowało m.in. takie projekt, jak: „Święto Stołów” – w ramach programu Kultura Bliska z Fundacji Wspomagania Wsi (integracja kobiet pod hasłem wspólnego przygotowywania potraw regionalnych, zebranie przepisów na te potrawy w lokalną książkę kucharską); „Babska Niedziela” w ramach programu RITA – Przemiany w regionie z Fundacji Edukacja dla Demokracji (coroczne święto dla kobiet; projekt współpracy polsko-ukraińskiej o tej samej nazwie stanowił prezentację doświadczeń, które wypracowały organizatorki imprezy, współpraca Polsko-Ukraińska objęła grupę ok. 300. osób); „Wiem, co powinienem wiedzieć; Wiem, jak się dowiedzieć; Wiem, gdzie się dowiem” w ramach Programu Małych Grantów Ambasady Stanów Zjednoczonych (pobudzenie aktywności społecznej w samodzielnym poszukiwaniu wiedzy

			obywatelskiej; w jego ramach utworzony został Punkt Informacji Obywatelskiej – stałe centrum świadczenia informacji ze wszystkich dziedzin życia społecznego, czyli jasna i rzeczowa informacja administracyjno-prawna; „Lekcja o społeczeństwie – na żywo” – współpraca ze szkołami w zakresie propagowania wiedzy obywatelskiej wśród młodego pokolenia; poradnictwo wyjazdowe – spotkania tematyczne w gminach poświęcone problematyce charakterystycznej danej gminie) i in.
12	Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców „Przyjazna Szkoła”	Zofiówka 9 21-010 Łęczna tel. (081) 752 16 03 e-mail: przyjaznaszkola@op.pl	Wspieranie inicjatyw wychowawczych sprzyjających tworzeniu przyjaznego dla dziecka środowiska szkolnego i pozaszkolnego. Promowanie idei zdrowego stylu życia i zdrowia psychicznego. Edukacja w zakresie uzależnień od środków chemicznych i innych, profilaktyki AIDS, zjawiska przemocy w rodzinie, szkole i środowisku, rozwoju seksualnego, ochrony środowiska i ekologii. Pomoc w tworzeniu, finansowaniu i prowadzeniu świetlic środowiskowych, opieka nad dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych, Wspomaganie placówek oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych w działalności statutowej.
13	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łęczyńskiej	al. Jana Pawła II 95 A 21-010 Łęczna tel. (081) 752 15 47 e-mail: leczna.towarzystwo@vp.pl www.towarzystwoleczna.pl	Założycielką i pierwszym jego prezesem była pani Stefania Pawlak. Zainicjowała ona spotkania, w czasie, których propagowano wiedzę o przeszłości miasta. Z myślą o podniesieniu estetyki w Łęcznej rozpisano konkursy na najpiękniejszy ogródek i najbardziej zadbaną posesję. Ekspozowano dorobek miejscowych artystów-amatorów (wystawy malarstwa, koronkarstwa, lalek w strojach ludowych). Podjęto wówczas pierwsze próby współpracy z młodzieżą szkolną, organizując konkursy wiedzy o mieście i regionie. Od 1984 roku organizowany jest Turniej Wiedzy o Łęcznej. Ta forma upowszechniania wiedzy o nadwieprzańskim miasteczku weszła na stałe nie tylko do kalendarza imprez Towarzystwa, ale wpisała się także w pejzaż kulturowy Łęcznej. 4 czerwca 2008 roku miała miejsce jubileuszowa 25. edycja tegoż Turnieju. Przedmiotem troski Towarzystwa są łęczyńskie zabytki. W latach 80. ubiegłego wieku podejmowaliśmy akcję mającą na celu odzyskanie i ratowanie płyt nagrobnych z cmentarza żydowskiego. Gromadzimy także zabytki kultury materialnej z regionu Łęcznej. Zaangażowanie członków Towarzystwa zaowocowało pokaźnym zbiorem muzealiów, głównie etnograficznych, przekazanych do miejscowego Muzeum Regionalnego (w 1992r.). Ideę upowszechniania historii Łęcznej Towarzystwo realizuje także poprzez działalność wydawniczą, gromadzeni dokumentację fotograficzną przedstawiającą Łęczną wczoraj i dziś.
14	Parafia p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej, CARITAS Archidiecezji Lubelskiej Okręg Nr 10	ul. Świętoduska 2 21-010 Łęczna tel. (081) 752 35 89 e-mail: swietlicacaritas@onet.pl	CARITAS Okręg Nr 10 podejmując działania na rzecz dzieci pochodzących z rodzin wielodzietnych, dotkniętych patologią społeczną a także sprawiających trudności wychowawcze, utworzyła placówkę wsparcia dziennego Świetlicę Opiekuńczo – Wychowawczą, która rozpoczęła swoją działalność od 15 września 2003 r. Od 01.01.2012 r. organem prowadzącym Świetlicę Opiekuńczo-Wychowawczą jest Parafia p.w. św. Marii Magdaleny w Łęcznej. Świetlica realizuje zadania zlecane przez administrację

			publiczną, w okresie wolnym od zajęć szkolnych – w czasie ferii, wakacji – w sposób zorganizowany prowadzimy różne formy wypoczynku.
15	Parafia P. W. Św. Barbary	al. Jana Pawła II 97 21-010 Łęczna tel. 793 879 680 e-mail: am.ognisko@gmail.com www.emaus.parafia.info.pl/Akademia Młodzieżowa	Akademia Młodzieżowa - Ośrodek nr 3 „Ognisko”. Misją Ośrodka jest wychowanie i kształcenie dzieci i młodzieży zgodnie z ideałami: BÓG, HONOR, OJCZYŻNA, wspieranie rodziny w prawidłowym realizowaniu jej podstawowych funkcji, zwłaszcza opiekuńczych i wychowawczych. Nasze działania kierujemy do dzieci i młodzieży zamieszkujących teren naszej Parafii oraz wszystkich, którzy chcą korzystać z naszej oferty. Główną formą działalności OGNISKA jest realizacja katolickiego programu wspierającego rodzinę w wychowaniu dzieci i młodzieży autorstwa Fundacji „Szczęśliwe Dzieciństwo” z siedzibą w Lublinie.
16	Lubelski Klub Karate Kyokushin	ul. Głowackiego 35 20-060 Lublin e-mail: kyokushinlublin@wp.pl www.kyokushin.lublin.pl	Zakres i formy działalności to podniesienie sprawności fizycznej dzieci i młodzieży. Nauka podstaw karate – techniki ręczne bloki i uderzenia, techniki nożne – kopnięcia, taktyka walki, nauka układów formalnych – kata. Podniesienie poziomu samodyscypliny. Uświadamianie szkodliwości nałogów i używek. Klub organizuje zajęcia i szkolenia dzieci i młodzieży w karate kyokushin. Organizuje również letnie i zimowe obozy szkoleniowo - wypoczynkowe dla dzieci i młodzieży. Klub corocznie otrzymuje wyróżnienia od Prezydenta Miasta Lublina za działalność na rzecz kultury fizycznej. Klub wyróżniło również Kuratorium Oświaty w Lublinie.
17	Stowarzyszenie MONAR Poradnia profilaktyczno-konsultacyjna w Łęcznej	Pl. Kościuszki 1/1 21-010 Łęczna pkmonar_leczna@rp.pl	Oficjalnie zarejestrowane w 1981 roku jest organizacją pozarządową, apolityczną, działającą na terenie całej Polski. MONAR to zintegrowany, profesjonalny, nowoczesny i wieloaspektowy system przeciwdziałania narkomanii, bezdomności i zagrożeniom społecznym oraz niesienie szeroko rozumianej pomocy osobom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej - samotnym, chorym ma AIDS, skrzywdzonym przez los. posiada kompleksową ofertę oddziaływań w następujących obszarach: Profilaktyka Terapie i Rehabilitacja Readaptacja Społeczna i Zawodowa Redukcja Szkód. Stowarzyszenie prowadzi aktywną politykę zagraniczną realizując wiele projektów w krajach Europy Centralnej i Wschodniej oraz Środkowej i Wschodniej Azji oraz współpracując z organizacjami o podobnym charakterze z krajów Europy Zachodniej. Jest członkiem międzynarodowych i krajowych organizacji i stowarzyszeń, w tym Światowej i Europejskiej Federacji Społeczności Terapeutycznych. W Stowarzyszeniu MONAR obowiązuje kodeks etyczny i standardy pracy przyjęte we wszystkich organizacjach podobnego typu na świecie. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego Monar w Łęcznej świadczącego usługi w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii.
18	Ochotnicza Straż Pożarna		Zakres i formy działalności to m.in. prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie

Ciechankach Krzesimowskich	Ciechanki Krzesimowskie 11 21-010 Łęczna	z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz o sposobach ochrony przed nimi, udział w obronie cywilnej, wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych, a także działania na rzecz środowiska i upowszechnianie, w szczególności wśród członków, kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności sportowej, kulturalnej i oświatowej
Łuszczowie-Kolonii	Łuszczów-Kolonia 21-010 Łęczna	
Łęcznej	ul. Piłsudskiego 4 21 - 010 Łęczna	
Karolinie	Karolin 36 21 - 010 Łęczna	
Nowogrodzie	Nowogród 103 21 - 010 Łęczna	
Starej Wsi	Stara Wieś 21 – 010 Łęczna	
Witaniowie	Witaniów 36 A/1 21-010 Łęczna	
Zakrzowie	Zakrzów	

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest kompleksową metodą służącą badaniu otoczenia gminy oraz analizie jej wewnętrznego potencjału. Jest również pomocna przy planowaniu strategicznym, gdyż jej wyniki, będące sumą wszechstronnej i systematycznej oceny czynników wewnętrznych, a także zewnętrznych, badających aktualną kondycję i potencjał rozwojowy danej wspólnoty tworzą podstawę do planowania celów strategicznych.

Do przeprowadzenia tej analizy służy prosta macierz klasyfikacji czterech czynników mających wpływ na rozwój wspólnoty:

1. czynników wpływających wnętrza gminy (mocne i słabe strony),
2. czynników zewnętrznych (szans i zagrożeń), które posiadają swe źródło w otoczeniu zewnętrznym wspólnoty¹⁵⁴.

Aspekty pozytywne	Wewnętrzne aspekty rozwoju		Aspekty negatywne
	S – strengths (silne strony)	W – weaknesses (słabe strony)	
	O – opportunities (szanse)	T – threats (zagrożenia)	
	Zewnętrzne aspekty rozwoju		

Analiza SWOT w ujęciu wielowymiarowym¹⁵⁵.

Prowadząc analizę od wewnątrz na zewnątrz jednostki samorządu terytorialnego należy poszukiwać odpowiedzi na następujące pytania:

Czy mocne strony pozwolą wykorzystać szanse?

Czy słabości zablokują wykorzystanie szans?

Czy mocne strony pozwolą przezwyciężyć zagrożenia?

Czy słabe strony pogłębią zagrożenia ?

Dzięki temu możliwe staje się uzyskanie pełnego obrazu czynników wpływających na rozwój¹⁵⁶.

W ramach procesu opracowania analizy SWOT wyodrębniono sześć obszarów mieszczących się w ramach sfery społecznej. Pozwoliło to na dokładne zidentyfikowanie wewnętrznych oraz zewnętrznych uwarunkowań rozwojowych:

- Integracja społeczna – kapitał społeczny i ludzki
- Rodzina, dziecko, młodzież

¹⁵⁴Reszutko-Piotrowska M. Strategiczne planowanie rozwoju gospodarczego w polskich gminach (w:) Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy nr 34, Uniwersytet Rzeszowski 2013, s. 107-171

¹⁵⁵ Źródło: <http://samorząd.nid.pl/narzedzia/analiza-swot-opis-metody/> [dostęp dnia 24.05.2019r.]

¹⁵⁶ Źródło: <http://samorząd.nid.pl/narzedzia/analiza-swot-opis-metody/> [dostęp dnia 24.05.2019r.]

- Niepełnosprawność
- Starość
- Uzależnienia
- Bezrobocie i ubóstwo

Integracja Społeczna – Kapitał Społeczny i Ludzki	
Mocne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> • Prężnie działające organizacje społeczne m. in. stowarzyszenia, koła, kluby. • Osoby merytorycznie przygotowane do prowadzenia działań społecznych, kulturalnych itp. • Różnorodność organizacji. • Znajomości personalne. • Organizowanie festynów, pikników integracyjnych integrujących społeczność lokalną. • Średnia wieku dla gminy ok. 40 lat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mała (nieliczna) grupa osób aktywnych. • Małe zaangażowanie mieszkańców. • Brak chęci korzystania z możliwości bycia aktywnym. • Zamykanie się w swoich domach. • Nienawiązywanie relacji sąsiedzkich. • Brak kina, teatru, klubu, dyskoteki. • Brak miejsca na organizowanie miejskich imprez masowych. • Zachowania społecznie nie akceptowalne. • Brak oferty dla zdolnej młodzieży.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskiwanie środków gminnych, powiatowych i innych zewnętrznych. • Duża grupa mieszkańców Łęcznej, daje możliwość integracji. • Wybudowanie kompleksu ośrodków kultury masowej. • Działania środowiskowe MOPS (piknik rodzinny, powitanie wakacji, dzień latawca). • Współpraca różnych instytucji na rzecz integracji społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skomplikowane procedury i sposób rozliczania środków. • Brak rozwoju spowoduje zatrzymanie się aktywności społecznej. • Uzależnienia od używek oraz środków psychoaktywnych. • Izolowanie się grup społecznych i zawodowych co uniemożliwia integrację lokalną. • Ograniczone środki na rozwój kultury. • Słaby przepływ informacji i dostęp o działaniach różnych instytucji oraz placówek. • Odpływ ludzi młodych wykształconych do większych aglomeracji.

Rodzina, Dziecko, Młodzież	
Mocne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> • Duża dzietność. • Matki nie pracują i mogą zająć się dziećmi. • Młode rodziny. • Wsparcie finansowe państwa. • Funkcjonowanie miejsc spędzania wolnego czasu dla całych rodzin. • Duży potencjał i chęć udziału w różnych sferach proponowanych przez gminę (imprezy plenerowe oraz pikniki rodzinne). • Aktywnie działające instytucje wspierające rodzinę i szkoły, przedszkola, Powiatowe Centrum pomocy rodzinie PCPR, MOPS, Centrum kultury, świetlice opiekuńczo-wychowawcze i inne). • Dodatkowe oferty zajęć, wyjazdów oraz kolonii sponsorowanych przez zakłady pracy oraz inne instytucje. • Dobre warunki wychowania dzieci, zdrowe powietrze, otoczenie (Dolina Wieprza, Pojezierze Łęczyńsko – Włodawskie), zasoby naturalne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Patologie – alkoholizm w rodzinie, przemoc domowa. • Brak możliwości rozwoju młodzieży (duża liczba młodzieży uczy się poza Łęczną). • Brak aktywności zawodowej. • Bezrobocie. • Niska motywacja do zmiany swojej sytuacji życiowej. • Nieprawidłowe gospodarowanie budżetem rodzinnym • Brak rodzin wspierających się nawzajem. • Zanik więzi rodzinnych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Dobry dostęp do edukacji (3 szkoły podstawowe na terenie gminy). • Możliwość rozwiązania zainteresowań (szkoła muzyczna, Centrum kultury, szkoły językowe, zajęcia sportowe). • Korzystanie z projektów unijnych (szkolenia, przekwalifikowanie się osób). • Kluby fitness oraz basen. • Działania środowiskowe MOPS (imprezy plenerowe sposobem na wspólne spędzenie czasu przez rodziny). • Klub aktywnych kobiet, wolontariat małolata. • Warsztaty kompetencji rodzicielskich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwody (zagrożenie dla rodziny). • Konsumpcyjne społeczeństwo (spadek znaczenia wartości rodziny, więzi społecznych). • Utrata pracy. • Niekontrolowany dostęp dzieci do Internetu, smartfonów, tabletów). • Brak kina, miejsca spotkań młodzieży. • Powielanie negatywnych schematów (wyuczona bezradność).

Niepełnosprawność	
Mocne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodki wsparcia MOPS, PCPR, ORW, ŚDS, WTZ oraz stowarzyszenia. • Zatrudnienie - zakład aktywności zawodowej, urząd pracy, projekty UE. • Działania promocyjne i edukacyjne. • Powiatowe orzecznictwo. • Współpraca z Ośrodkami Pomocowymi. • Funkcjonowanie klas integracyjnych w szkołach. • Chęć podjęcia pracy, angażowania się w lokalne akcje. • Dobre warunki do kształcenia osób niepełnosprawnych (klasy integracyjne, ośrodek rewalidacyjno – wychowawczy, działalność PPP w Łęcznej). • Osoby niepełnosprawne wychodzą do środowiska przełamują bariery osób zdrowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bariery architektoniczne. • Komunikacja publiczna. • Słaba oferta kulturalna dla osób niepełnosprawnych. • Izolowanie się osób niepełnosprawnych od świata oraz izolacja tych osób przez najbliższych. • Brak motywacji do podejmowania działań w różnych projektach. • Zatrudnienie osoby niepełnosprawnej wiąże się z bardzo rozbudowaną biurokracją. • Brak wystarczającej oferty informacyjnej dla osób niepełnosprawnych. • Słaba efektywność projektów dla osób niepełnosprawnych (projekt się kończy, bezrobocie trwa dalej). • Brak mieszkań chronionych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Uzyskanie dofinansowania z różnych źródeł na likwidację barier. • Dotacje PFRON (na sprzęt dostosowany do potrzeb). • Oferta ŚDS w Łęcznej (udzielająca wsparcia osobom niepełnosprawnym). • Zakład Aktywności Zawodowej (daje pracę osobom niepełnosprawnym). • Większa świadomość (uczenie tolerancji od najmłodszych lat). 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby osób niepełnosprawnych. • Izolacja osób całkowicie niepełnosprawnych. • Brak miejsc pracy chronionej dla osób niepełnosprawnych. • Bariery architektoniczne w różnych instytucjach publicznych.

Starość	
Mocne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> • Doświadczenie ludzi starszych, wiedza z której mogą skorzystać wszyscy. • Ludzie starsi dysponują większą ilością czasu, który mogą wykorzystać na rzecz innym osób. • Dużo czasu wolnego, chęć pomocy innym, angażowanie się w sprawy społeczne. • Działalność Uniwersytetu Trzeciego Wieku, stowarzyszeń emerytów i rencistów. • Dobra oferta parafii Łęczyńskich dla osób starszych (koła, grupy modlitewne, charytatywne, Caritas i inne). • Dbanie o siebie poprzez rehabilitację ruchową, umysłową. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie fizyczne ludzi starszych, choroby, niepełnosprawność. • Izolowanie się osób starszych z powodu braku informacji o dostępie do placówek świadczących pomoc, wsparcie organizujących wolny czas. • Niskie emerytury, trudna sytuacja materialna. • Samotność. • Brak oferty dla seniorów (aktywizacja, kultura). • Bariery architektoniczne. • Brak komunikacji dla osób starszych. • Brak ośrodka, miejsca dla osób demencją, chorobą alzheimera. • Brak chęci pomocy osobom starszym ze strony najbliższych. • Choroby starcze powodujące ograniczenia. • Brak informacji dostępności ofert dla seniorów.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Powstawanie miejsc dziennego pobytu osób starszych. • Klub Seniora. • Rozwój Uniwersytetu Trzeciego Wieku. • Projekty Unijne (tworzenie miejsc dla seniorów). • Usługi opiekuńcze MOPS. • Działania informacyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykluczenia społeczne osób starszych. • Brak oferty zatrudnienia dla osób 50+. • Bariery architektoniczne. • Starzenie się społeczeństwa.

Uzależnienia	
Mocne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> • Chęć zmiany postawy życiowej poprzez podjęcie terapii i leczenia. • Kadra specjalistów leczenia uzależnień. • Organizowanie imprez środowiskowych promujących zdrowy styl życia wolny od nałogów. • Baza lokalowa do prowadzenia zajęć profilaktycznych (hala, sale sportowe). • Działalność klubu sportowego Górnik Łęczna. • Moda na zdrowy styl życia. • Poradnie środowiskowe. • Poradnia terapii uzależnień GKRPA, stowarzyszenia RCT Maksymilian, MONAR. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom świadomości uzależnienia. • Brak chęci współpracy osób uzależnionych. • Brak wystarczającej liczby terapeutów, psychologów. • Brak ciekawej oferty lub brak informacji. • Słaba motywacja mieszkańców do korzystania z oferty sportowo-rekreacyjnej. • Utrwalanie negatywnych wzorców zachowań wyniesionych z domu. • Łatwy dostęp do używek. • Duża ilość pijalni piwa (lokale tylko do spożywania alkoholu).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Sieci placówek leczenia uzależnień (MONAR). • Specjalistyczne poradnictwo. • Grupa AA, Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian”. • Edukacja w szkołach (specjalne zajęcia z terapeutą). • Wspieranie pozytywnych wzorców zachowań. • Tworzenie miejsc spędzania czasu wolnego (aktywność, kultura, sport). 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak dziennej lub całodobowej placówki leczenia uzależnień. • Brak scentralizowanych działań na rzecz osób uzależnionych. • Łatwa dostępność sprzedaży alkoholu • Duża liczba osób zagrożonych uzależnieniem. • Brak izby wytrzeźwień. • Społeczny nacisk na spożywanie alkoholu podczas imprez rodzinnych oraz integracyjnych.

Bezrobocie i Ubóstwo	
Mocne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z PUP. • Bliska odległość do dużych zakładów pracy. • Dobra komunikacja publiczna. • Dobrze funkcjonujące szkoły przygotowujące kadry do pracy w kopalni „Bogdanka”. • Bezrobocie z wyboru, dobrze zarabiający współmałżonek. • Pomoc finansowa i rzeczowa (zasiłki, żywność). • Preferencje podatkowe (podatki lokalne) dla przedsiębiorców tworzących miejsca pracy. • Tworzenie infrastruktury przez gminę w celu zwiększenie atrakcyjności terenów dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców zwiększenie miejsc pracy. • Chęć zmiany swojej sytuacji życiowej (podjęcie zatrudnienia). 	<ul style="list-style-type: none"> • Przewaga kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych. • Mała liczba miejsc pracy dla kobiet. • Powielanie wzorców z rodziny, słaba determinacja do tego aby wyjść z ubóstwa. • Bierność. • Niska samoocena. • Niechęć do zmian.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość podniesienia kwalifikacji poprzez pozyskanie środków unijne oraz z funduszu pracy. • Pozyskanie inwestorów, którzy przyczynią się do rozwoju gospodarczego i stworzą nowe miejsca pracy. • Możliwość zaktywizowania dużej liczby osób bezrobotnych w przypadku atrakcyjnej oferty. • Dofinansowania i zniżki dla pracodawców prywatnych i przyszłych przedsiębiorców. • Instytucja PUP (doradztwo zawodowe, oferty pracy, szkolenia, staże) 	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek zainteresowania podjęciem pracy legalnej. • Nieatrakcyjne wynagrodzenie oferowane przez potencjalnych pracodawców. • Niechęć do zmiany swoich kwalifikacji zawodowych. • Wysokie świadczenia socjalne powodujące zaniechanie pracy. • Zamknięcie kopalni. • Strach przed zmianą pracy bądź utraty obecnej. • Brak motywacji podnoszenia kompetencji.

IV. ANALIZA PROBLEMÓW

Kolejnym etapem w procesie diagnozy strategicznej była identyfikacja oraz analiza problemów, które mają związek ze sferą społeczną. Przeprowadzono ją podczas warsztatów strategicznych z udziałem przedstawicieli lokalnych środowisk i instytucji z terenu Gminy Łęczna. Przedmiotem analizy były podstawowe dziedziny działalności samorządu terytorialnego, które mają znaczenie z punktu widzenia spraw społecznych, w tym rozwoju społeczno-gospodarczego. Uczestnicy warsztatów zidentyfikowali szereg problemów społeczno-gospodarczych, z którymi boryka się społeczność lokalna Gminy. Poniżej ich zestawienie.

Polityka prorodzinna, w tym zapewnienie kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej

- Brak na terenie gminy oddziału ginekologiczno – położniczego,
- Brak w szpitalu powiatowym oddziału pediatrycznego,
- Zbyt mała dostępność do lekarzy specjalistów,
- Brak szkoły rodzenia dla kobiet,
- Niewystarczająca baza opieki nad małym dzieckiem tj. żłobki, miejsc w przedszkolach.

Gminne obiekty i urządzenia użyteczności publicznej oraz obiekty administracyjne

- Brak mieszkań chronionych,
- Słaba przystosowanie budynków dla osób niepełnosprawnych,
- Rozproszenie obiektów użyteczności publicznej
- Słaba komunikacja wewnętrzna,
- Brak nowoczesnego wielofunkcyjnego dostosowanego do potrzeb mieszkańców budynku Centrum Kultury,
- Brak żłobków publicznych,
- Niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu dla rodzin,
- Brak wystarczającej liczby miejsc parkingowych dla klientów instytucji, urzędów itp. działających na terenie miasta,
- Brak galerii handlowej,
- Niewystarczająca ilość lokali gastronomicznych, restauracji.

Przedsiębiorczość, wsparcie rolnictwa, zbyt produktów lokalnych, targowiska i hale targowe, tereny inwestycyjne, obsługa interesantów, wsparcie i współpraca z biznesem

- Niewystarczające wsparcie dla rolnictwa,
- Zbyt mało zakładów pracy,

- Brak inwestorów, którzy mogliby przyczynić się do rozwoju gminy,
- Ograniczenia prawne i systemowe w sprzedaży produktów wytworzonych w gospodarstwie domowym,
- Mała różnorodność ofert pracy,
- Nieopłacalność produkcji rolniczej w małych gospodarstwach,
- Mała ilość zakładów przetwórstwa owocowo – warzywnego,
- Utworzenie strefy ekonomicznej,
- Mała liczba inwestycji na terenie gminy Łęczna,
- Brak schroniska dla zwierząt.

Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa, w tym wyposażenie i utrzymanie gminnego magazynu przeciwpowodziowego

- Brak wystarczającej liczby parkingów,
- Niszczenie budynków przez chuliganów poprzez wulgarne napisy,
- Zakłócanie ciszy nocnej,
- Niekulturalne zachowania kibiców na meczach,
- Agresja dzieci wobec siebie w szkołach,
- Narastająca przemoc domowa,
- Słaba współpraca służb porządkowych,

Edukacja publiczna

- Niedostosowana oferta edukacyjna do potrzeb rynku pracy,
- Odpływ młodzieży do szkół ponadpodstawowych na terenie Lublina,
- Brak szkół średnich ogólnokształcących,
- Brak żłobków publicznych,
- Zbyt mała liczba psychologów i pedagogów w szkołach.

Kultura, biblioteki gminne i inne instytucje kultury oraz ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, ich aktywność, działalność, efekty

- Brak miejsc na organizowanie dużych imprez,
- Słaby przekaz informacji o wydarzeniach kulturalnych,
- Brak kina, teatru,
- Brak wystarczającej ilości miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,
- Brak koncertów muzycznych lokalnych artystów,
- Brak środków na rozbudowę bibliotek multimedialnych,
- Mała liczba imprez masowych.

Kultura fizyczna i turystyka, w tym tereny rekreacyjne i urządzenia sportowe

- Mała ilość olimpiad sportowych dla dzieci i młodzieży,
- Brak zajęć sportowych dla seniorów,
- Brak ścieżki rowerowej nad Pojezierzem Łęczyńsko – Włodawskim,
- Niewykorzystane walory naturalnych Doliny Wieprza,
- Słaba komunikacja (dojazd na pojezierze Łęczyńsko – Włodawskie),
- Brak tzw. „centrum” gdzie toczyłoby się życie towarzyskie oraz kulturalne.

Współpraca gminy i organizacji z innymi gminami, powiatem, współpraca władz z przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

- Brak środków finansowych na realizację wspólnych przedsięwzięć,
- Brak wspólnego celu i planu działania,
- Małe zaangażowanie instytucji do udziału w działaniach oraz projektach partnerskich,
- Brak działań zachęcających przedsiębiorców do zakładania firm na terenie gminy,
- Niska liczba organizacji pozarządowych działających w gminie,
- Mała współpraca pomiędzy ościennymi gminami,
- Blokowanie działań inwestycyjnych.

Aktywność społeczna, konsultacje społeczne, wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej, współpraca z organizacjami pozarządowymi, polityka informacyjna władz gminy, działalność i aktywność radnych, obsługa w urzędzie gminy i jednostkach organizacyjnych, załatwianie spraw przez urzędników.

- Brak informacji od władz na temat podejmowanych decyzji związanych z budżetem i wydatkowaniem środków publicznych,
- Niska aktywność społeczna,
- Brak zainteresowania konsultacjami społecznymi,
- Mała identyfikacja mieszkańców z gminą,
- Skomplikowane procedury związane z pozyskaniem środków przez instytucje lub stowarzyszenia,
- Zniechęcenie pracowników administracji samorządowej niskim wynagrodzeniem.

Ochrona i promocja zdrowia

- Zbyt długie oczekiwanie do lekarza specjalisty,
- Zbyt mała liczba lekarzy rodzinnych i pediatrów,
- Brak całodobowej opieki medycznej dla niemowląt i dzieci,
- Niedostosowana oferta profilaktyczna do nowych zagrożeń,
- Zbyt mała liczba kampanii społecznych na temat profilaktyki zdrowia,
- Brak oddziału położniczego, geriatrycznego,
- Niewystarczająca liczba psychiatrów,

- Niewystarczające możliwości korzystania z zabiegów rehabilitacyjnych,

Pomoc społeczna

- Niewystarczająca ilość specjalistów zatrudnionych w MOPS (psychologa, terapeuta),
- Brak możliwości prowadzenia terapii rodzinnej,
- Bariery architektoniczne w budynku MOPS
- Brak środków na zatrudnienie dodatkowych pracowników,
- Brak domu pomocy społecznej,
- Brak schroniska dla osób bezdomnych,
- Niskie wynagrodzenia pracowników pomocy społecznej,

Gminne budownictwo mieszkaniowe

- Brak mieszkań chronionych,
- Niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych,
- Wysokie ceny mieszkań na rynku pierwotnym,
- Brak schroniska dla osób bezdomnych,
- Brak ośrodka interwencji kryzysowej,
- Budownictwo niedostosowane dla osób niepełnosprawnych,

V. MISJA I CELE GŁÓWNE ROZWOJU SPOŁECZNEGO GMINY ŁĘCZNA

Misja organizacji stanowi pewne wyobrażenie tego, jak będzie ona wyglądała w przyszłości, jaką odegra rolę, jaką pozycję zajmie. Misja, jako nadrzędny cel funkcjonowania jest krótkim, syntetycznym określeniem docelowego kierunku rozwoju wraz ze sprecyzowaniem nadrzędnych wartości. Misja zapowiada ogólny trend rozwojowy, zgodny z oczekiwaniami wszystkich zainteresowanych podmiotów, a zwłaszcza mieszkańców. Misja służy określeniu systemu wartości, jakie przyświecają powiatowi do osiągnięcia projektowanego w wizji obrazu powiatu w przyszłości. Misja określa wartości, jakimi będziemy się kierowali w celu osiągnięcia wizji. Misja ukierunkowuje na szczegółowe działania, definiuje również wewnętrzny klimat działań w gminie. Biorąc pod uwagę uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne Gminy Łęczna oraz problemy, potrzeby i wartości społeczności lokalnej, misję samorządu gminnego w kontekście problematyki rozwiązywania problemów społecznych sformułowano następująco:

Tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego opartego na wiedzy i włączeniu społecznym poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów, w szczególności potencjału turystycznego, szeroką współpracę oraz promocję dobrych wzorców w rodzinie i społeczeństwie.

Rolą władz gminy jest działanie na rzecz swojej wspólnoty samorządowej, tj. na rzecz jej mieszkańców. Dobro mieszkańców i służba im winna być głównym zamierzeniem każdego organu władzy samorządowej.

Na podstawie dokonanej analizy SWOT, diagnozy obszarów problemowych przeprowadzonej na podczas konsultacji strategicznych oraz zidentyfikowanych na podstawie badania ankietowego wyróżniono następujące **cele strategiczne**, których osiągnięcie zaplanowano w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019- 2027:

Cele strategiczne
Cel 1: Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju
Cel 2: Tworzenie warunków do skutecznej aktywizacji zawodowej oraz przeciwdziałanie marginalizacji społecznej
Cel 3: Zapobieganie i ograniczenie istniejących patologii społecznych
Cel 4: Promocja i rozwój włączenia społecznego oraz zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej

Cel 5: Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb seniorów

Cel 6: Wzrost integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej.

VI. CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Formuła celów strategicznych, celów operacyjnych oraz kierunków działań została uzgodniona podczas warsztatów konsultacyjnych z przedstawicielami instytucji gminnych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców gminy. Wzięto także pod uwagę wyniki analizy SWOT oraz diagnozy strategicznej. Poniżej przedstawiono wyniki uzgodnionych celów i działań w zakresie rozwoju społecznego obszaru Gminy Łęczna.

Cele strategiczne, cele operacyjne
Cel 1: Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju
Cele operacyjne – kierunki działań
<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie dzieciom w wieku szkolnym równego dostępu do świetlic szkolnych i środowiskowych z ofertą pomocy w nauce, rozwoju kultury osobistej, zainteresowań i uzdolnień oraz atrakcyjnych sposobów spędzania wolnego czasu.2. Wzrost liczby bezpłatnych zajęć dla dzieci.3. Stworzenie tzw. „Kuźni Talentów” – miejsca spotkań dzieci i młodzieży z różnych środowisk w celu rozwijania zainteresowań i talentów.4. Organizowanie warsztatów z zakresu podnoszenia kompetencji rodzicielskich i opiekuńczo-wychowawczych.5. Wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej.6. Rozwój i promocja poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i socjalnego) dla rodzin wychowujących dzieci.7. Utworzenie publicznego żłobka.8. Zacieśnienie więzi międzypokoleniowej w pracy z rodzinami poprzez wspieranie rodzin wychowujących dzieci, potencjałem i doświadczeniem seniorów
Cel 2: Tworzenie warunków do skutecznej aktywizacji zawodowej oraz przeciwdziałanie marginalizacji społecznej
Cele operacyjne – kierunki działań
<ol style="list-style-type: none">1. Zainicjowanie współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami na rzecz aktywizacji zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzedzone specjalistycznym wsparciem psychologicznym.2. Utrzymywanie stałej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, realizacji działań mających na celu tworzenie miejsc pracy dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku

pracy.

3. Pozyskanie dofinansowania ze środków UE i innych źródeł zewnętrznych na rzecz działań aktywizujących zawodowo i społecznie osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo.

Cel 3: Zapobieganie i ograniczenie istniejących patologii społecznych

Cele operacyjne – kierunki działań

1. Organizowanie kampanii społecznych w szkołach i przedszkolach na temat profilaktyki uzależnień.
2. Rozszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy.
3. Wydawanie biuletynu informacyjnego z ofertą kulturalną, rozrywkową, gastronomiczną itp.
4. Utworzenie mieszkań chronionych.
5. Uściślenie współpracy instytucji działających na rzecz osób uzależnionych.
6. Utworzenie specjalistycznej poradni uzależnień (z lekarzem, specjalistą, terapeutą, psychologiem).
7. Utworzenie Domu dla samotnych matek z dziećmi.
8. Utworzenie schroniska dla bezdomnych, noclegowni.
9. Promocja zdrowego i aktywnego stylu oraz tworzenie warunków sprzyjających do uprawiania sportu i aktywnej rekreacji.

Cel 4: Promocja i rozwój włączenia społecznego oraz zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej

Cele operacyjne – kierunki działań

1. Likwidowanie barier architektonicznych (budowa podjazdów dla niepełnosprawnych, wind, dostosowanie placówek, urzędów i innych budynków, ulic do potrzeb niepełnosprawnych);
2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.
3. Zwiększenie liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
4. Rozwój wsparcia dla opiekunów osób niepełnosprawnych.
5. Rozszerzenie oferty wsparcia i poradnictwa dla osób niepełnosprawnych.
6. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym jak najpełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym.
7. Promowanie idei wolontariatu dla osób niepełnosprawnych.
8. Zwiększenie liczby miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych, szczególnie przy obiektach użyteczności publicznej.
9. Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej niepełnosprawności oraz praw i uprawnień osób niepełnosprawnych.

Cel 5: Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb seniorów

Cele operacyjne – kierunki działań

1. Promowanie idei wolontariatu dla seniorów oraz idei samopomocy.
2. Rozwój usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania osoby starszej.
3. Utworzenie ośrodka wsparcia z szeroką ofertą usług, w tym całodobowych, opiekuńczych i pielęgnacyjnych dla osób starszych.
4. Powołanie funkcji asystenta osoby starszej (świadczenie doraźnej pomocy osobom starszym).
5. Włączenie osób starszych w aktywne życie społeczności lokalnej.
6. Wymiana międzypokoleniowa (współpraca seniorów ze szkołami i przedszkolami);
7. Stworzenie lokalnego centrum informacji dla seniorów.
8. Rozwój działań mających na celu aktywizację zawodową osób 50+.
9. Wspieranie i promocja działań na rzecz seniorów.
10. Organizowanie cyklu warsztatów z zakresu zdrowego stylu życia dla seniorów (zajęcia z fizjoterapeutą, rehabilitantem, dietetykiem, geriatrą itp.).

Cel 6: Rozwój integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej

Cele operacyjne – kierunki działań

1. Stworzenie wspólnej strony internetowej (platformy) skupiającej wszystkie inicjatywy społeczne i wydarzenia (kulturalne, rozrywkowe, gospodarcze itp.). tzw. „Lokalne Centrum Informacji”.
2. Utworzenie kompleksowego obiektu kulturalnego dostosowanego do potrzeb mieszkańców i osób niepełnosprawnych.
3. Stworzenie miejsca na organizację imprez masowych.
4. Zwiększenie liczby imprez integrujących społeczność lokalną we współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami i organizacjami.
5. Zacieśnienie współpracy instytucji z organizacjami pozarządowymi na rzecz społeczności lokalnej.
6. Utworzenie punktu informacyjno-doradczego dla osób zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej (kompleksowe wsparcie);
7. Utworzenie lokalnej bazy wolontariuszy.
8. Promocja i rozwój idei spółdzielczości socjalnej oraz poszukiwanie racjonalnych rynków zbytu dla wytwarzanych lokalnych produktów i usług.
9. Rozwój warunków do podejmowania zatrudnienia w obszarze usług społecznych (opiekuńczych, rehabilitacyjnych itp.)

VII. MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji polityki społecznej na poziomie lokalnym, dlatego też niezwykle ważne jest, aby wdrażanie, ewaluacja i aktualizacja poddane były procesowi systematycznego monitoringu. Monitoring będzie polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich realizatorów projektów. Punktem odniesienia będą wskaźniki określone w strategii odnoszące się do głównych założeń strategicznych. Proces ten będzie służył identyfikacji osiągniętych wskaźników i rezultatów oraz porównanie ich zgodności z założeniami strategii.

Nadzór nad realizacją całości zadań założonych w strategii będzie prowadzony przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęcznej. Natomiast nadzór merytoryczny nad realizacją poszczególnych zadań będzie należał do dyrektorów poszczególnych komórek organizacyjnych i jednostek administracji samorządowej gminy Łęczna, odpowiedzialnych za wdrażane programy. Nad realizacją całości zadań założonych w strategii pieczę sprawować będzie Burmistrz Łęcznej.

Ocena realizacji strategii pod względem finansowym i merytorycznym odbywać się będzie na podstawie rocznych sprawozdań wykonawców poszczególnych projektów, przedkładanych Dyrektorowi MOPS w Łęcznej.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii. Celem ogólnym ewaluacji jest podwyższenie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Głównym zadaniem jest dążenie do stałego ulepszania skuteczności i efektywności interwencji, rozumiane nie tylko jako pozytywne efekty społeczne lub gospodarcze związane bezpośrednio z programem, lecz także jako zwiększenie przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne. Ewaluacja będzie dokonywana w trakcie prac nad rocznym raportem z wdrażania strategii, który będzie przekazywany za pośrednictwem Dyrektora MOPS w Łęcznej Burmistrzowi Łęcznej i Radzie Miejskiej w Łęcznej do końca pierwszego kwartału każdego roku. Wnioski z ewaluacji i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji strategii.

Aktualizacja Strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna opracowana została na okres niespełna 9 lat realizacji. W związku możliwością wystąpienia szeregu zmian społecznych, ekonomicznych i gospodarczych została przewidziana jej aktualizacja. Aktualizacja strategii będzie przeprowadzona w połowie okresu programowania strategii przez zespół ds. aktualizacji strategii, który będzie powołany odrębnym zarządzeniem burmistrza. Prace nad aktualizacją strategii będzie koordynował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej.

Proces aktualizacji będzie przebiegał w następujący sposób:

1. Aktualizacja danych statystycznych z ostatnich 4 lat.
2. Badania ankietowe na temat postrzegania przez mieszkańców gminy problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania.
3. Powołanie Zespołu ds. Aktualizacji Strategii – Zarządzeniem Burmistrza.
4. Opracowanie dokumentu Aktualizacji Strategii.
5. Przyjęcie Aktualizacji Strategii Uchwałą Rady Miejskiej.

Prace nad aktualizacją strategii będą poprzedzone zebraniem opinii od społeczności lokalnej na temat skali problemów społecznych, deficytów i zadowolenia z podjętych działań w sferze polityki społecznej oraz wszystkich niezbędnych danych dotyczących sytuacji społecznej gminy. Na podstawie zebranych materiałów i wyników monitoringu strategii, zostaną opracowane poszczególne elementy strategii, które wymagają aktualizacji oraz dokonana zostanie weryfikacja i hierarchizacja poszczególnych celów i zadań. Brane będą pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego, np. nowe uregulowania prawne, społeczno-ekonomiczne, czy nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego wprowadzanie zmian w zapisach strategii jest niezbędne. W trakcie weryfikacji mogą także powstawać zupełnie nowe cele szczegółowe i projekty dotyczące aspektów, które dotychczas nie zostały w strategii ujęte.

Wskaźniki realizacji celów strategicznych

Cel 1: Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju
<ul style="list-style-type: none">• Liczba dzieci w wieku szkolnym mających równy dostęp do świetlic szkolnych i środowiskowych.• Liczba bezpłatnych zajęć dla dzieci.• Liczba inicjatyw i uczestników tzw. „Kuźni Talentów” – miejsca spotkań dzieci i młodzieży.• Liczba warsztatów z zakresu podnoszenia kompetencji rodzicielskich i opiekuńczo-wychowawczych.• Liczba udzielonych porad w ramach poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i socjalnego) dla rodzin wychowujących dzieci.• Liczba dzieci w publicznym żłobku. • Liczba inicjatyw mających na celu zacieśnianie więzi międzypokoleniowej w pracy z rodzinami poprzez wspieranie rodzin wychowujących dzieci, potencjałem i doświadczeniem seniorów

Cel 2: Tworzenie warunków do skutecznej aktywizacji zawodowej oraz przeciwdziałanie marginalizacji społecznej

- Wielkość stopy bezrobocia,
- Liczba osób bezrobotnych,
- Liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy objętych różnymi formami wsparcia przez Powiatowy Urząd Pracy,
- Liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi,
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności,
- Liczba podmiotów ekonomii społecznej,
- Liczba nowych inwestorów,
- Liczba projektów dofinansowanych z UE na rzecz działań aktywizujących zawodowo i społecznie osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo
- Liczba nowych podmiotów gospodarczych,
- Liczba opracowanych i realizowanych projektów w zakresie aktywizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz liczba osób nimi objętych,
- Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,

Cel 3: Zapobieganie i ograniczenie istniejących patologii społecznych

- Liczba organizowanych kampanii społecznych w szkołach i przedszkolach na temat profilaktyki uzależnień.
- Liczba osób biorących udział w kampaniach społecznych.
- Liczba projektów składających się na ofertę kulturalną dla mieszkańców gminy.
- Liczba egzemplarzy biuletynu informacyjnego z ofertą kulturalną, rozrywkową, gastronomiczną itp.
- Liczba mieszkań chronionych.
- Liczba wspólnych inicjatyw na rzecz współpracy instytucji działających na rzecz osób uzależnionych.
- Liczba osób korzystających ze specjalistycznej poradni uzależnień
- Liczba osób korzystających z domu dla samotnych matek z dziećmi.
- Liczba osób korzystających ze schroniska dla bezdomnych, noclegowni.
- Liczba przedsięwzięć związanych z promocją zdrowego i aktywnego stylu życia

Cel 4: Zwiększenie udziału niepełnosprawnych w życie społeczności lokalnej

- Liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
- Liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością,
- Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
- Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy

społecznej,

- Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,
- Liczba osób objętych pomocą w ramach domu dziennego pobytu,
- Liczba osób uczestniczących w zajęciach warsztatu terapii zajęciowej,
- Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- Liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Cel 5: Tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb osób starszych

- Liczba osób starszych angażujących się w wolontariat
- Liczba osób biorąca udział w spotkaniach aktywności osób starszych.
- Liczba osób biorących udział w imprezach integracyjnych i spotkaniach okolicznościowych.
- Liczba osób, u których podniesiono umiejętności obsługi komputera.
- Ilość ofert pozyskanych i liczba osób, które z nich skorzystały.
- Liczba osób, którym stworzono możliwość skorzystania z rehabilitacji.
- Liczba osób, które skorzystały z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.
- Liczba osób młodych biorących udział w spotkaniach wielopokoleniowych.

Cel 6: Rozwój integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej

- Liczb odwiedzających stronę internetową (platformę) inicjatyw społecznych
- Liczba osób korzystających z kompleksowego obiektu kulturalnego dostosowanego do potrzeb mieszkańców i osób niepełnosprawnych.
- Liczba imprez masowych
- Liczba imprez integrujących społeczność lokalną we współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami i organizacjami.
- Liczba inicjatyw mających na celu zacieśnienie współpracy instytucji z organizacjami pozarządowymi na rzecz społeczności lokalnej.
- Liczba osób korzystających z punktu informacyjno-doradczego dla osób zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej;
- Liczba osób w lokalnej bazie wolontariuszy.
- Liczba powstałych spółdzielni socjalnych
- Liczba zatrudnionych w sektorze usług opiekuńczo-rehabilitacyjnych

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja przewidzianych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych projektów inwestycyjnych oraz zadań o charakterze nieinwestycyjnym wymaga zazwyczaj wydatkowania znacznych środków finansowych. W obecnej sytuacji ekonomiczno – prawnej główne źródła finansowania rozwoju lokalnego stanowią:

- Budżet jednostek samorządu terytorialnego: gmin, powiatów, województw;
- Budżet państwa: dotacje celowe, środki z rezerw celowych poszczególnych ministerstw;
- Środki funduszy celowych, np. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- Środki z Funduszy Strukturalnych, Funduszu Spójności, oraz Inicjatyw Wspólnotowych Unii Europejskiej;
- Fundusze prywatne oraz fundusze organizacji pozarządowych.

Obecna perspektywa budżetowa Unii Europejskiej na lata 2014-2020 umożliwia pozyskanie znacznych funduszy z programów krajowych oraz programu regionalnego. Środki finansowe na realizację celów tych programów pochodzą z Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Należy jednak nadmienić, że podział środków w ramach dostępnych programów oraz opracowywanie ich ostatecznej wersji w dalszym ciągu trwa, dlatego poniższe informacje zaczerpnięte są z najbardziej aktualnych źródeł.

IX. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019 – 2027 poddana została konsultacjom społecznym, które pozwoliły na zbudowanie wzajemnego zaufania i zrozumienia przy realizacji działań wynikających ze Strategii. Zachowana została zasada partnerstwa, która wyraża się w przyznaniu równego prawa do wyrażenia głosu i zaprezentowania opinii dotyczących celów i działań określonych w projekcie Strategii.

Celem działań konsultacyjnych było zebranie możliwie szerokiego i reprezentatywnego spektrum opinii na planowanych kierunków rozwoju społecznego.

Autorzy Strategii przy jej konsultacji przyjęli klasyczny model drabiny partycypacji zgodnie z którym odbywała się ona na trzech poziomach tj.:

- informowanie – poinformowanie społeczności lokalnej o działaniach i zamierzeniach w zawiązku z tworzeniem nowego dokumentu strategicznego
- konsultowanie – na tym poziomie władze publiczne przed podjęciem decyzji zasięgają opinii społeczeństwa. Ich stanowisko konfrontowane jest z opinią publiczną i może pod jej wpływem ulec modyfikacji
- współdecydowanie – zaproszenie przedstawicieli różnych grup społecznych do wspólnego podejmowania decyzji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna została uspołeczniona poprzez:

- przeprowadzenie badania ankietowego w formie audytoryjnej;
- organizację dwóch warsztatów konsultacyjnych w Łęcznej. Wzięli w nich udział przedstawiciele samorządu miejskiego, instytucji społecznych, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy. Podczas spotkań dokonano analizy SWOT, analizy problemów oraz sformułowano wizję rozwoju społecznego gminy i cele rozwojowe.

Załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu Strategii zawiera listę uczestników warsztatów dotyczących opracowania strategii, zaś załącznik nr 2 podsumowanie przeprowadzonego badania ankietowego.

Załącznik 1

Lista osób biorących udział w warsztatach dotyczących opracowania Strategii

Miejski
Ośrodek Pomocy Społecznej
21-011 Łęczna, ul. Jasminowa 4
tel. 81 531 55 26; fax 81 459 83 73

LISTA OBECNOŚCI

na spotkaniu Zespołu ds. Opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łęczna na lata 2019-2027
w dniu 22.05.2019 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja/organizacja	Telefon kontaktowy	Adres e-mail	Podpis
1.	Halina Mazurkiewicz	Poradnia Pracy i Wychowania			
2.	Moneta Uliniowska	SP mł 4 Łęczna			
3.	st. sierż. Anna Biziorzek	KPP w Łęcznej			
4.	Małgorzata Wąsowska-Turka	ŚDS w Łęcznej			
5.	Borek Kępczyński	PZAZ w Łęcznej			
6.	MARCIN MALEC	STRAZ MIEJSKA			
7.	Gabriela Miszonak	Centrum Kultury			
8.	Agnieszka Węgrzyn	MORS Łęczna			
9.	Ewa Studan-wiel	MOPS Łęczna			
10.	Nordis Banika	MOPS Łęczna			
11.	MARLENA Pogonowska	PUP Łęczna			
12.	Anna-Jola Melenczuk	UIP w Łęcznej			
13.	Nioleta Zawiercia	MOPS ŁĘCZNA Zespół interdyscyplinarnej ds. rehabilitacji i pomocy			

Miejski
Ośrodek Pomocy Społecznej
21-010 Łęczna, ul. Jaśminowa 4
tel. 81 531 55 26; fax 81 462 83 73

LISTA OBECNOŚCI

dla spotkania Zespołu ds. Opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
dla Gminy Łęczna na lata 2019-2027
w dniu 05.06.2019 r.

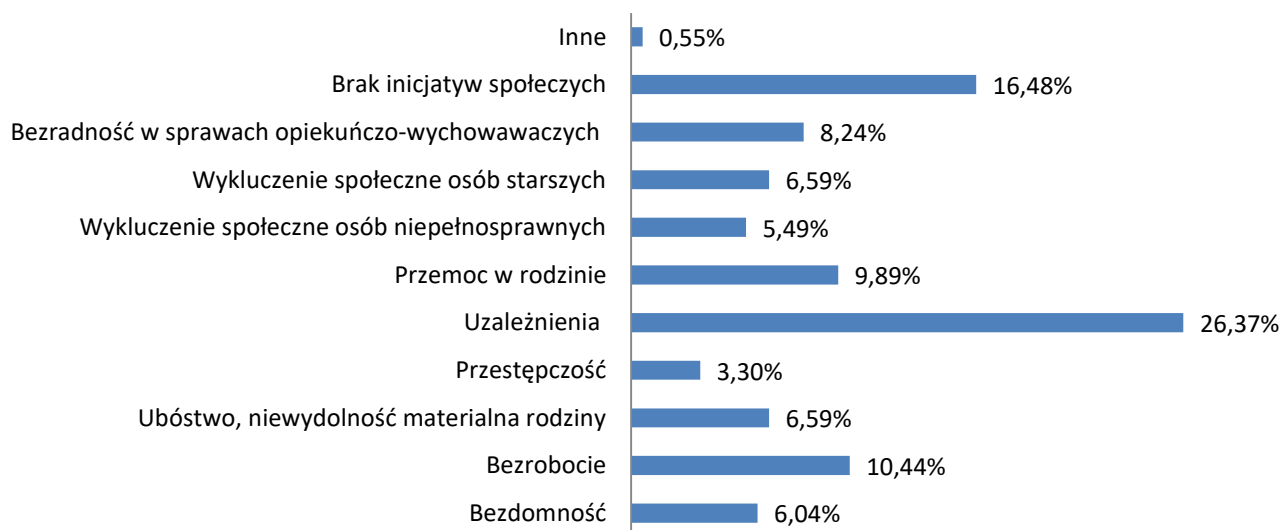
Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja/organizacja	Podpis
1.	Bogumiła Boczupka	Stowarz. Miękkie w Łęcznej	
2.	Gabriela Miszczak	Centrum Kultury w Łęcznej	
3.	Krzysztof Bolew	PZAK w Łęcznej	
4.	Małgorzata Waryszek-Tarka	ŚDS w Łęcznej	M. Waryszek-Tarka
5.	st. nierz. Anna Biczorek	KPP w Łęcznej	
6.	Mazurkiewicz Jolanta	Rodna Rada Miasta	
7.	Zdobycha Lech	Stowarzyszenie Dajemy Pomoc	
8.	Karolina Bawel	PCPR Łęczna	
9.	Ewa Kot	MOPS Łęczna	
10.	Niedziela Izabela	MOPS Łęczna	
11.	Marek Pogorzelski	PLP Łęczna	
12.	Agnieszka Węgrzyn	MOPS Łęczna	
13.	Stachurska Ewa	MOPS Łęczna	
14.	Marek Umierka	SP4 Łęczna	
15.	Jolanta Gajda	N202 Lek-Med3	
16.	Anna Skoła	Stowarz. Inkradypinowcy w Łęcznej	
17.	Adam Guenier	UM Łęczna	

Załącznik 2

Raport z badań ankietowych związanych z pracami nad projektem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łęczna na lata 2019-2027

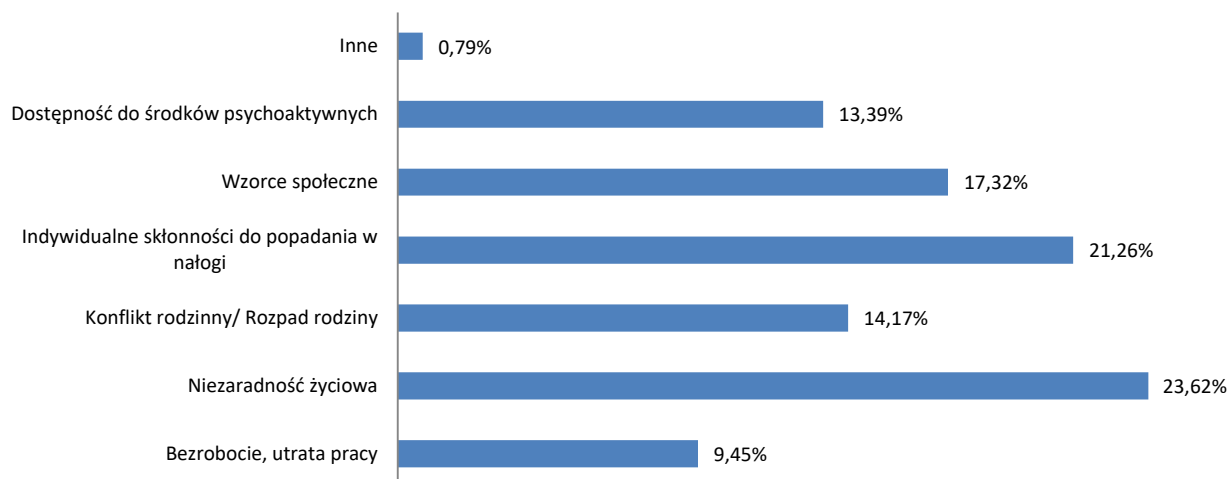
W celu zdiagnozowania najważniejszych problemów społecznych, jakie można zaobserwować na terenie gminy Łęczna, zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców. Kwestionariusz wywiadu składał się zarówno z pytań otwartych jak i zamkniętych. Badanie zostało przeprowadzone w maju 2019 roku. W kwestionariuszu zawarto 26 pytań. Badanie ankietowe zostało przeprowadzone wśród 67 respondentów, z czego aż 97% zamieszkuje na stałe na terenie gminy. Warto również odnotować fakt, że aż 85% respondentów to kobiety. Należy również zwrócić uwagę na wiek uczestników badania. 46% osób biorących udział w badaniu jest w wieku od 31-40 lat, kolejną najliczniejszą grupą są osoby w przedziale wiekowym 51 i więcej aż 21%, oraz osoby w wieku 18-30 oraz 41-50 obie grupy 16,4%. Ponad 68% respondentów posiada wykształcenie wyższe. Poniżej prezentujemy wyniki badania.

1. Proszę z wymienionych poniżej problemów społecznych zaznaczyć maksymalnie 3 takie, które Pani/Pana zdaniem występują w Gminie Łęczna i są wg Pani/Pana najpilniejsze do rozwiązania.

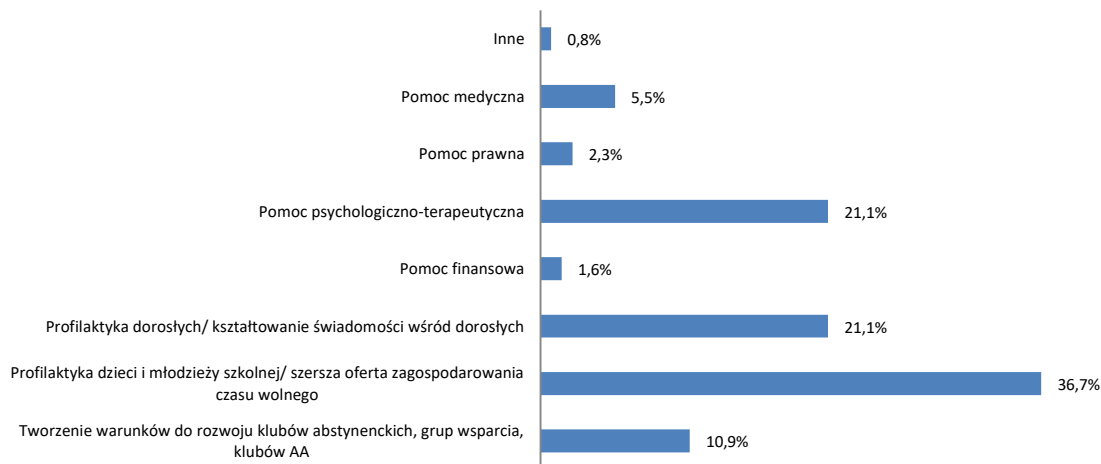
Według opinii respondentów najczęściej występującymi problemami w gminie Łęczna najpilniejszymi do rozwiązania są: uzależnienia, brak inicjatyw społecznych oraz bezrobocie.

2. Jakie są Pana/Pani zdaniem przyczyny występowania problemu uzależnień na terenie gminy Łęczna? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

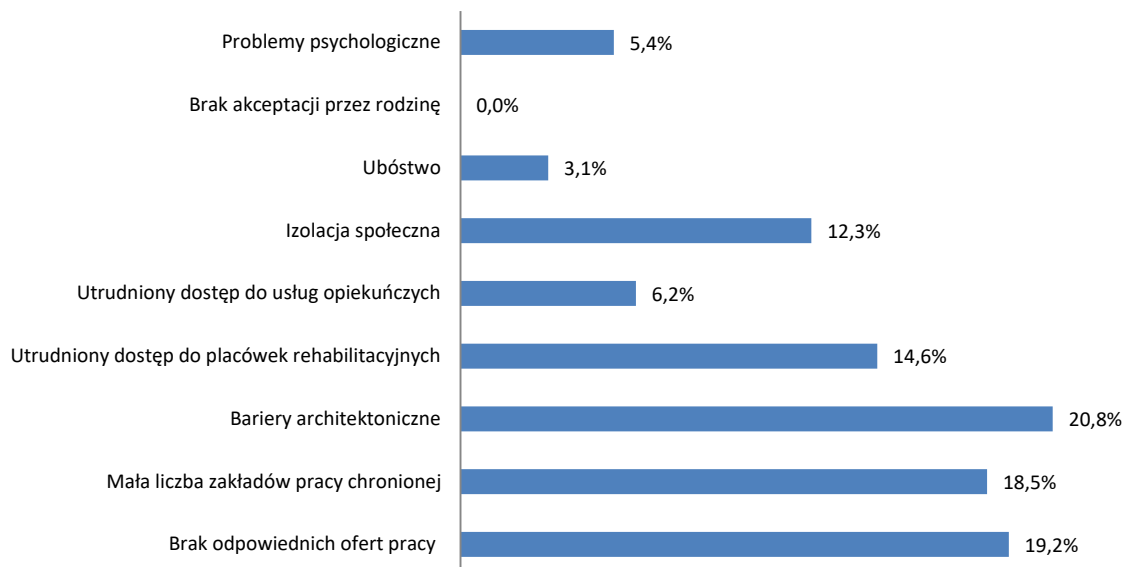
Najczęstszymi przyczynami występowania problemu uzależnień wykazanymi przez mieszkańców gminy są: niezaradność życiowa, indywidualne skłonności do popadania w nałogi oraz wzorce społeczne.

3. Jakie działania w Pani/Pana opinii winny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin ? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

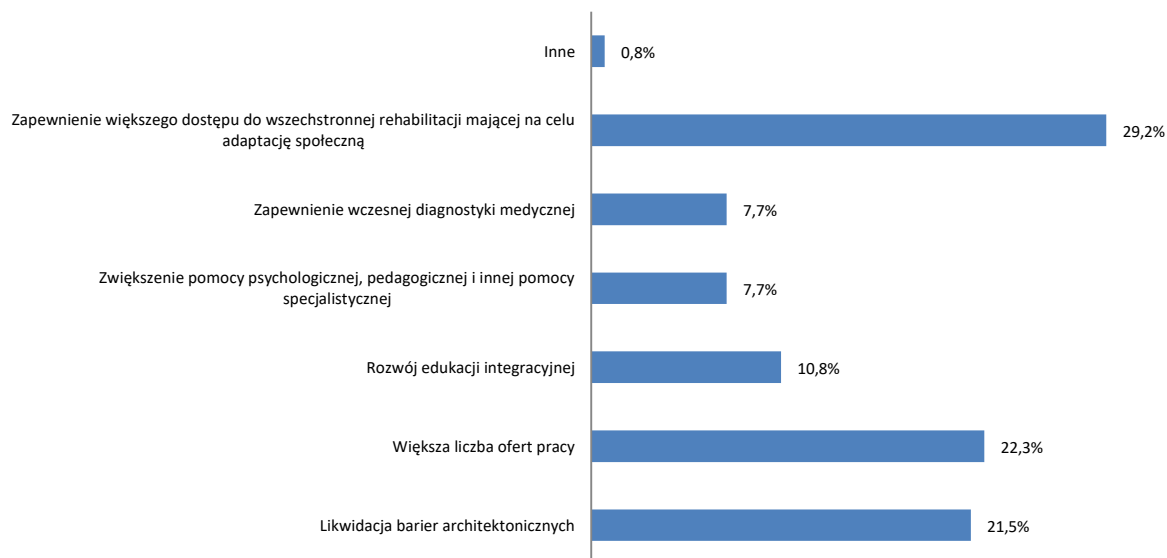
Mieszkańcy wykazali, że najlepszymi działaniami podejmowanymi na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin powinny być: profilaktyka dzieci i młodzieży szkolnej oraz szersza oferta zagospodarowania czasu wolnego, pomoc psychologiczno - terapeutyczna oraz profilaktyka dorosłych i kształtowanie świadomości.

4. Jakich problemów w Pani/Pana opinii najczęściej doświadczają osoby niepełnosprawne z terenu gminy Łęczna? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi)

Największym problemem w gminie Łęczna są bariery architektoniczne, na które wskazało aż 20,8% respondentów. Kolejnymi odpowiedziami były brak odpowiednich ofert pracy 19,2% oraz mała liczba zakładów pracy chronionej 18,5%.

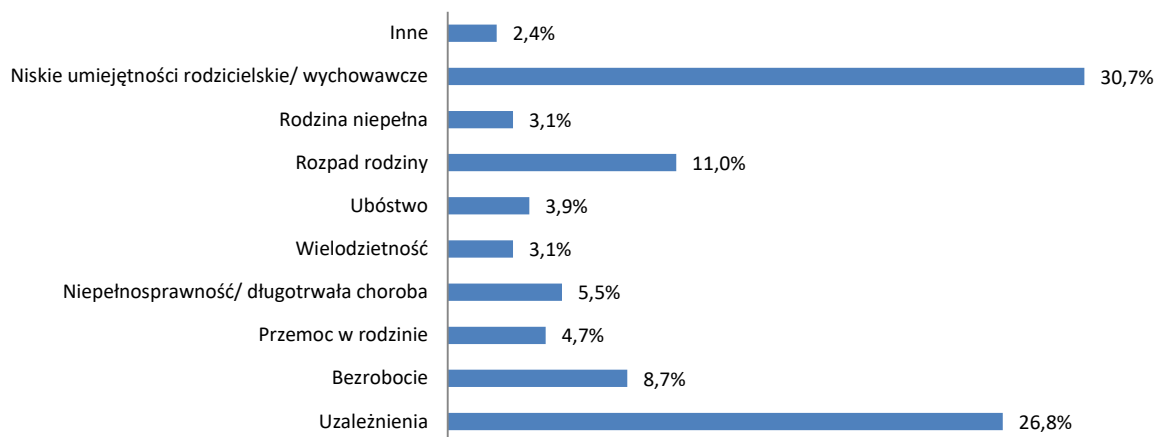
5. Jakie działania w Pani/Pana opinii umożliwiłyby osobom niepełnosprawnym pełniejszy udział w życiu społecznym gminy Łęczna? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

Największa część respondentów udzieliła odpowiedzi zapewnienie większego dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną, aż 29,2%. Kolejnymi najczęściej

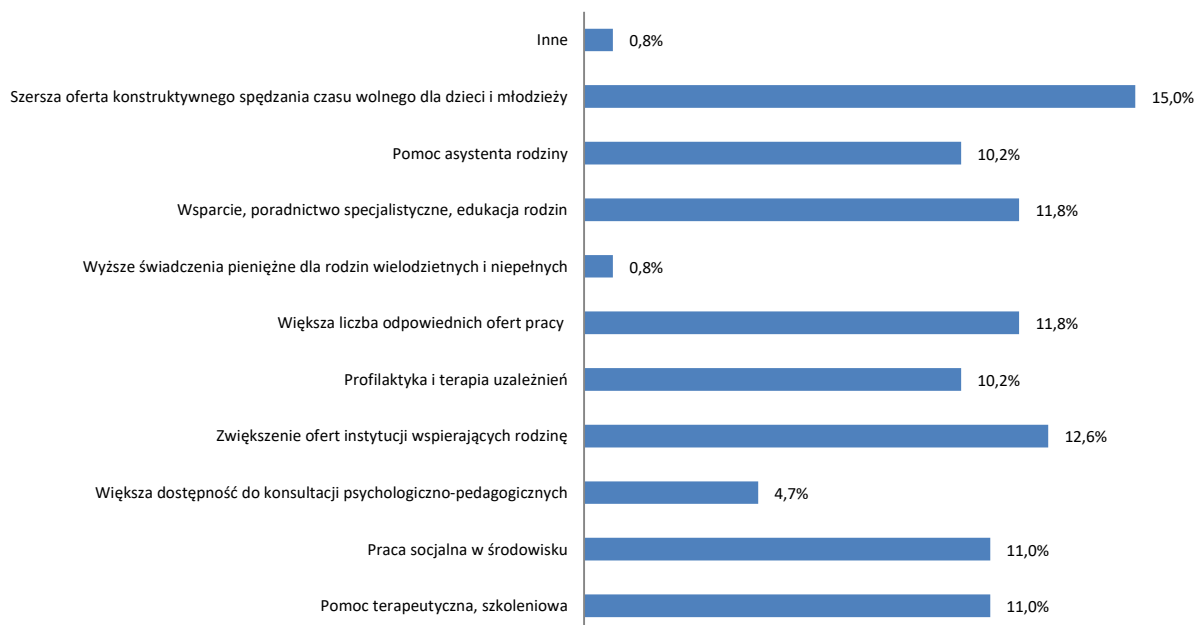
udzielanymi odpowiedziami były kolejno większa liczba ofert pracy 22,3% oraz likwidacja barier architektonicznych 21,5%.

6. Jakie są Pana/Pani zdaniem przyczyny bezradności rodziców z terenu Gminy Łęczna w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

Największa część respondentów wskazała niskie umiejętności rodzicielskie oraz wychowawcze, aż 30,7%. Kolejną najczęstszą przyczyną bezradności są również uzależnienia 26,8%.

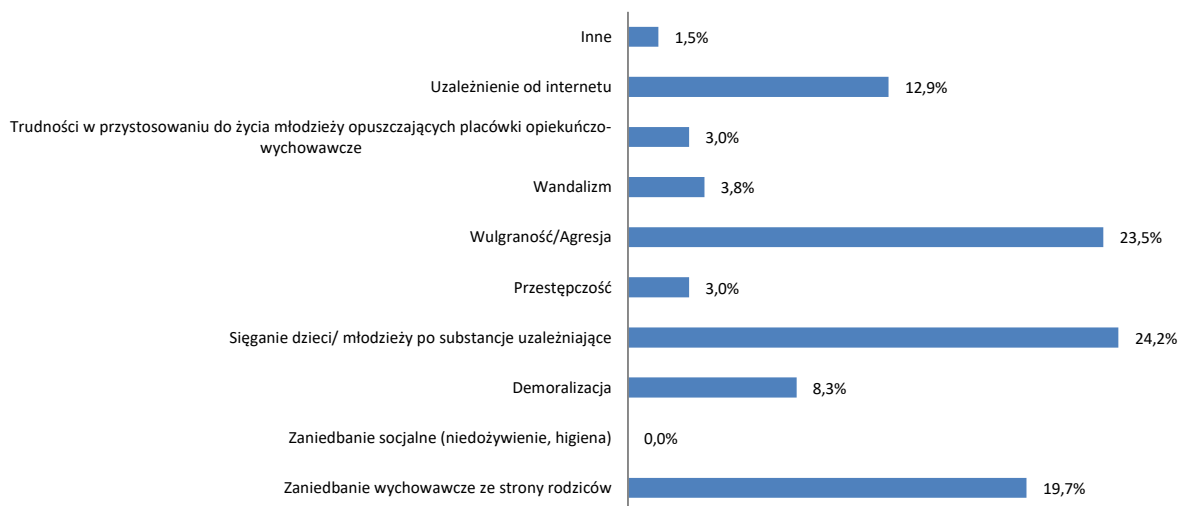
7. Jakie działania w Pani/Pana opinii poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie Łęczna? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

Działaniami poprawiającymi sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo byłyby: szersza oferta konstruktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, zwiększenie ofert instytucji

wspierających rodziny oraz wsparcie, poradnictwo specjalistyczne, edukacja rodzin i większa liczba odpowiednich ofert pracy.

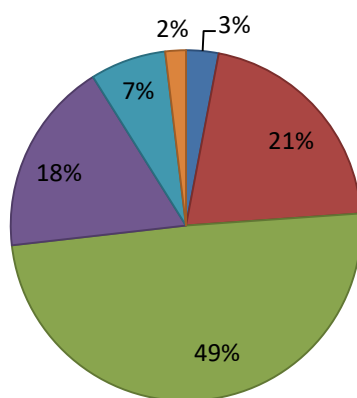
8. Na jakie według Pani/Pana negatywne zjawiska społeczne najbardziej narażone są dzieci i młodzież z terenu Gminy Łęczna ? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

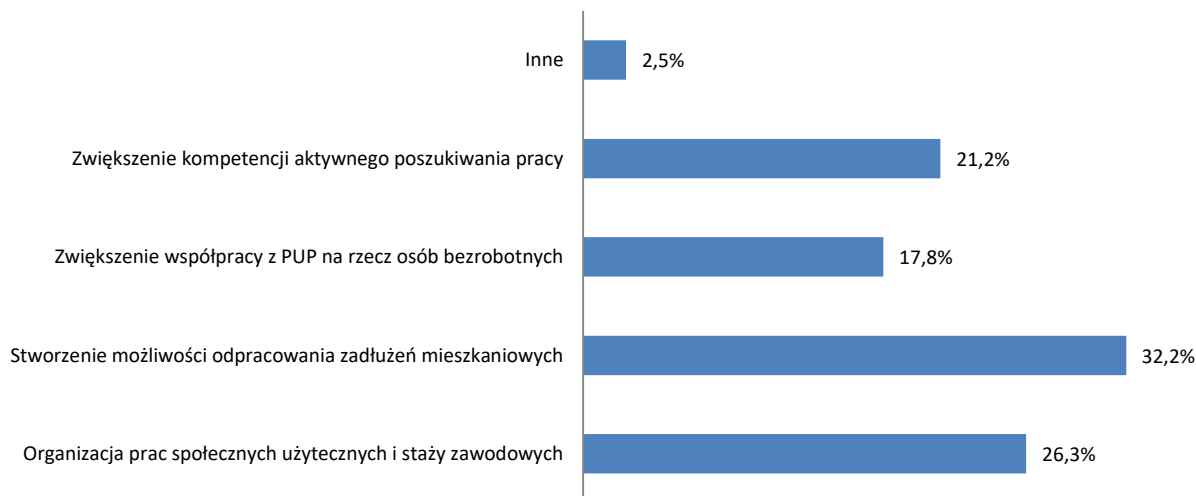
W pytaniu 8 dotyczącym negatywnych zjawisk społecznych na które są narażone dzieci i młodzież ponad 24 % osób wskazało sięganie po substancje uzależniające. Kolejnymi najczęściej udzielanymi odpowiedziami były wulgarność i agresja 23,5% oraz zaniedbywanie wychowawcze ze strony rodziców 19,7%.

9. Jaki jest Pani/Pana zdaniem poziom bezrobocia w naszej gminie?

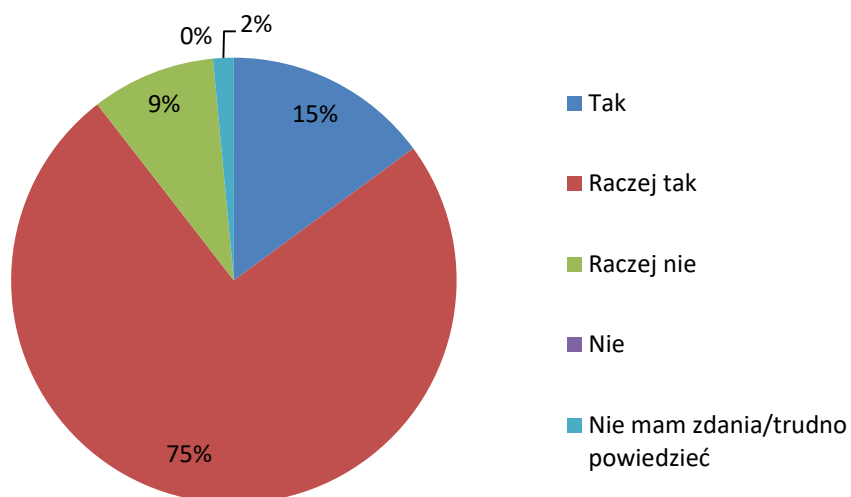
■ Wysoki ■ Raczej wysoki ■ Przeciętny
■ Raczej niski ■ Niski ■ Nie mam zdania

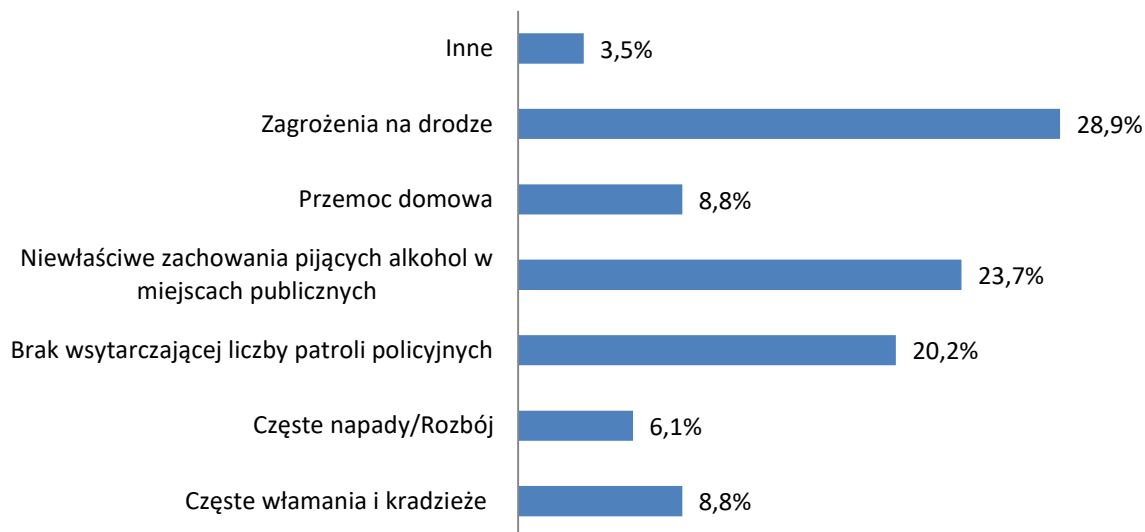
10. Jakie kroki w Pani/Pana ocenie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych w gminie Łęczna? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

11. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie na terenie gminy?

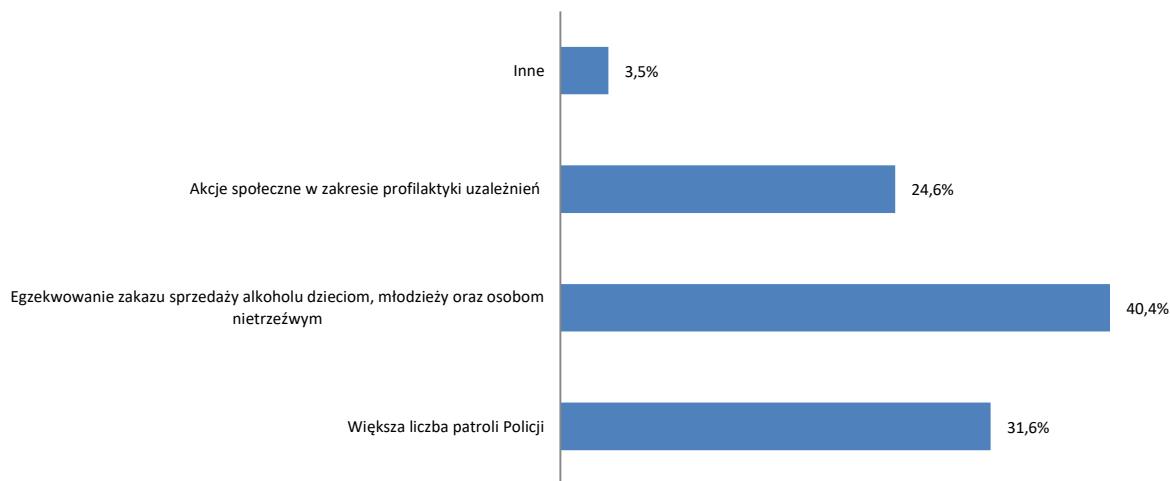

12. Jakie Pani/Pana zdaniem są przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Łęczna? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

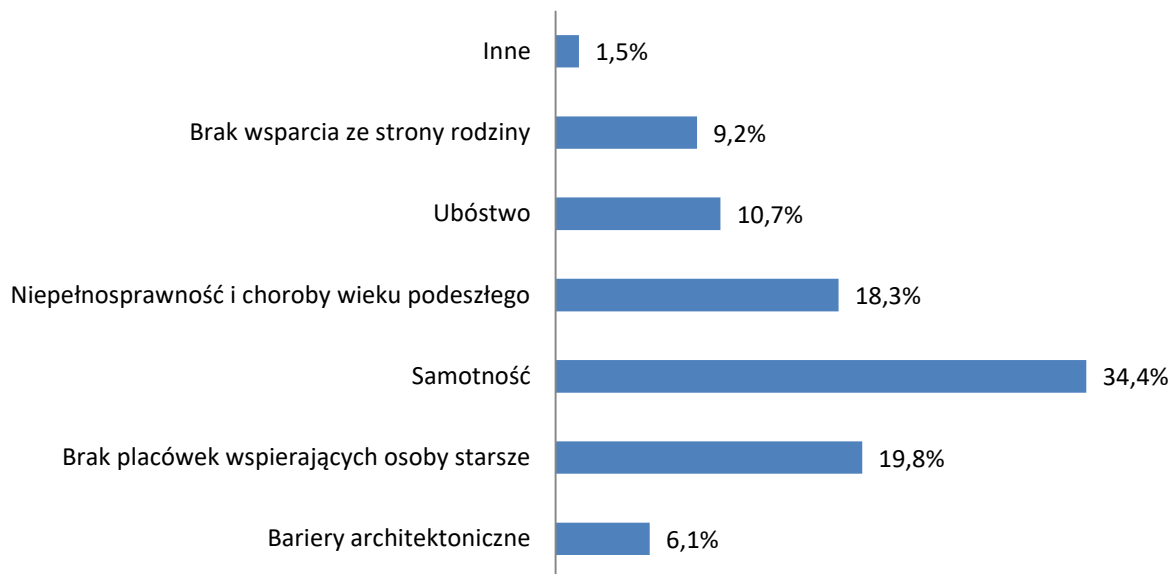
Według respondentów wśród przyczyn braku poczucia bezpieczeństwa na terenie gminy ponad 28% wymieniło zagrożenia na drodze. Kolejnymi najczęstszymi odpowiedziami były: niewłaściwe zachowanie pijących alkohol w miejscach publicznych 23,7% oraz brak wystarczającej liczby patroli policyjnych 20,2%.

13. Co w Pani/Pana opinii wpłynęłoby na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego w gminie Łęczna? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

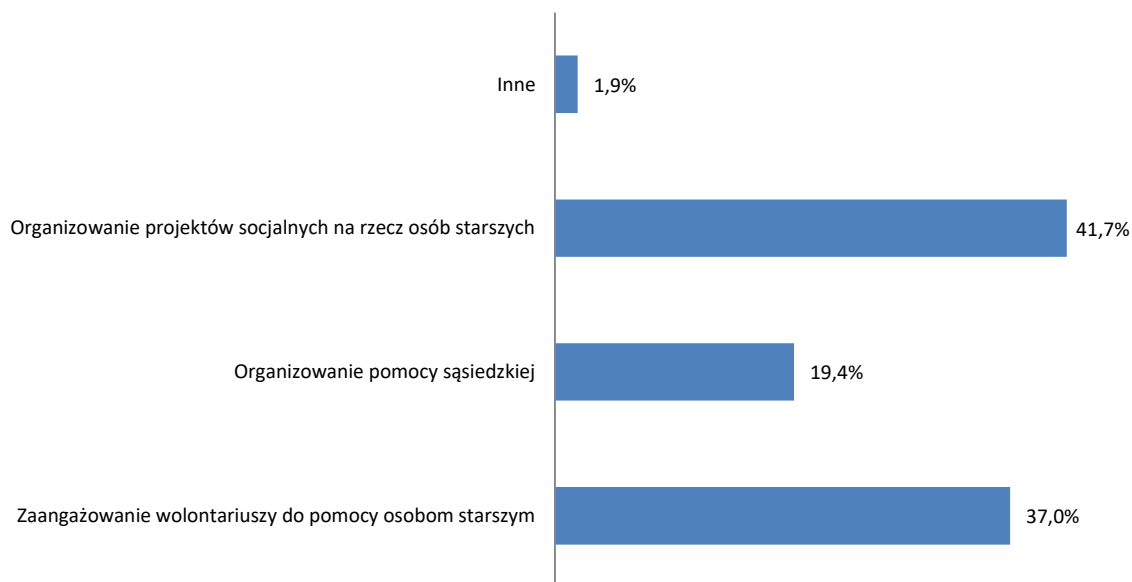
W opinii mieszkańców gminy egzekwowanie zakazu sprzedaży alkoholu dzieciom, młodzieży oraz osobom nietrzeźwym oraz zwiększenie liczby patroli Policji zwiększyłyby poczucie bezpieczeństwa publicznego w gminie.

14. Jakie problemy w Pani/Pana opinii dotyczą najczęściej osób starszych z terenu gminy Łęczna ? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi)

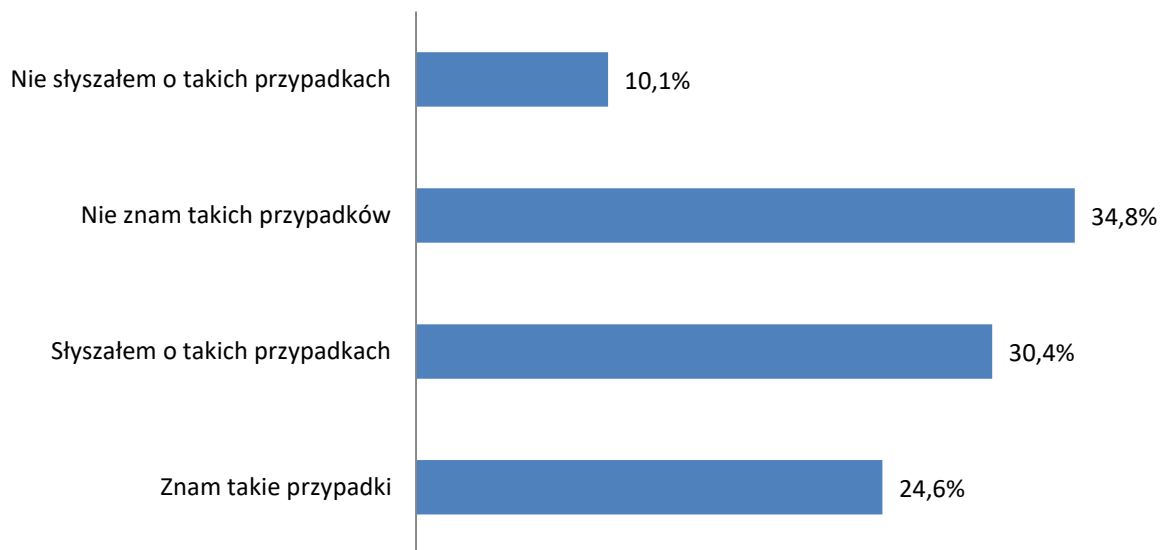
Według opinii mieszkańców najczęściej dotykającymi problemami osoby starsze z terenu gminy są samotność, brak placówek wspierających osoby starsze oraz niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego.

15. Jakie działania w Pani/Pana opinii poprawiłyby sytuację osób starszych na terenie gminy Łęczna?

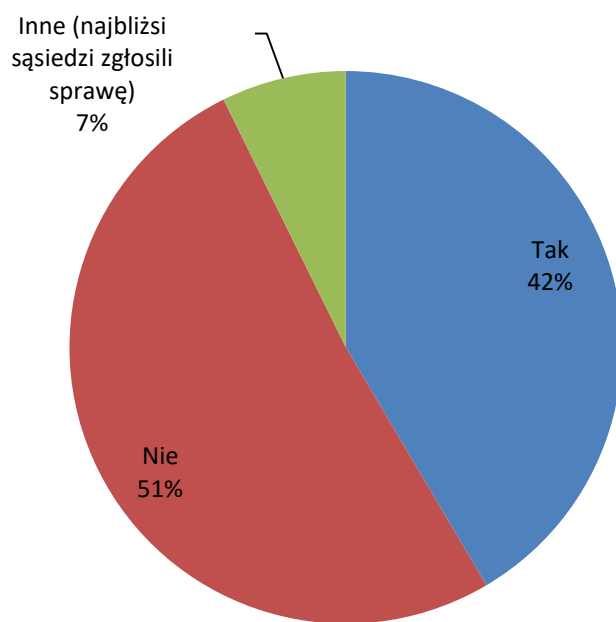
Według opinii mieszkańców aby poprawić sytuację osób starszych na terenie gminy Łęczna należy organizować projekty socjalne na rzecz osób starszych oraz zaangażować wolontariuszy do pomocy osobom starszym.

16. Czy w Pani/Pana najbliższym otoczeniu występuje zjawisko przemocy w rodzinie?

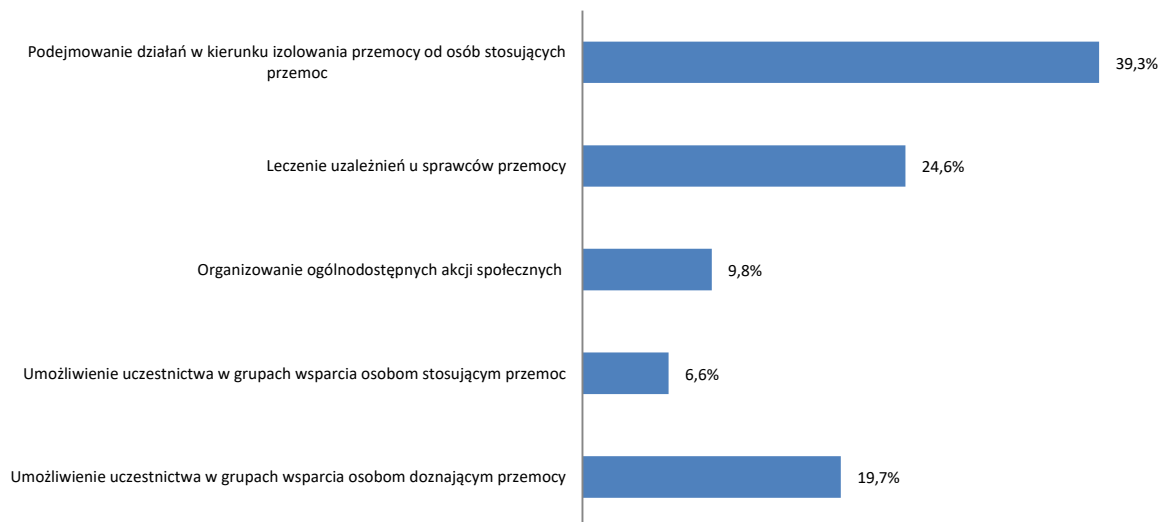
Ponad 34% respondentów na pytanie odnośnie występowania w najbliższym otoczeniu przemocy w rodzinie nie zna takich przypadków. 30,4% słyszało o przypadkach przemocy w rodzinie. Ponad 24% zna przypadki przemocy w rodzinie.

17. W przypadku pozytywnej odpowiedzi na pytanie nr 16 prosimy o informację, czy przemoc została przez Panią /Pana zgłoszona do odpowiedniego organu jak policja, prokuratura, sąd, Zespół Interdyscyplinarny.

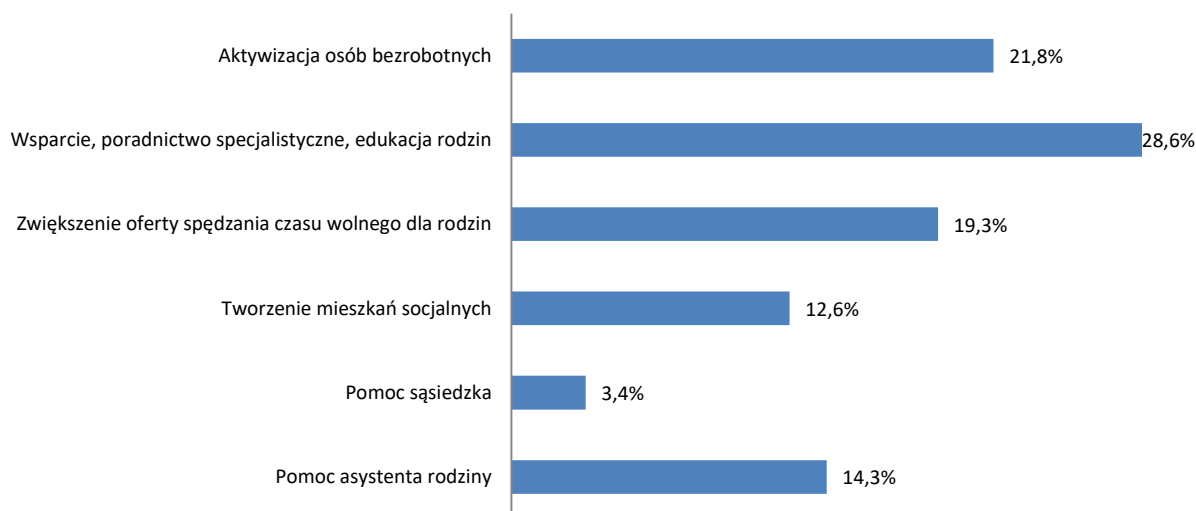
W przypadku występowania przemocy w rodzinie w najbliższym otoczeniu ponad połowa respondentów nie zawiadomiła odpowiednich służb. 42 % osób zadeklarowało, że zgłosiło przypadki przemocy w rodzinie w swoim najbliższym otoczeniu odpowiednim służbom.

18. Jakie działania w Pani/Pana opinii byłyby najskuteczniejsze wobec ofiar przemocy domowej na terenie gminy Łęczna ? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

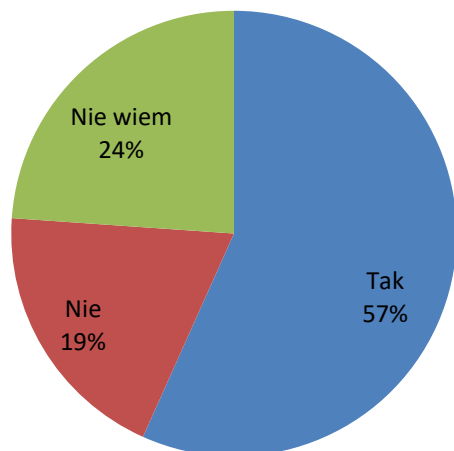
Najskuteczniejszymi działaniami wskazanymi przez mieszkańców gminy odnośnie ofiar przemocy domowej wykazano: podejmowanie działań w kierunku izolowania ofiar przemocy od osób stosujących przemoc, leczenie uzależnień u sprawców przemocy oraz umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia osobom doznającym przemocy.

19. Jakie działania w Pani/Pana opinii poprawiłyby sytuację rodzin wielodzietnych i niepełnych w lokalnej społeczności? (prosimy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

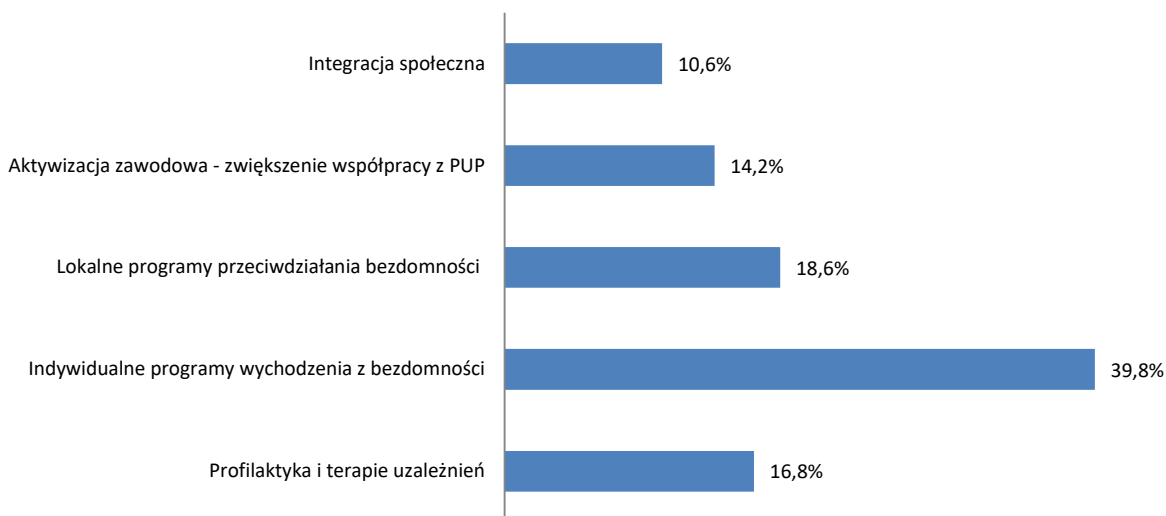
W opinii mieszkańców działaniami poprawiającymi sytuację rodzin wielodzietnych i niepełnych byłoby wsparcie, poradnictwo specjalistyczne, edukacja rodzin, aktywizacja osób bezrobotnych oraz zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla rodzin.

20. Czy Pani/Pana zdaniem problem bezdomności dotyka mieszkańców gminy Łęczna?

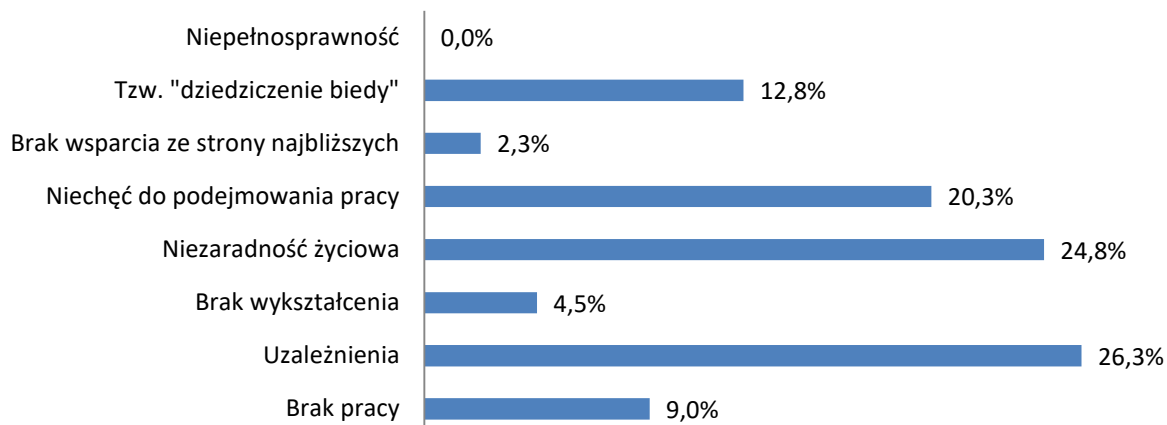
Ponad połowa uczestników badania jest zdania, że problem bezdomności dotyka mieszkańców gminy.

21. Jaki działania w Pani/Pana ocenie byłyby najskuteczniejsze w rozwiązaniu problemu bezdomności? (należy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

Według respondentów najskuteczniejszymi działaniami rozwiązującymi problem bezdomności są indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, lokalne programy przeciwdziałania bezdomności oraz profilaktyka i terapie uzależnień.

22. Co Pani/Pana zdaniem decyduje o tym, że niektórzy ludzie nie potrafią poradzić sobie z problemem ubóstwa, trudną sytuacją materialną? (należy zaznaczyć maksymalnie 2 odpowiedzi).

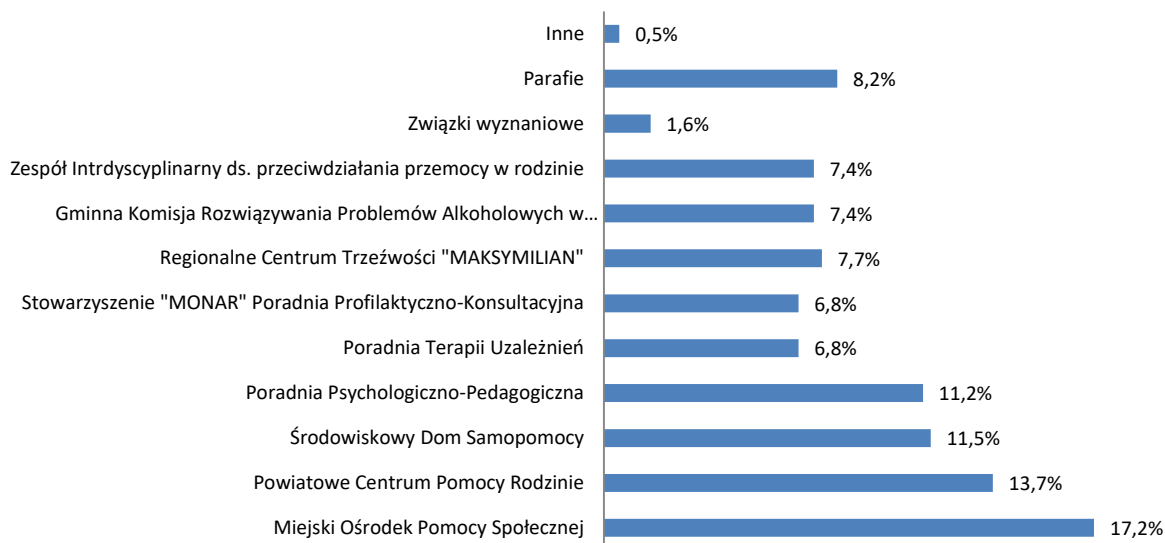
Według respondentów czynnikiem decydującym o tym, że niektórzy ludzie nie potrafią poradzić sobie z problemem ubóstwa jest uzależnienie, niezaradność życiowa oraz niechęć do podejmowania pracy.

23. W zakresie jakich obszarów na terenie gminy Łęczna należy przede wszystkim podjąć działania służące poprawie sytuacji? (Proszę zaznaczyć max. 3 wybrane odpowiedzi).

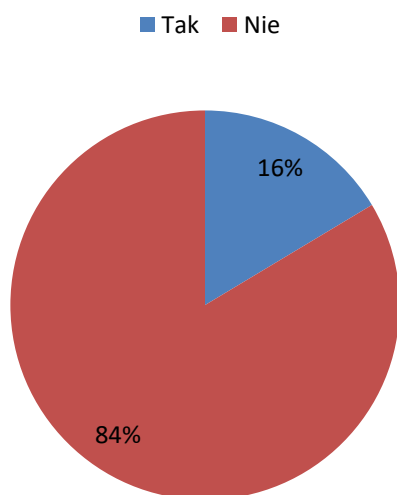
Według uczestników badania ankietowego obszarami do poprawy sytuacji w gminie są działania na rzecz dzieci i młodzieży, działania na rzecz osób starszych oraz działania w zakresie poprawy dostępu do służby zdrowia.

24. Czy zna Pan/Pani działające na terenie gminy Łęczna instytucje/organizacje zajmujące się rozwiązywaniem problemów społecznych? (Proszę zaznaczyć właściwe odpowiedzi wstawiając znak „X”).

Najbardziej znaną instytucją na terenie gminy rozwiązującą problemy społeczne jest MOPS w Łęcznej oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

25. Czy korzystał/a Pan/i lub korzysta z pomocy w/w instytucji/organizacji?

Tylko 16% respondentów korzystało z usług instytucji oraz organizacji pomagających w rozwiązywaniu problemów społecznych.

26. Jakich placówek brakuje na terenie gminy Łęczna?

W ostatnim pytaniu w badaniu ankietowym uczestnicy zostali poproszeni o wskazanie jakich instytucji oraz placówek brakuje na terenie gminy. Oto odpowiedzi wszystkich 67 uczestników badania:

*noclegownia lub schronisko, dom dziennego pobytu dla osób starszych, Dom Pomocy, Mieszkania Chronione, Klub seniora, Dziennej placówki dla dzieci i młodzieży, Coś co zajmie dzieci przed nudą, Poradni dla dzieci z różnymi zaburzeniami, Domu opieki dla osób starszych, Domu dziennego pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych, Pływalni i basenu, Zakładów pracy chronionej, Dzienny dom seniora, Dom pomocy społecznej, ZOL, Dom kultury - prawdziwy z nieodpłatnymi zajęciami, Stowarzyszenie Monar, Domu seniora, kino, z zajęciami dla młodzieży, izba wytrzeźwień
Wsparcie dla osób starszych i ubogich, Poradni psychologicznej, Profesjonalnej pomocy w już istniejących placówkach, Wsparcia dzieci i młodzieży konsultacje psychiatryczne, Klubów dla seniorów, Żłobka, zakład opiekuńczo - leczniczy; klub seniora, Leczenia uzależnień behawioralnych ogólnodostępnej łaźni pralni miejsca do zmiany i wymiany odzieży dla osób w trudnej sytuacji życiowej, brak miejsca do schronienia się na noc lub dłużej w losowych przypadkach, PLACÓWEK KTÓRE ZAGOSPODARUJĄ CZAS DLA OSÓB STARSZYCH I SAMOTNYCH KTÓRYMI NIE INTERESUJE SIĘ RODZINA, Kulturalnych otwartych w godzinach wieczornych, Dla seniorów, aktywizujących kobiety bezrobotne, klubów, miejsc spotkań Kulturalnych, integracyjnych świetlic lub innych miejsc jak kino, Centrum kultury, szkoły wyższe, Schronisk dla bezdomnych, brak ośrodka interwencji kryzysowej, brak schroniska ,ZOL, DPS, schronisko dla bezdomnych jadłodajni, schroniska, schroniska dla bezdomnych, ZOL, Schroniska dla bezdomnych, mieszkań socjalnych Domu pomocy społecznej / Domu Seniora/ żłobka publicznego/zakładów pracy chronionej, Instytucje kultury (kino, muzeum), Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Mieszkania chronione, dom pomocy społecznej, mieszkania chronione, schronisko dla bezdomnych, dom seniora.*

Spis tabel

Tabela 1. Powierzchnia poszczególnych miejscowości (w ha) oraz liczba ludności wg stanu na dzień 31.12.2018 r.

Tabela 2. Struktura mieszkaniowa w gminie Łęczna w latach 2012-2017..

Tabela 3. Wyposażenie techniczno-sanitarne mieszkań w gminie Łęczna w latach 2012-2017.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe gminy Łęczna w latach 2012-2017 – wskaźniki.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe gminy (komunalne) w latach 2012-2017 – stan i zadłużenie najemców.

Tabela 6. Wydatki poniesione przez gminę Łęczną w latach 2012-2017 według rodzaju oraz działów.

Tabela 7. Wykaz zabytków z terenu gminy Łęczna wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego wg. stanu na dzień 31.12.2018 r.

Tabela 8. Turyści korzystający z noclegów w obiektach zlokalizowanych na terenie gminy Łęczna w latach 2012-2018.

Tabela 9. Wskaźniki intensywności ruchu turystycznego w gminie Łęczna obliczone dla lat 2012- 2018.

Tabela 10. Liczba ludności i gęstość zaludnienia w gminie Łęczna na tle powiatu, województwa i kraju wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

Tabela 11. Liczba ludności i gęstość zaludnienia w gminie Łęczna na tle innych gmin powiatu łużyńskiego (stan na dzień 31.12.2017r.).

Tabela 12. Ludność w gminie Łęczna wg faktycznego miejsca zamieszkania, ogółem i w podziale na płeć w latach 2012-2018.

Tabela 13. Ludność na terenie miasta Łęczna i obszarze wiejskim wg faktycznego miejsca zamieszkania, ogółem i w podziale na płeć w latach 2012-2018.

Tabela 14. Ruch naturalny ludności oraz saldo migracji ludności, w wartościach bezwzględnych, w gminie Łęczna w latach 2012-2017.

Tabela 15. Współczynnik dynamiki demograficznej dla gminy Łęczna obliczony dla lat 2012-2018.

Tabela 16. Ludność w powiecie łużyńskim z perspektywy progностycznej i stanu faktycznego w latach 2012-2018.

Tabela 17. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym gminy Łęczna latach 2012-2018.

Tabela 18. Wskaźniki obciążenia demograficznego w gminie Łęczna w latach 2012-2018.

Tabela 19. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie Łęczna w systemie REGON oraz dynamika zmian w latach 2012-2018.

Tabela 20. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w podziale na sekcje PKD w gminie Łęczna w latach 2012-2017 – cały obszar gminy.

Tabela 21. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w podziale na sekcje PKD w gminie Łęczna w latach 2012-2018 – obszar miejski gminy.

- Tabela 22. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w podziale na sekcje PKD w gminie Łęczna w latach 2012-2018 – obszar wiejski gminy.
- Tabela 23. Struktura gruntów w gminie Łęczna w 2018 roku.
- Tabela 24. Struktura gospodarstw indywidualnych w gminie Łęczna (stan na 31.12.2018).
- Tabela 25. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności gminy Łęczna w latach 2012-2017.
- Tabela 26. Zużycie wody, energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych z terenu gminy Łęczna w latach 2012-2018.
- Tabela 27. Liczba i struktura pracujących w podziale na płeć w gminie Łęczna w latach 2012-2018.
- Tabela 28. Wskaźnik zatrudnienia mieszkańców gminy Łęczna w latach 2012-2017.
- Tabela 29. Liczba i struktura bezrobotnych oraz udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Łęczna w latach 2012-2018.
- Tabela 30. Liczba dzieci korzystających z przedszkola, oddziałów przedszkolnych w gminie Łęczna w latach 2012–2018 – placówki publiczne.
- Tabela 31. Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych i gimnazjum w latach 2012-2017 zlokalizowanych na terenie gminy Łęczna.
- Tabela 32. Liczba imprez i uczestników imprez na terenie gminy Łęczna w latach 2012-2017.
- Tabela 33. Biblioteki, księgozbiór i czytelnictwo w latach 2012-2018 w gminie Łęczna.
- Tabela 34. Liczba przychodni i praktyk lekarskich oraz aptek zlokalizowanych na terenie gminy Łęczna w latach 2012-2018.
- Tabela 35. Liczba popełnionych przestępstw z podziałem na kategorie w gminie Łęczna w latach 2012-2018.
- Tabela 36. Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w gminie Łęczna w latach 2012-2018.
- Tabela 37. Podmioty działające na terenie gminy Łęczna.
- Tabela 38. Stosunek liczby osób korzystających z pomocy społecznej do liczby ludności ogółem.
- Tabela 39. Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej – podział według kryterium dochodowego w latach 2012-2018 na terenie gminy Łęczna.
- Tabela 40. Liczba osób, które otrzymały świadczenia z tytułu urodzenia dziecka w gminie Łęczna w latach 2012 – 2018.
- Tabela 41. Osoby, które skorzystały ze wsparcia udzielanego w ramach PO PŻ.
- Tabela 42. Rodziny/osoby korzystające z wybranych świadczeń wypłacanych przez MOPS w gminie Łęczna w latach 2012 -2018.
- Tabela 43. Wydatki poniesione przez gminę Łęczna w latach 2012-2018 w związku z realizacją wybranych świadczeń.
- Tabela 44. Wszczęte procedury „Niebieskiej karty” przez mieszkańców gminy Łęczna w latach 2012-2018 z podziałem na obszar wiejski i miejski oraz na tle kraju.
- Tabela 45. Dane liczbowe dotyczące osób biorących udział w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych „Gniewni ludzie” w latach 2012-2018.
- Tabela 46. Instytucje działające na terenie gminy Łęczna udzielające m.in. pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Tabela 47. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Łęczna, które były najczęściej umieszczane w „Mapie aktywności” w latach 2012-2018.

Spis rysunków

Rysunek nr 1. Gmina Łęczna na tle powiatu łęczyńskiego.